जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८३

(District Disaster Preparedness & Response Plan)

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति

जुम्ला

बिपद पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८३ को अद्यावधिक मस्यौदा तयारी समिति

श्री मिन बहादुर रावल, प्रशासकीय अधिकृत, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जुम्ला
श्री करबिर बहादुर चन्द, सामुदायिक सहजकर्ता, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी जुम्ला
श्री बिष्णु महत, विपद् सम्पर्क व्यक्ति, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जुम्ला
श्री लक्ष्मीचन्द्र न्यौपाने, विपद् सम्पर्क व्यक्ति, चन्दननाथ नगरपालिका, जुम्ला
श्री दिप बहादुर महतारा, विपद् सम्पर्क व्यक्ति, पातारासि गाउँपालिका, जुम्ला
श्री अम्बरराज गिरी, विपद् सम्पर्क व्यक्ति, गुठिचौर गाउँपालिका, जुम्ला
श्री ऋषिकेश उपाध्याय, विपद् सम्पर्क व्यक्ति, तातोपानी गाउँपालिका, जुम्ला
श्री खड्क रावत, विपद् सम्पर्क व्यक्ति, तिला गाउँपालिका, जुम्ला
श्री लोक प्रसाद उपाध्याय, विपद् सम्पर्क व्यक्ति, हिमा गाउँपालिका, जुम्ला
श्री दक्षिणा रोकाया, विपद् सम्पर्क व्यक्ति, सिंजा गाउँपालिका, जुम्ला
स.प्र.नि. श्री पुष्कर जोसी, विपद् सम्पर्क व्यक्ति, नं ३३ गण त्रिपुरा, जुम्ला
प्र.नि. श्री हरि प्रसाद सलामी, विपद् सम्पर्क व्यक्ति, कर्णाली प्रदेश प्रहरी विपद् व्यवस्थापन गुल्म
प्र.नि. श्री लोकेन्द्र अधिकारी, विपद् सम्पर्क व्यक्ति, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, जुम्ला

सल्लाहकार : श्री दिपक पौडेल, प्रमुख जिल्ला अधिकारी, जुम्ला

दस्तावेज : जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

सर्वाधिकार : जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जुम्ला

प्रकाशक : जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, जुम्ला

सर्वाधिकार: प्रकाशक

प्रथम पटक प्रकाशन मिति : २०६८
दोस्रो पटक अध्यावधिक : २०६९
तेस्रो पटक अध्यावधिक : २०७०
चौथो पटक अध्यावधिक : २०७१
पाँचौ पटक अध्यावधिक : २०७२
छैटौं पटक अध्यावधिक : २०७३
सातौं पटक अध्यावधिक : २०७४
आठौं पटक अध्यावधिक : २०७५
नवौं पटक अध्यावधिक : २०७६
दशौं पटक अध्यावधिक : २०७७
एघारौ पटक अध्यावधिक : २०७८
बाह्रौ पटक अध्यावधिक : २०७९
तेह्रौं पटक अध्यावधिक : २०८०
चौधौं पटक अध्यावधिक : २०८१
पन्ध्रौ पटक अध्यावधिक : २०८३
सोह्रौं पटक अध्यावधिक : २०८३

सहयोगी संस्थाहरु :

मितिः २०८३/०२/०६
नेपाल सम्वत् ११४६

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
जुम्ला

शुभकामना

जुम्ला जिल्ला बाढी, पहिरो, असिना, खडेरी, आगलागी, सडक दुर्घटना, महामारी तथा चट्याङ जस्ता विभिन्न प्रकारका विपद्‌बाट वर्षेनी प्रभावित हुँदै आएको जिल्ला हो । जिल्लाको भौगर्भिक बनावट, विकट भौगोलिक अवस्था तथा हावापानीजन्य संवेदनशीलताका कारण यहाँका नागरिकहरू सधैं कुनै न कुनै विपद्को सम्भावित जोखिममा जीवनयापन गर्न बाध्य रहेका छन् ।

हरेक वर्ष बाढी, पहिरो, आगलागी, सुख्खा खडेरी, हुरीबतास, असिना तथा चट्याङजस्ता विपद्का कारण जनधनको क्षति, भू-क्षय, सार्वजनिक तथा निजी सम्पत्तिको नोक्सानी, पशुचौपायाको मृत्यु तथा नागरिकको आधारभूत जीवनयापनमा गम्भीर असर पर्ने गरेको छ । यस प्रकारका प्रकोपबाट उत्पन्न विपद्को समयानुकूल व्यवस्थापन गर्दै नागरिकको जीवन रक्षा गर्नुका साथै व्यक्तिगत तथा सार्वजनिक सम्पत्तिको सुरक्षा सुनिश्चितता गर्नु हामी सबैको साझा दायित्व हो । विपद् पूर्वतयारी, प्रतिकार्य, पुनःनिर्माण तथा पुनर्स्थापनासम्बन्धी कार्यलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी र समन्वयात्मक बनाउन सरोकारवाला निकायहरूको सक्रिय सहभागिता र प्रतिनिधित्वमा "जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८३" तयार गरिएको छ । यस योजनाले कुनै पनि प्रकारका प्रकोपबाट उत्पन्न हुने विपद्को सामना गर्न आवश्यक मार्गदर्शन प्रदान गर्दै नागरिकको सुरक्षित रूपमा बाँच्न पाउने अधिकार सुनिश्चित गर्न महत्वपूर्ण भूमिका खेल्ने विश्वास लिएको छु ।

विगतका वर्षहरूमा विपद् व्यवस्थापनका क्षेत्रमा निरन्तर योगदान पुर्‍याउने सम्पूर्ण सरोकारवाला निकाय, सुरक्षा निकाय, संघसंस्था तथा स्वयंसेवकप्रति हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु । साथै, यस योजना निर्माण कार्यमा समन्वय गर्ने प्रशासकीय अधिकृत श्री मिन बहादुर रावल, सुरक्षा निकायाका पदाधिकारी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा जुम्लाका सामुदायिक प्रशिक्षक करबिर बहादुर चन्द,यस कार्यालयका विपद फोकल पर्सन विष्णु बहादुर महत लगायत योजना निर्माणमा प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रूपमा सहयोग पुर्‍याउनु हुने सम्पूर्ण महानुभावहरूलाई विशेष धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । यस योजनाको लक्ष्य र उद्देश्यअनुरूप सबै स्थानीय तहहरूले आ-आफ्नो स्थानीय विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नेछन् भन्ने अपेक्षा राखेको छु । साथै, सम्बन्धित सबै क्षेत्रगत सदस्य तथा सरोकारवालाहरूलाई आ-आफ्नो जिम्मेवारी सक्रियतापूर्वक निर्वाह गर्दै विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन कार्यमा सहकार्य गर्न हार्दिक अनुरोध गर्दछु ।

२०८३/०२/०६
दीपक पौडेल
प्रमुख जिल्ला अधिकारी एवं अध्यक्ष

दीपक पौडेल
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

विषयसुची:

कार्यकारी सारांश १

१. पृष्ठभुमी २

१.१ जिल्लाको संक्षिप्त परिचय २

१.१.१ ऐतिहासिक पृष्ठभुमि २

१.१.२ भौगोलिक बनावट २

१.१.३ हावापानी तथा जलवायु २

१.२ योजनाको उद्देश्य ३

१.३ योजना अद्यावधिक गर्दा अवलम्वन गरिएका प्रक्रिया ३

१.४ योजनाका सीमा ४

१.५ विपद् व्यवस्थापनका लागि अवलम्वन गरिने रणनीति, मान्यता ४

२. विपद् जोखिमको अवस्था ६

२.१ विगतका विपद्हरुको विश्लेषण ६

२.२ विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी संवैधानिक कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्थाहरू ७

२.२.१ नेपालको संविधान ७

२.२.२ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ७

२.२.३ विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ ८

२.२.४ विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय नीति, २०७४ ८

२.२.५ राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्यको कार्यढाँचा, २०७० ड

२.२.६ दिगो विकास लक्ष्यहरू (२०१५-२०३०) ८

२.२.७ विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना:२०१७-२०३० ८

२.२.८ महामारी रोग जन्य विपद् जोखिम न्यूनीकरण: ९

२.२.९ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८१ को समिक्षा र सिकाई ९

२.३ प्रमूख प्रकोपहरु तथा प्राथमिकतामा रहेका प्रकोपहरु १०

२.६ प्रकोप पात्रो ,मौसमी पात्रो , बाली तथा बनस्पती पात्रो विश्लेषण : १२

२.६.२ मौसमी पात्रो १३

२.७ प्रकोप पूर्वानुमान तथा पूर्वसुचना प्रणाली विश्लेषण........ १४

२.८ सरोकारवाला संस्थाहरु........ १६

२.९ विषयगत क्षेत्रका अगुवा तथा सदस्यको विवरण........ १७

२.९.१. समन्वय, सूचना, र खोज तथा उद्धार १७

२.९.२. संरक्षण १९

२.९.३. कृषि तथा खाद्य सुरक्षा २१

२.९.४. खानेपानी तथा सरसफाई २२

२.९.५ आपतकालीन शिक्षा २३

आपतकालिन तथा संकटपुर्ण अवस्थामा शिक्षाका प्राथमिकताका क्षेत्रहरु २३

२.९.६ स्वास्थ्य तथा पोषण २५

२.९.७ आपतकालिन आवास तथा गैरखाद्य सामाग्री २५

२.९.८ शीघ्र पुनर्लाभ २६

परिच्छेद तिन : विषयगत क्षेत्रहरु २७

३. सामान्य पूर्वतयारी योजना (सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरुको लागि) २९

४. पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना ३६

५. आपतकालिन प्रतिकार्य योजना (सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरुको लागि) ३९

६ आवश्यकताको लेखाजोखा ४६

६.१ विषयगत स्रोत साधनको आंकलन ४६

एम्बुलेन्स सेवाको विवरण ४६

जिल्लास्थित आपतकालिन कार्यसंञ्चालन केन्द्रको बिवरण :........ ४७

आपतकालिन बिपद व्यवस्थापन कोषको विवरण :........ ४७

६.२ बन्दोबस्तीका सामग्रीहरुको आँकलन ४८

६.३ अन्य आवश्यकताहरु र अनुमानित लागत ६२

६.४ आर्थिक स्रोत उपलब्ध हुने विधि संयन्त्र ६३

७ .अन्य निकायहरुसँगको समन्वय र सहकार्य ६३

८. लैङ्गिक समानता, अपाङ्गगता र सामाजिक समावेशीकरण प्रवर्द्धन ।........ ६३

९. अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाइ योजना ६४

९.२ अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई संयन्त्र ६५

९.३ क्षमता विकास ६५

९.४ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पुनरावलोकन तथा पृष्ठपोषण ६६

१०. अनुसुचीहरु ६७

अनुसुचि १ विपद पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्यका लागि सम्पर्क व्यक्तिहरुको विवरण ६७

अनुसुचि २. विपद प्रतिकार्यका लागि सक्रिय सञ्चार क्षेत्रहरु ६८

अनुसुचि ३ जिल्लामा रहेका सुरक्षित स्थानहरु : ६८

अनुसुचि ४ विभिन्न समयको पूर्वानुमान र सम्भाव्यता स्तरको ट्रिगर मेनु ६८

अनुसुचि ६ प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम (Initial Rapid Assessment, IRA) ७३

कार्यकारी सारांश

प्राकृतिक रुपले जुम्ला जिल्ला एक रमणीय र सौन्दर्य स्थान भएतापनि विपद्का दृष्टिकोणले एक संवेदनशील क्षेत्रको रुपमा रहेको छ । यस जिल्ला सडक दुर्घटना, आगलागी, पहिरो, असिनापानी, चट्याङ, बाढी, खडेरी, माहामारी, हिमपात, हावाहुरी, वन्य जन्तुको आक्रमण तथा भूकम्प जस्ता प्रकोपहरुबाट उच्च जोखिममा रहेको छ । जसरी नेपाल विश्वमा भूकम्पीय जोखिमका हिसाबले ११ औं स्थानमा, पानीजन्य प्रकोपका दृष्टिकोणले ३० औं स्थान, जलवायु परिवर्तनको दृष्टिकोणले विश्वमा चौथो स्थानमा, बहुप्रकोप जोखिमका दृष्टिकोणले २० औं जोखिमयुक्त राष्ट्रको रुपमा रहेको छ, त्यस्तै जुम्ला पनि बहुप्रकोपीय जोखिमको हिसाबले उच्च स्थानमा रहेको पाईन्छ । यस्ता विपद्वाट जोगाउन र प्रकोप सृजित विपद्को समयमा प्रभावकारी रुपमा मानवीय सहायता परिचालन गर्न र सम्बन्धित निकायहरुको जिम्मेवारीलाई प्रष्ट किटान गर्नका लागि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दछ ।

नेपाल सरकार गृह मन्त्रालयबाट जारी भएको **विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ (प्रथम संशोधन २०७६), राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य कार्यढाँचा, २०७० (प्रथम संशोधन, २०७५)** साथै नेपाल सरकारको मिति २०७४ कात्तिक ०५ गतेको उप सभापति परिषदको बैठकको निर्णय अनुसार परिमार्जित **विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ (प्रथम संशोधन, २०७७)** जस्ता दस्ताबेजहरुका मार्गदर्शन तथा स्थानीय गाउँपालिका र नगरपालिकाबाट संकलित सूचना, सुरक्षा निकायबाट प्राप्त विवरण र जिल्ला आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्रबाट प्राप्त सूचनाको आधारमा जुम्ला जिल्लाको 'विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०६८ मा आवश्यक पुनरावलोकन र परिमार्जन सहित जुम्ला जिल्लाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८३ (१६ औ अद्यावधिक) तयार गरिएको छ । यो योजना जुम्ला जिल्लामा विभिन्न विपद्बाट ५५३३ घरपरिवारका २६२३१ मानिसहरु प्रभावित हुन सक्ने पूर्वानुमानका आधारमा तयार गरिएको छ ।)

यस योजनामा विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि ८ वटा विषयगत क्षेत्रहरुलाई प्राथमिकता दिईएको छ । साथै यसका अलावा विषयगत क्षमता र कमिकमजोरी (Gap) पहिचान समेत समावेश गरिएका छन ।

परिच्छेद १

१. पृष्ठभुमी

१.१ जिल्लाको संक्षिप्त परिचय

नेपालको वर्तमान संघीय संरचना अनुसार जुम्ला जिल्ला कर्णाली प्रदेशका १० जिल्लाहरु मध्ये एक हिमाली जिल्ला हो । यहाँको भूभाग केही भिरालो केही समथर र केही उच्च समथर खालको छ जहां ठुला ठुला फाँटहरु अवस्थित छन । यस जिल्लाको नामाकरणका फरकफरक किम्बदन्तीहरु सुन्न पाइन्छ । पहिलो किम्बदन्तीका अनुसार खलङ्गा बजारको पुर्वतिर नेपाली सेनाको नं २४ बाहिनी रहेको स्थान देवल डाँडा र साविकको क्षेत्रीय प्रहरी कार्यालय रहेको स्थान गरल डाँडा जसलाई जुम्लयाहा डाँडा भनिन्छ । जनश्रुति अनुसार परापुर्व कालमा खलंगामा रहेका दत्तात्रय मुनीलाई डस्न दुईवटा अजंगका नाग आउँदा मुनीलाई डस्न नपाउँदै स्वामीको शक्तिले दुबै नाग एकैचोटी भष्म भई देवल र गरल नामका जुम्ल्याहा डाँडा बनेछुन । यीनै जुम्ल्याहा डाँडाको आधारमा जुम्ला नामाकरण हुन गएको भन्ने किम्बदन्ती छ भने अर्को किम्बदन्ती अनुसार जुम्ला जिल्लाकै पूर्वमा रहेका तिला र जवा नदीलाई जुम्ल्याहा नदीको आधारमा पनि जुम्ला नाम रहन गएको जनश्रुति पाईन्छ

१.१.१ ऐतिहासिक पृष्ठभुमि

हालको जुम्ला जिल्ला नागराजको पालामा जावेश्वरको देश भनेर चिनिन्थ्यो । यस जिल्लाको सदरमुकाम खलंगामा सबभन्दा पहिले प्राचीन कालमा भारतबाट आएका चन्दननाथ बाबा सहित दुईजना ब्रह्मचारीहरुले बस्ती बसाई कृषि र शिक्षाको प्रचार प्रसार गरेका थिए भन्ने लोकोक्ति रहेको पाईन्छ । नागराजका अग्रज सिजाली मल्ल राजाहरुको पालामा पूर्वमा कालीगण्डकी, पश्चिममा बद्री केदार, उत्तरमा मानसरोवर तक्लाखार र दक्षिणमा जामुकुईने घाटसम्म फैलिएको थियो । गोर्खाली राज्यको बिजय पछि पुर्वमा ठाँगे, पश्चिममा कर्णालीको रामघाट र बाजुरा उत्तरमा यारीलिमी गैरीलेख र दक्षिणमा जाजरकोट र दैलेखको सीमा भित्रको भुमि कायम गएिको थियो । राणा शासनकालमा शासन सुविधाका लागि १८ दरामा बिभाजित भई वि.सं.२०१९ साल पछि अञ्चल बिभाजन हुँदा पूर्वमा तिलानदी, पश्चिममा रामघाट, उत्तरमा घोर्चीलेक र दक्षिणमा दैलेख जिल्ला भएको ४९ गाउँपञ्चायतको भुमी नै जुम्ला जिल्ला थियो भने हाल पुर्वमा मौर्य लेख, पश्चिममा नाग्मगाउँ, उत्तरमा घोर्चेलेक र दक्षिणमा जाजरकोट जिल्लाको सीमाना भित्र कायम जिल्ला नै जुम्ला जिल्ला हो । हालको संघीय संरचना अनुसार यस जिल्लामा ८ वटा स्थानीय तहहरु रहेका छन ।

१.१.२ भौगोलिक बनावट

जुम्ला जिल्लाको पूर्वमा डोल्पा, पश्चिममा कालिकोट, उत्तरमा मुगु र दक्षिणमा जाजरकोट जिल्ला रहेका छन् । कुल २५३१ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफलमा फैलिएको जुम्ला जिल्ला २८^{0} ५८' उत्तर देखि २९^{0} ३०' उत्तरी अक्षांश र ८१^{0} २८' देखि ८२^{0} १८' पूर्वी देशान्तर सम्म फैलिएकोछ । क्षेत्रगत रुपमा जुम्ला जिल्लालाई चौधबीस, आठबीस, पाँच र सिंजा क्षेत्र गरी चारवटा क्षेत्रमा विभाजन गरिएकोछ । यो जिल्लाको अवस्थिति समुन्द्री सतहबाट ९१५ देखि ४६७९ मिटर उचाईसम्मको भु-भागमा रहेको छ ।

१.१.३ हावापानी तथा जलवायु

अग्ला लेकहरुदेखि नदी किनारका होचा वेशीहरुसम्म रहेको यस जिल्लाको भौगोलिक विविधताले गर्दा यहाँ हावापानी सबै ठाउँमा एकै प्रकारको छैन । उच्च लेकाली भू-भागमा अति जाडो र ठण्डी हुन्छ भने मध्य पहाडी भागमा गर्मी मौसममा केही न्यानो र हिउँदमा बढी ठण्डी हुने गर्दछ । भौगोलिक वनावटको आधारमा यहाँ मुख्य तीन किसिमका ठण्डा, सुख्खा र शितोष्ण हावापानी पाइन्छ । यस जिल्लाको हावापानीको सन्दर्भमा अधिकतम तापक्रम ३३ डि.से. र न्यूनतम -१२ डि.से. सम्म रेकर्ड गरिएको पाईन्छ । वार्षिक औषत वर्षा ८०० मि.मि., औषत सापेक्षिक आद्रता ४३.३ प्रतिशत रहेको र जाडो मौसममा अत्याधिक चिसो हुनुका साथै केही स्थानमा हिमपात हुने गर्दछ ।

१.२ योजनाको उद्देश्य

विपद् व्यवस्थापनको महत्वपुर्ण चरणका रुपमा रहने प्रतिकार्यका लागि प्रभावकारी पूर्वतयारी गर्नु नै जिल्ला पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना को मुख्य उदेश्य हो । यसका साथसाथै थप उदेश्यहरु यसप्रकार रहेका छन् :

- जिल्लामा मानवीय सहयोगको क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्थाहरु पहिचान गरि विपद प्रतिकार्यका लागी उपलब्ध हुनसक्ने स्रोत र साधनको आँकलन गर्ने ।
- विपद्का समयमा मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित गर्ने ।
- विपद् प्रतिकार्यका लागि विषयगत क्षेत्रहरूको जिम्मेवारी तथा भूमिका निर्धारण गरी प्रभावकारी प्रतिकार्य गर्नका लागि पूर्वयारीका गतिविधिहरु पहिचान र कार्यान्वयन गर्ने ।
- विपद् प्रतिकार्यका लागि सामान्य पूर्वतयारी, पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरू तय गर्ने ।
- विपद्को समयमा स्थानीय तह तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको समन्वय र सहकार्यमा प्रभावकारी प्रतिकार्यका गतिविधीलाई अघि बढाउन सहज बनाउने ।

१.३ योजना अद्यावधिक गर्दा अवलम्वन गरिएका प्रक्रिया

चरण नं. १ : जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक :

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्ने क्रममा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति जुम्ला तथा सरोकारवाला निकायहरु बिच मिति २०८३ बैशाख ३ गते छलफल भएको थियो । उक्त बैठकले जुम्ला जिल्लाको विद्यमान प्रकोपहरुको पहिचान, स्तरीकरण गर्नुका साथसाथै विद्यमान विषयगत क्षेत्रहरुको पुनरावलोकन गर्दै २०८० मा पुर्व निर्धारित ८ वटा विषयगत क्षेत्रहरुलाई नै कायम गरिएको थियो । यसै बैठकमा जिल्लाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिकका लागि मस्यौदा समिति गठन गरेको थियो ।

चरण नं. २ : विषयगत क्षेत्रहरूको बैठकः

विभिन्न विषयगत क्षेत्रहरुले विषयगत क्षेत्र अन्तर्गत पर्ने सरोकारवाला निकायहरूको पहिचान, सामान्य पूर्वतयारी योजना, पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना, आपत्कालीन प्रतिकार्य योजनाका गतिविधिहरु, विषयगत क्षेत्रसँग सम्बन्धित रही स्रोतहरूको आँकलन, आवश्यकताको लेखाजोखा आदि विषयहरूमा केन्द्रित भई छलफल गरिएको थियो ।

चरण नं ३ : विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पहिलो मस्यौदा तयारः

विषयगत क्षेत्रहरूको छलफल र द्वितीय स्रोतबाट संकलन गरिएका सूचनाहरू विश्लेषण गरी जुम्ला जिल्लाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको मस्यौदा तयार गरियो ।

चरण नं ४ : योजनाको परीक्षण पृष्ठपोषण संकलन र अन्तिम मस्यौदा तयारः

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको आयोजना २०८३ बैशाख १६ गते जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा योजनाको परीक्षण गरिएको थियो । सडक दुर्घटना, पहिरो, बाढी र आगलागीमा आधारित भएर टेबल कृत्रिम घटना अभ्यास गरिएको थियो । घटना अभ्यास पश्चात् उक्त अभ्यासको पुनरावलोकन गरिएको थियो जसमा विभिन्न विषयगत क्षेत्रले आफूले आफ्नो प्रतिकार्य योजनाको अनुभव आदानप्रदान तथा योजनामा केही सुझाव र पृष्ठपोषणहरु पनि प्रदान गरिएको थियो । सुझाव र पृष्ठपोषणहरुका आधारमा जिल्लाको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अन्तिम मस्यौदा तयार गरिएको थियो ।

चरण नं ५ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक र अनुमोदन

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, विषयगत क्षेत्रका अगुवा तथा सदस्यहरु एवम् सरोकारवालाहरुको उपस्थितिमा २०८३ जेठ ४ गते अन्तिम मस्यौदाको प्रस्तुतिकरण भई जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति जुम्लाले जिल्लाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना (१६ औं अद्यावधिक संस्करण) २०८३ लाई आधिकारिक दस्तावेजको रुपमा अनुमोदन गरेको छ।

१.४ योजनाका सीमा

सबै विषयका आफ्नै महत्व र सीमा हुन्छन्। यस योजनाका पनि निम्नअनुसार सीमा रहेका छन्:

१. जिल्लाको विपद्को सबैभन्दा खराब परिस्थितिलाई अनुमान गरी बनाइएको हुँदा यसमा उल्लेखित क्रियाकलाप तथा बजेट महत्वकांक्षी रहेका छन्।

२. विपद् प्रतिकार्य योजना प्रत्यक्ष विकास निर्माणसँग सम्बन्धित नभएर विपद्को समयमा मात्र कार्यान्वयनमा आउने भएकाले विपद् नपरेमा यस प्रतिकार्य योजनासँग केही प्रावधानहरु निस्कृय रहनेछन्।

३. यस योजना राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता अनुरुप क्षेत्रगत (Cluster) अवधारणा अन्तर्गत तर्जुमा गरिएको छ।

४. जिल्लास्थित सरकारी निकाय, स्थानीय तह तथा संघ संस्थाहरुले क्षमता अभिवृद्धिका कार्यमा जोड दिनुपर्ने हुन्छ।

५. विपद् परिहालेको अवस्थामा योजना अनुरुप मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिसँग स्रोतको अभाव हुने भएकोले योजना अनुरुप विपद् प्रतिकार्यका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सरकार, केन्द्रीय तथा प्रदेश सरकार र दाताहरुको सहयोग लिनुपर्ने सम्भावना हुनसक्छ।

६. सकटासन्नताको अवस्थालाई वैज्ञानिक सर्वेक्षणका आधारमा नभई विपद्को प्रवृत्ति, विभिन्न सरोकारवालाहरुसँगको छलफल एवम् विगतका तथ्याङ्कहरुबाट तय गरिएको छ।

७. सबै स्थानीय तहको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार नभइसकेको हुँदा सबैको योजना हेरी तयार गर्न नसकिएको हो।

८. योजना अनुसार क्रियाकलापहरु गर्न मानवीय स्रोत तथा बजेट उपलब्ध नभएको खण्डमा योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा असर पर्न सक्ने देखिन्छ।

१.५ विपद् व्यवस्थापनका लागि अवलम्वन गरिने रणनीति, मान्यता

क) एकद्धार नीति

जिल्ला प्रशासन कार्यालय तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमार्फत एकद्वार नीति अनुरुप समग्र समन्वय र व्यवस्थापनको काम हुनेछ। प्रमुख जिल्ला अधिकारी वा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले कुनै सरकारी निकायलाई समन्वयका लागि जिम्मेवारी दिन सकिनेछ। विदाका कारण अति आवश्यक परेको अवस्थामा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको जानकारीमा रही विपद व्यवस्थापनमा कार्य गरीरहेका सँघ सँस्थाहरुले समुदाय लक्षित विपद व्यवस्थापन र मानविय कार्य गर्न सक्नेछन्।

ख) विषयगत समन्वय

विभिन्न कारणबाट हुन सक्ने विपद् व्यवस्थापनका लागि सरकारी, गैरसरकारी तथा निजी क्षेत्रको सहभागितामा विभिन्न ८ (आठ) वटा विषयगत क्षेत्र तोकिनेछ। ती ८ वटा विषयगत क्षेत्रहरूसँगको समन्वयमा विपद् व्यवस्थापनका कार्यहरू सञ्चालन गरिनेछ।

ग) मानव स्रोत व्यवस्थापन

विपद् व्यवस्थापनको क्षेत्रमा कार्य गर्ने सबै सरकारी, गैरसरकारी संघ संस्था तथा निजी क्षेत्रहरूले विपद् पूर्व, विपतको समय तथा विपद् पश्चातको समयमा कार्य गर्न सक्ने जनशक्ति तयार गरी जुनसुकै समयमा परिचालन हुन सक्ने गरी व्यवस्था मिलाउने छन् । जनशक्ति तयार गर्दा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिसँगको समन्वयमा सकेसम्म विपद् व्यवस्थापनका सबै क्षेत्र समेट्ने गरी जस्तै खोज तथा उद्धार, मनोसामाजिक परामर्श, स्वास्थ्य परीक्षण सेवा, द्रूत/आकस्मिक प्रतिकार्य टोली, अग्नी नियन्त्रक तथा स्वयम्सेवक लगायतको क्षमता विकास गर्नुपर्नेछ ।

घ) विपद् व्यवस्थापन गर्ने मुख्य जिम्मेवारी

जुन स्थानीय तह अन्तर्गत विपद्जन्य घटना घटेको छ, सोही स्थानीय तह विपद् व्यवस्थापन गर्न मुख्य जिम्मेवार हुनुका साथै अन्य स्थानीय तहहरूले समेत सहयोगी भूमिका निर्वाह गर्नेछन् । स्थानीय तह अन्तरगत विपदमा कार्यरत सहयोगि सँघ सँस्थाहरु सँग सहकार्यका लागि समन्वय गर्न सक्नेछन् । विपद् व्यवस्थापनका लागि स्थानीय तहहरू तथा संघीय र प्रदेश सरकारका विभिन्न निकायबीच समन्वय गर्ने जिम्मेवारी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र जिल्ला समन्वय समितिको हुनेछ ।

ङ) DLSA को भूमिका

जुम्ला जिल्लाको विपद् व्यवस्थापन तथा विपद् व्यवस्थापनसम्बन्धी योजना तर्जुमा तथा अद्यावधिक गर्ने कार्यमा पेश नेपालले जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको मुख्य सहयोगीको (District Lead Support Agency-DLSA) भूमिका निर्वाह गर्ने निर्णय भएको छ । विपद् व्यवस्थापन कार्यमा प्रमुख जिल्ला अधिकारीसँगको समन्वयमा विभिन्न गैरसरकारी संस्थाहरूसँग समन्वय गरी स्रोत व्यवस्थापन, विपद् व्यवस्थापन सामग्री व्यवस्थापन, विपद्जन्य घटना र त्यसको व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित तथ्यांकहरूको नियमित अद्यावधिक गर्ने विषयगत क्लष्टरहरूसँग समेत समन्वय सहकार्य गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिलाई आवश्यक सहयोग गर्नु DLSA को प्रत्यक्ष जिम्मेवारी हुनेछ । जिल्ला तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले सबै क्लष्टरहरूसँग आवश्यक समन्वय, सहयोग, सहकार्य गर्न गराउन विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सहयोग गर्ने छ साथै विपद् व्यवस्थापनमा सबै सरकारी,
गैरसरकारी, निजी क्षेत्रले सहयोग गर्ने वाताबरणको सृजना गर्नु पनि जिम्मेवारी हुनेछ साथै यसको थप भुमिका अनुसुचि ६ बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद २

२. विपद् जोखिमको अवस्था

२.१ विगतका विपद्हरुको विश्लेषण

प्रकोपको विवरण	वर्ष महिना	स्थान	क्षति			विवरण
			भौतिक	आर्थिक	मानविय	
बाढी पहिरो खोला कटान	असोज २०७९	रनुखाना	घर १४६ वटा	१० लाख बराबर	-	-
			विद्यालय ७ वटा	८ करोड बराबर	३०० पशु चौंपाया	१ लाख बराबर सिभिए
			खानेपानी ३३ वटा	१० लाख बराबर		खाद्यान्न र गैर खाद्य सामाग्री
			फर्निचर ३ वटा	१० हजार बराबर		"
			इट्टा ब्लक उद्योग १ वटा	१ लाख बराबर		"
			मिल १ वटा	२ लाख बराबर		"
			सिँचाइ कुलो	१ लाख बराबर		खाद्यान्न
	२०६४	हिमा ४,७	जग्ग,जमिन, घट्ट, सिँचाइ कुलो			
	२०७९/०३/२९	हिमा १ आचार्यलिहि	भित्रिखोला पावर हाउस पुरै क्षेति भएको		३ जनाको मृत्यु	
	२०७९ असोज	तिला २	घर भत्किएको		२ जनाको मृत्ये	
चट्याङ	२०६०	कनकासुन्दरी गा.पा			३ जनाको मृत्यु	
	२०७८	गुठिचौर गाउपालिका	१० परिवारको क्षति	१० लाख बराबरको		
जंगली जनावरको आतंक	२०७८	गुठिचौर गाउपालिका वडा नं. ५		८.लाख बराबरको	१ जनाको मृत्यु	
आगलागी	असोज २०७९	सिंजा ५ बाइदारा	खोर, भेडा , पाठा	२ लाख बराबर	-	१०/१० हजार
	२०८० फागुन	सिंजा ३ धिताललिही	घर, अन्न भाडाकुडा लत्ताकपडा	५ लाख बराबर	-	चामल २ प्याक, तेल ६ पोका, सिरक डस्ना
	२०८० माघ	सिंजा ५ शनिगाउँ	भेडा पाठा	१ लाख बराबर	-	-
	२०७७ माघ	कनकासुन्दरी गा.पा.	खाद्यान्न र गैर खाद्य सामाग्री	१ करोड बराबर	३०० परिवार प्रभावित भएका ५ जनाको मृत्यु	
	२०८२ चैत	तिला गा पा	घर जलेको		१ जनाको मृत्यु	
आगलागी	२०७९	तिला ३	घर जलेको		३ जनाको मृत्यु	

स्रोत : सम्बन्धित पालिका DPRP

क) जिल्ला आपतकालिन कार्यसँञ्चालन केन्द्रमा २०६३ देखि २०८३ जेठसम्म रेकर्ड भएका विपद्का घटनाको क्षति विवरण

क.सं.	**प्रकोपको विवरण**	**घटनाको पुनरावृति**	**मृत्यु**	**घाईते**	**बेपत्ता**
१	खोलाले बगाएको	२५	१०	०	२
२	पहिरो	३०	२७	६	१
३	आगलागी	१०	७	३	
४	चट्याङ	५	५	१	
५	सडक दुर्घटना	६७	६३	५४	
६	जहाज दुर्घटना	२	५९		
	जम्मा	८६	१०७	६१	१

स्रोत : जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र जुम्ला

२.२ विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी संवैधानिक कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्थाहरू

२.२.१ नेपालको संविधान

नेपालको संविधानले प्रत्येक नागरिकलाई स्वच्छ र स्वस्थ वातावरणमा बाच्न पाउने हक एंव उपयुक्त आवासको हकलाई मौलिक हकको रुपमा राखेको छ । राज्यका नीतिहरु अन्तर्गत धारा ५१ का विभिन्न उपधारा तथा खण्डहरोम ा जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण र नदीको व्यवस्थापन गर्दै दिगो र भरपर्दो सिँचाइको विकास गर्ने ,जनसाधरणमा वातावरणीय स्वच्छता सम्बन्धी चेतना बढाइ औद्योगिक एवं भौतिक विकासबाट वातावरणमा पर्नसक्ने जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्दै वन, वन्यजन्तु, पंछी, वनस्पति तथा जैविक विविधताको संरक्षण, संवर्द्धन र दिगो उपयोग गर्ने, प्रकृति, वातावरण वा जैविक विविधता माथि नकरात्मक असर परेको वा पर्नसक्ने अवस्थामा नकरात्मक वातावरणीय प्रभाव निर्मूल वा न्यून गर्न उपयुक्त उपायहरु अवलम्बन गर्ने कुरा उल्लेख भएको छ । प्राकृतिक प्रकोपबाट हुने जोखिम न्यूनिकरण गर्न पूर्व सूचना, तयारी, उद्धार, राहत एवं पुनस्थापना गर्ने कुरा उल्लेख भएको छ । नेपालको संविधानमा विपद् व्यवस्थापनलाई संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको साझा जिम्मेवारी भित्र रहेको पाईन्छ ।

२.२.२ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ अनुसार स्थानीय तहलाई विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी देहाय बमोजिमको विभिन्न जिम्मेबारी निर्धारण गरेको छ:

क) विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी स्थानीय नीति कानुन मापदण्ड योजनाको कार्यान्वयन अनुगमन र नियमन गर्ने,

ख) स्थानीय स्तरमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना पूर्व सूचना प्रणाली खोज तथा उद्धार राहत सामग्रीको पूर्व भण्डारण वितरण र समन्वय गर्ने,

ग) स्थानीय तटबन्ध नदी र पहिरोको नियन्त्रण तथा नदीको व्यवस्थापन र नियमन गर्ने,

घ) विपद् जोखिम क्षेत्रको नक्सांकन तथा बस्तीहरूको पहिचान र स्थानान्तरण गर्ने,

ङ) विपद् व्यवस्थापनमा संघ प्रदेश र स्थानीय समुदाय संघ संस्था तथा निजी क्षेत्रसँगको सहयोग समन्वय र सहकार्य गर्ने,

च) विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत साधनको परिचालन गर्ने,

छ) विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी स्थानीय स्तरका आयोजनाको तर्जुमा कार्यान्वयन अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने,

ज) विपद्पश्चात स्थानीय स्तरको पुनर्स्थापना र पुनर्निर्माण,

झ) स्थानीय स्तरको विपद् सम्बन्धी तथ्यांक व्यवस्थापन र अध्ययन अनुसन्धान गर्ने,

ञ) स्थानीय आपतकालीन कार्य सञ्चालन,

ट) समुदायमा आधारित विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रमको सञ्चालन लगायत विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य कार्य गर्ने ।

२.२.३ विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ बमोजिम जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको व्यवस्था गरी विपद् व्यवस्थापनका सम्बन्धमा तयारी, प्रतिकार्य तथा पुनर्लाभका विभिन्न जिम्मेवारी तोकिएको छ ।

२.२.४ विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय नीति, २०७४

क) पुनर्स्थापना र पुनर्निर्माणमा अँझै राम्रो र अझै बलियो बनाऔं (Build Back Better_ भन्ने अवधारणा अबलम्बन गर्ने,

ख) संघ प्रदेश स्थानीय र समुदाय स्तरमा विपद् व्यवस्थापन कोषको व्यवस्था गर्ने,

ग) संघदेखि स्थानीय तहसम्म उद्धार टोली स्थापना गर्ने,

घ) विकाससँग सम्बन्धित प्रत्येक सार्वजनिक संस्थाहरूले कम्तिमा पाँच प्रतिशत वार्षिक बजेट स्थानीय विपद् जोखिम न्यूनिकरणका लागि छुट्याउनु पर्ने,

ङ) बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूबाट विपद् प्रभावित समुदायलाई सहुलियत कर्जाको व्यवस्था गर्ने,

च) विपद्का कारण हुनसक्ने क्षतिलाई सम्वोधन गर्न जीवन र गैर जीवन बीमा योजना प्रवर्द्धन गर्ने ।

छ) स्थानीय तह समुदाय सामुदायिक संस्था विद्यालय तथा अस्पतालहरूमा समावेशी विपद् जोखिम व्यवस्थापन समितिहरू गठन गर्ने ।

ज) असुरक्षित स्थानहरूमा बस्ती बिस्तार नियन्त्रण गर्ने तथा असुरक्षित बस्तीहरूलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरणका लागि प्रोत्साहन गर्ने लगायतका नीतिहरू समावेश गरेको ।

२.२.५ राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्यको कार्यढाँचा, २०७०

राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय सहायता तथा समन्वयको ढाँचा उल्लेख गर्नुका साथै विपद् प्रतिकार्यका लागि तोकिएका जिम्मेवार नेतृत्वदायी निकायहरूले तोकिएको समयावधिभित्र सञ्चालन गर्नुपर्ने गतिविधिहरू समेत उल्लेख गरेको छ ।

२.२.६ दिगो विकास लक्ष्यहरू (२०१५-२०३०)

सुरक्षित पूर्वाधार निर्माण गर्ने, जलवायु परिवर्तन र यसका प्रभावको न्यूनीकरण गर्ने, समावेशी सुरक्षित दिगो सहरीकरण र बस्ती विकास गर्ने जस्ता लक्ष्यहरू समावेश गरेको छ ।

२.२.७ विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना:२०१७-२०३०

प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपद्बाट जीवन तथा सम्पत्ति, स्वास्थ्य, जीविकोपार्जन तथा उत्पादनका साधनहरू, भौतिक एवम् सामाजिक पूर्वाधार, सांस्कृतिक एवम् वातावरणीय सम्पदामा हुने क्षतिको उल्लेख्य रूपमा न्यूनीकरण गर्न विभिन्न रणनीतिक क्रियाकलापहरूको पहिचान गरी आवधिक तथा वार्षिक पुनर्स्थापना तथा पुनर्निर्माणको सुदृढीकरण र उत्थानशीलता अभिवृद्धि गरी विद्यमान विपद् जोखिम तथा क्षतिको न्यूनीकरण र नयाँ जोखिमको रोकथाम गर्नु यो रणनीतिक कार्ययोजनाको उद्देश्य छ ।

२.२.८ महामारी रोग जन्य विपद् जोखिम न्यूनीकरणः

विश्वका धेरै देशहरोम ा विभिन्न प्रकारका महामारीजन्य रोगले आक्रान्त हुँदा नेपाल पनि अछुतो छैन । विगतमा देखिएका महामारी रोगहरु हैजा, कलेरा, कोरोना, कालाजार, मलेरिया, विफर, दादुरा आदि रोगहरुले मानिसहरुको मृत्यू भएको देखाएको छ । यस्तै प्रकारले पशुपन्छीजन्य महामारीका रोगहरु विश्वमा देखिएका हुन र देखिदैछन् ।

२.२.९ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८२ को समिक्षा र सिकाई

जुम्ला जिल्लामा विपदको समयमा घट्न सक्ने विपद् घटनाहरुको जोखिम न्यूनीकरणका लागि पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी एवम् समन्वयात्मक ढंगले संञ्चालन गर्नका लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८३ अनुमोदन गरि कार्यान्वयनका लागि सम्पूर्ण निकायलाई मार्गदर्शन प्रदान गरेसंगै जिल्लामा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका योजना अगाडी बढ्न थाले । जिल्ला स्थित सुरक्षा निकायहरु, सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरु, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंञ्चालन केन्द्र लगायत सम्पूर्ण स्थानीय तहहरु आ-आफ्नो विषयक्षेत्रसंग सम्बन्धित रही जनशक्ति लगायत बन्दोबस्तीका लागि अग्रसर भए ।

वि.सं. २०८३ सालमा घटेका मुख्य घटना चट्याङ्गबाट २ जना र आगलागीबाट २ जना गरि ४ जनाको मृत्यु भयो । त्यसैगरि यो वर्ष जम्मा १७ वटा विपद्का घटनाहरुबाट ४ जना मृत्यु र ६ जना घाईते भए भने त्यस्तो उल्लेखनीय आर्थिक क्षति अनुमानित रु १२२२३०८४० भएको देखिन्छ ।

विगतको विपद्का घटनाहरुबाट विपद् उद्धार सामाग्रीहरु प्रयोग गर्न उपयुक्त छन छैनन् चेकजाँच गरि अध्यावधिक गर्ने विषयमा सम्बन्धित सरोकारवाला निकाय चनाखो हुनुपर्ने देखियो । साथै आपत्कालीन समयमा मानिसहरु भेला हुनका लागि खुल्ला क्षेत्र, अस्थायी पठन पाठनका लागि वैकल्पिक क्षेत्र पहिचान गर्नुपर्ने अनुभव गरियो । विगतको विपद्का दृष्टिले जोखिमयुक्त भनि पहिचान भएका क्षेत्रका लागि आवश्यक पर्ने पूर्वतयारी र प्रतिकार्यका सामाग्रीहरु तयारी अवस्थामा राख्नुपर्ने र चट्याङ्गबाट जोखिमयुक्त स्थानमा अथिर्ङ्ग टावर राख्नुपर्ने हुदा सो विषयमा आवश्यक अध्ययन र सहकार्य गर्नुपर्ने देखिन्छ साथै विपद् प्रतिकार्यलाई शिघ्र र प्रभावकारी बनाउन प्रत्येक प्रहरी चौकीमा न्युनतम् खोज तथा उद्धार सामाग्री सेट उपलब्ध गराउनुपर्ने देखिन्छ ।

२.३ प्रमूख प्रकोपहरु तथा प्राथमिकतामा रहेका प्रकोपहरु

प्रकोप	आगलागी	सडक दुर्घटना	खडेरी	बाढी	पहिरो	चट्याङ्ग	जंगली जनावरको	हावाहुरी	महामारी	हिमपात	असिना	जम्मा अंक
आगलागी	X	सडक दुर्घटना	आगलागी	आगलागि	आगलागि	आगलागि	आगलागि	आगलागि	आगलागि	आगलागि	आगलागि	९
सडक दुर्घटना	X	X	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	१०
खडेरी	X	X	X	बाढी	पहिरो	चट्याङ्ग	खडेरी	खडेरी	खडेरी	खडेरी	असिना	४
बाढी	X	X	X	X	पहिरो	चट्याङ्ग	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	असिना	५
पहिरो	X	X	X	X	X	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	८
चट्याङ्ग	X	X	X	X	X	X	चट्याङ्ग	चट्याङ्ग	चट्याङ्ग	चट्याङ्ग	असिना	६
जंगली जनावरको आंतक	X	X	X	X	X	X	X	हावाहुरी	महामारी	हिमपात	असिना	०
हावाहुरी	X	X	X	X	X	X	X	X	हावाहुरी	हिमपात	असिना	२
महामारी	x	X	X	X	X	X	X	X	x	महामारी	असिना	२
िहमपात	x	X	X	X	X	X	X	X	x	X	असिना	२
असिना	x	X	X	X	X	X	X	X	x	X	x	७
स्तर	२	१	७	६	३	५	११	१०	८	९	४	

नोटः नेपाल भूकम्पको उच्च जोखिममा रहेको मुलुक हुँदा प्रकोप स्तरीकरण गर्दा भूकम्पलाई तुलनामा राखिएको छैन् । तर भुकम्प पहिलो नम्बरको प्रकोपको रुपमा प्राथमिकतामा राखी विपद पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरीएको छ

सबै स्थानीय तहमा प्रकोप तथा विपद्को जोखिमलाई मध्यमनजर गर्दै जोखिमको संकटासन्नता विश्लेषणको समिक्षा गरी वर्तमान अवस्थामा आएको परिवर्तन र सम्भावित प्रकोपको जोखिमलाई मध्यनजर गरी नयाँ प्रशासनिक संरचनाहरुका आधारमा संकटासन्नता विश्लेषण गरिएको छ ।

क) जोखिमको वर्गीकरण

क.सं.	प्रकोप	प्रकोपको स्तर		
		उच्च	मध्यम	न्यून
१	भूकम्प	सिंजा, पातारासी, तिला र तातोपानी	चन्दननाथ न.पा., कनकासुन्दरी	हिमा, गोठीचौर
२	बाढी	पातारासी, तिला, तातोपानी	सिंजा, हिमा	चन्दननाथ न.पा., कनकासुन्दरी, गोठीचौर
३	पहिरो	सिंजा, हिमा	पातारासी, तातोपानी, कनकासुन्दरी	कनकासुन्दरी चन्दननाथ न.पा., गोठीचौ
४	ऋागलागि	चन्दननाथ न.पा.	सिंजा, पातारासी, तिला	हिमा, कनकासुन्दरी,
५	हुरीबतास	ततला	सिंजा, हिमा, तातोपानी, चन्दननाथ न.पा.	पातारासी, कनकासुन्दरी, गोठीचौ
६	चट्याङ	पातारासी, तिला	हिमा, चन्दननाथ न.पा.	सिंजा, तातोपानी, कनकासुन्दरी, गोठीचौर
७	महामारी	तिला, सिंजा, हिमा	तातोपानी, चन्दननाथ न.पा.	पातारासी, कनकासुन्दरी, गोठीचौ
८	जङ्गली जनावर	तिला, चन्दननाथ न.पा., गोठीचौर	पातारासी, तातोपानी	सिंजा, हिमा, कनकासुन्दरी
९	खडेरी	तिला, हिमा, सिजा, चन्दननाथ न.पा.	गोठीचौर, कनकासुन्दरी	तातोपानी, पातारास
१०	सडक दुर्घटना	चन्दननाथ न.पा., तातोपानी, तिला	सिंजा, हिमा, कनकासुन्दरी	गोठीचौर, पातारास
११	असिनापानी	पातारासी, तिला, तातोपानी	सिंजा, हिमा, कनकासुन्दरी	चन्दननाथ न.पा., गोठीचौर

ख) जोखिम नक्साङ्कन

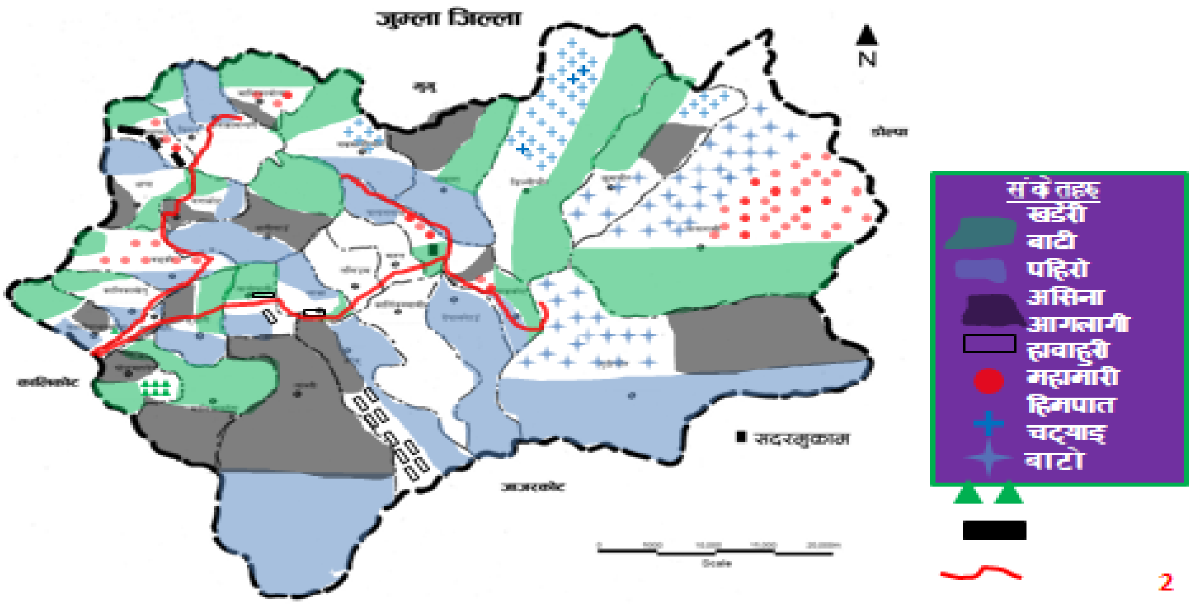

विगतको विपद्को प्रभाव र त्यसले गरेको असरको आधारमा क्रमशः यस वर्ष २०८३ को लागि बाढी, पहिरो आगलागी, चट्याङ्ग, खडेरी, भूकम्प, जंगली जनावरको आक्रमण, महामारी समेतलाई ध्यानमा राखी करिव ५०३० घरधुरी र २५,१५२ जनसंख्या प्रभावित हुनसक्ने विषयलाई मध्यनजर राखी निम्नानुसारको लक्ष्य निर्धारण गरिएको छ ।

- विस्थापित हुनसक्ने परिवार : २१५
- पिउने पानीका स्रोतहरू प्रदुषित हुन सक्ने, सुरक्षित खानेपानीको मुहान, खानेपानीका पाईप लाइन अवरूद्ध हुने गरी प्रदूषित हुने र सम्भवतः पानिका मुहान सुक्न सक्ने, सुरक्षित पानीको अभाव तथा ढलबाट उत्पन्न हुनसक्ने दूषित वातावरणले गर्दा झाडापखाला तथा हैजा फैलिन सक्ने ।
- यातायात, विद्युत आपूर्ति, संचार सेवा अवरुद्ध हुन सक्ने अनुमान रहेको छ ।
- शिक्षा स्वास्थ्य जस्ता आधारभुत सेवा समेत बन्द हुनसक्ने । ६५ विद्यालयका ४५,०० बालबालिकाहरू प्रभावित हुन सक्ने अनुमान गरिएको छ ।
- ३५० मेट्रिक टन खाद्यान्न (घरभित्रको) क्षति
- ८०० मेट्रिक टन अन्नवाली (खडावाली) मा क्षति र ३००० हेक्टर खेती योग्य जमिनमा क्षति र
- अनुमानित ५,००० महिला तथा बालबालिकाको संख्या प्रभावित हुनसक्ने
- विगतका विपद्हरूबाट प्रभावित भएका परिवारहरूको तथ्यांकलाई विश्लेषण गर्दा अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य सामाग्री ३ हजार घरपरिवारलाई सहयोग गर्नुपर्ने पूर्वानुमान गरी यस वर्षको विपद् प्रतिकार्य पूर्वतयारी योजना निर्माण गरिएको छ ।

२.६ प्रकोप पात्रो ,मौसमी पात्रो , बाली तथा बनस्पती पात्रो विश्लेषण :

२.६.१ प्रकोप पात्रो

वस्ती तथा समुदायमा तथा सिंगो जिल्लाभित्र कुन समयमा कुन प्रकोप हुन्छ भनेर पत्ता लगाउन त्यसको समय रेखा तयार गरिन्छ । यही समय रेखा नै प्रकोप पात्रो हो । सरोकारवालासँगको छलफलमा यसको तालिका तयार गरिएको छ । छलफल अनुसार ३० वर्षअघि पर्नसक्ने प्रकोपहरु कुन महिनामा पर्ने गरेका थिए अहिले पनि ती प्रकोपहरु सोही महिनामा पर्ने गरेको छ केहि प्रकोपमा फरकपन देखिन्छ ।

प्रकोप	समय तालिका	बैशाख	जेठ	असार	साउन	भदौ	असोज	कात्तिक	मंसिर	पुस	माघ	फागुन	चैत्र
भुकम्प	पहिले												
	अहिले												
बाढी पहिरो	पहिले												
	अहिले												
माहामारी	पहिले												
	अहिले												
आगलागी	पहिले												
	अहिले												
चट्याङ	पहिले												
	अहिले												
जङ्गली जनावरको आतङ्क	पहिले												
	अहिले												
हिमपात	पहिले												
	अहिले												
खडेरी	पहिले												
	अहिले												
सडक दुर्घटना	पहिले												
	अहिले												
हावाहुरी	पहिले												
	अहिले												

२.६.२ मौसमी पात्रो

प्राकृतिक रुपमा निश्चित समयमा निश्चित मौसम हुने गरेकोमा केही समय यता जलवायु परिवर्तनका कारण उक्त मौसममा कुनै परिवर्तन आएको छ कि भनेर विश्लेषण गर्न यो मौसम पात्रो भरिन्छ र बाह्र महिना अनुसार त्यसको समयरेखा तयार गरिन्छ । यही समयरेखा नै मौसमी पात्रो हो सरोकारवालासँगको छलफलमा यसको तालिका तयार गरिएको छ । छलफल अनुसार ३० वर्षअघि जुन समयमा जुन मौसम थियो अहिले पनि उक्त मौसममा खास परिवर्तन आएको नदेखिए पनि सामान्य परिवर्तन देखिन्छ ।

मौसम /महिना	३० बर्ष विचको अन्तरालमा देखिएको फरकपन	बैशाख	जेठ	असार	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मसिर	पौष	माघ	फागुन	चैत्र
मनसुन बर्षा	पहिले												
	अहिले												
हिउदे बर्षा	पहिले												
	अहिले												
हिमपात	पहिले												
	अहिले												
तुषारो	पहिले												
	अहिले												
गर्मी	पहिले												
	अहिले												

२.६.३ बालि तथा वनस्पती पात्रो

गाउँपालिकापाालिका क्षेत्रमा लगाइने तीन वटा बालीलाई आधार मानेर उक्त्त बाली लगाइने र भित्र्याइने तथा त्यससँग सम्बन्धित अन्य क्रियाकलापहरु कुन कुन समयमा गरिन्छ भनी विश्लेषण गर्न यो ढाँचा प्रयोग गरिन्छ । समुदायसँगको छलफलमा यसको तालिका तयार गरिएको छ । छलफल अनुसार ३० वर्षअघि जुन मौसमा जुन बाली लगाइने गरिएको थियो अहिले पनि उक्त प्रणालीमा खास परिवर्तन आएको छ वा छैन यो तालिका मार्फत देखाईएको छ ।

बाली	समय तालिका	बैशाख	जेठ	असार	साउन	भदौ	असोज	कात्तिक	मंसिर	पुस	माघ	फागुन	चैत्र
मकै लगाउने	पहिले												
	अहिले												
धानको बिउ राख्ने	पहिले												
	अहिले												
धान रोप्ने	पहिले												
	अहिले												
धान काट्ने	पहिले												
	अहिले												
गहुँ छर्ने	पहिले												
	अहिले												
गहुँ काट्ने	पहिले												
	अहिले												

२.७ प्रकोप पूर्वानुमान तथा पूर्वसुचना प्रणाली विश्लेषण

नेपालमा जल तथा मौसम विज्ञान विभागले देशभर संचालनमा रहेका जलसतह तथा वर्षामापन (स्वचालित र म्यानुअल) उपकरणहरुवाट प्राप्त तथ्याङ्कहरुका साथै विभिन्न जल मौसम प्रारुपहरुको पूर्वानुमान नतिजाका आधारमा पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचनाहरु सम्प्रेषण अन्तर्गतका वर्षा तथा पानीको सतह मापन केन्द्रहरुले दिएको जानकारीको आधारमा पूर्व सुचनाका सम्यन्त्रहरु विकास गरेको छ । वाढी पूर्वानुमान माहाशाखाले मनसुन अवधिभर र अन्य समयमा निरन्तर रुपमा मौसम प्रणाली र नदिहरुको अनुगमन गरी पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचना सेवा संचालन गर्दछ। जल तथा मौसम विज्ञान विभागले दैनिक मौसम पूर्वानुमान वुलेटिन, वाढी पूर्वानुमान वुलेटिन, विशेष मौसम तथा वाढीजन्य प्रणालीको प्रक्षेपण, विशेष मौसम वुलेटिन र बाढी अलर्ट मार्फत पूर्वसूचना दिने गरेको छ। विभागले ३ दिनको मौसम पूर्वानुमानको सूचना सम्प्रेसण गर्ने गरेको छ । यसका साथै विभागले संकटसन्न क्षेत्रका सरोकारवाला र स्थानियहरुको मोवाईल नम्वरको तथ्याङ्क राखि सतर्कता र सुरक्षित स्थानमा जानको लागि म्यासेज पठाउने व्यवस्था समेत गरेको छ । विभागको वेवसाईटमा गएर वाढीको लेवल हेर्न र सोहि अनुसार पूर्वतयारी गर्न सकिने व्यवस्था पनि रहेको छ । विभागले पूर्वसूचना तथा जानकारी प्राप्त गर्न सर्वसाधारणको लागि नेपाल टेलिकम र एनसेल प्रयोगकर्ताको लागि चौबिसै घण्टा निशुल्क टेलिफोन (११५५) सेवा समेत प्रदान गर्दछ।

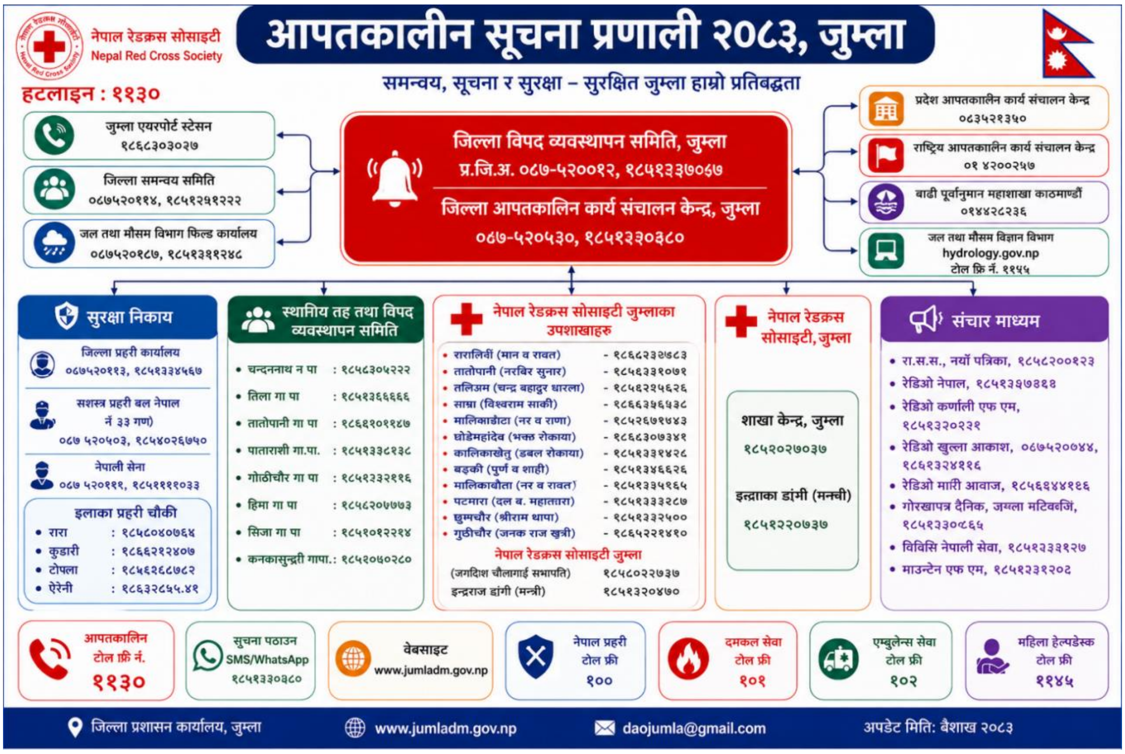

२.७.१ कर्णाली नदी अन्तर्गतका स्वचालित वर्षा मापन केन्द्रहरु

प्रकोप पुर्वानुमान तथा पुर्वसुचना प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउनका लागी यस जिल्लाका विभिन्न नदी मा जलमापन केन्द्र र विभिन्न स्थानमा वर्षा मापन केन्द्रहरु संचालनमा रहेका छन । चौथा र जुम्ला एयरपोर्टमा वर्षामापन केन्द्र रहेका छन् भने सिंजा खोला दिवारे र तिला नदी सेरीघाट जलमापन केन्द्र रहेका छन् । जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रले आवश्यकताअनुसार उक्त सूचनाहरुको अनुगमन तथा जानकारी लिइरहने गरेको छ । जल तथा मौसम विज्ञान विभागले मनसुनको समयमा नियमित बुलेटिन, विशेष बुलेटिन तथा अन्य जानकारीका आधारमा पूर्वानुमान प्राप्त गर्ने गरेको छ र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा सूचना प्रवाह गर्ने गरेको छ । जिल्लाका सबै स्थानीय तहहरोम ा स्थानीय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रहरु पूर्ण रुपमा सक्रिय नभइसकेको अवस्था भए तापनि जिल्ला विपद् व्यस्थापन समितिले

सबै पालिकाहरुलाई आपतकालिन कार्यसंञ्चालन केन्द्र स्थापना र ब्यबस्थापनका लागि पत्राचार गरेको छ । विशेष अवस्थामा सुरक्षा निकायका अंगहरु तथा सोभै पालिका मार्फत सुचना प्रवाह गर्ने कार्य भइरहेको छ ।

क्र.स.	खोलाको नाम	वर्षा मापन केन्द्र रहेको स्थान	इन्डेक्स नं.
१	हुम्ला कर्णाली	लालिघाट	२१५
२	सिंन्जा खोला	दिवारे	२२५
३	तिला नदी	सेरीघाट	२३०
४	लोहारे खोला	दैलेख	२४२
५	पश्चिम सेती	गोपाघाट	२५९.२
७	रिम्ना	ठूलो भेरी	२६५
८	चिसपानी /चिसापानी पुल	कर्णाली	२८०
९	तिला नदी	नाग्म कालिकोट	
१०.	तिला नदी		
११.	मौसम	डाँगी वाडा	
११.	मौसम अनुमान	धौलापानी	सुपर कृषक

स्रोत : जल तथा मौसम विज्ञान विभाग

२.७.२ वर्षा तथा जलवायु सुचनाका लागि सम्वन्धित मापन केन्द्रहरुको विवरण

जिल्ला	वर्षा मापन केन्द्र		जलवायू मापन केन्द्र	
	स्थान	इन्डेक्स नं.	स्थान	इन्डेक्स नं.
मुगु	मुगु	३०१	रारा	३०७
	श्रीनगर	३०६	–	–
जुम्ला	गुठी चौर	३०४	जुम्ला	३०३
	–	–	देपाल गाँउ	३१०

स्रोत : जल तथा मौसम विज्ञान विभाग

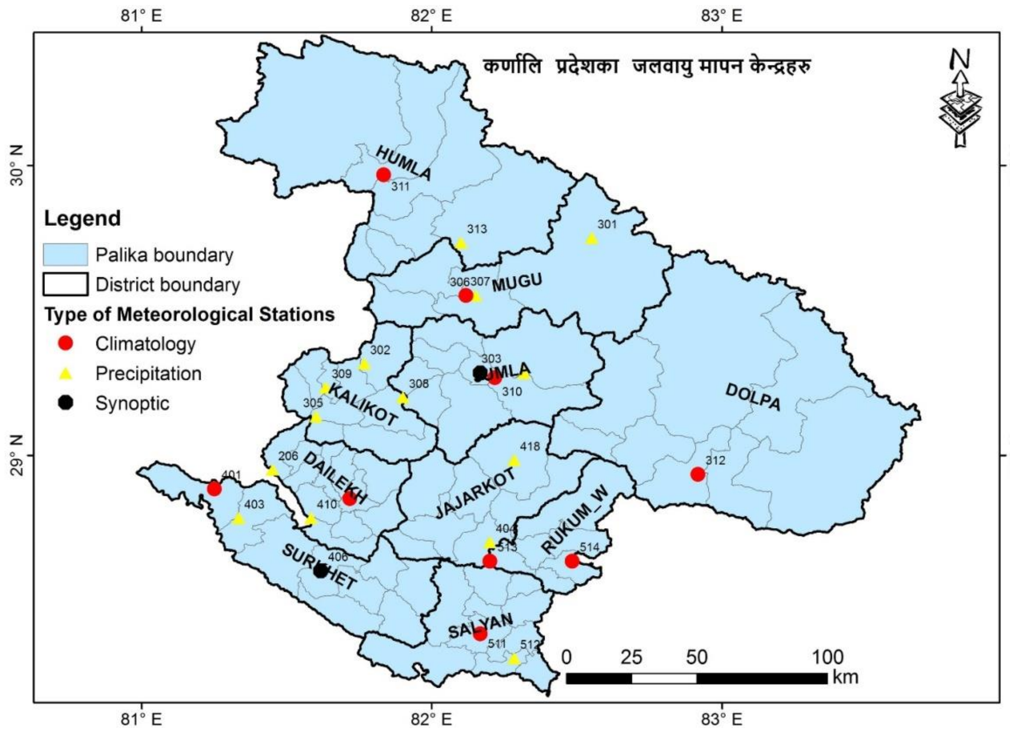

२.८ सरोकारवाला संस्थाहरु

क्र.सं.	नाम	कार्यालय	पद	सम्पर्क नं.
१	श्री दिपक पौडेल	जिल्ला प्रशासन कार्यालय,	प्रजिअ	९८५८३२७७७७
२	श्री खिम बहादुर चौधरी	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र	प्र. ह.	०८७५२०५३० ९८५७८९०२८३
३	श्री रबिन बाबु रेग्मी	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्र.ना.उ.	९८५८३२५५५५
४	श्री धिरज थापा	देवीदत्त गण	प्रमुख सेनानी	९८५१०६८५६०
५	श्री देव बहादुर बोहोरा	सशस्त्र प्रहरी बल नं. ३३ गण	स.प्र.उ.	९८५१२७१२९५
६	श्री लक्षमण चौधरी	राष्ट्रिय अनुसन्धान कार्यालय	प्रमुख	९८५८३२२०१८
७	श्री रोम बहादुर महत	जिल्ला समन्वय अधिकारी	प्रमुख	९८५८३६६२८१
८	श्री किरण कुमार शर्मा	जनस्वास्थ्य कार्यालय	प्रमुख	९८५८३२२०८१
९	श्री राम भक्त अधिकारी	कृषि विकास कार्यालय	प्रमुख	९८४८३०२०९१
१०	श्री अरुण मल्ल ठकुरी	सघन शहरी तथा भवन निमार्ण आयोजना	प्रमुख	९८४९९३००९६
११	श्री पदम देवकोटा	पूर्वाधार विकास कार्यालय	प्रमुख	९८५११२६१५६
१२	श्री महेश शर्मा	हावापानी कार्यालय	प्रमुख	९८६८०७४८८८
१३	श्री रछाने लोहार	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	प्रमुख	९८५८३९१३४०
१४	श्री अक्कल बहादुर महत	खानेपानी, सिचाई तथा उर्जा विकास कार्यालय	प्रमुख	९८५११७४४८९
१५	श्री मनोज जोशी	नेपाल खाद्य संस्थान जुम्ला	प्रमुख	९८५८३६६०१६
१६	श्री पुष्करराज भट्ट	भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	प्रमुख	९७४५५८८९७१
१७	श्री हरि प्रसाद सलामी	कर्णाली प्रदेश प्रहरी विपद् व्यवस्थापन गुल्म, जुम्ला	निरिक्षक	९८५८३९००१०
१८	श्री रुप बहादुर राना	सडक व्यवस्थापन कार्यालय	प्रमुख	९८५१२२५७७६
१९	श्री ज्ञानेन्द्र बुढथापा	पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालय	प्रमुख	९८५८०५२९७०
२०	श्री प्रकाश शाही	जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय	प्रमुख	९८५१२९०४३५
२१	श्री नरहरि नेपाल	नेपाल टेलिकम	प्रमुख	९८५८३२२८९९
२२	श्री आसमपुरा कार्की	जल तथा मौसम फिल्ड कार्यालय	प्रमुख	९८४८२९१२४८
२३	श्री सुर्य प्रकाश यादव	नेपाल टेलिकम, जिल्ला शाखा	सूचना अधिकारी	९८५१०६०३३०८ ९९
२४	श्री सागर नेपाली	रेडियो नेपाल	सम्वाददाता	९८४८३१३४३३
२५	श्री जगदिश चौलागाइ	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी जुम्ला जिल्ला शाखा	उप सभापति	९८५८३२०४७०
२६	श्री दिल बहादुर रोकाया	उद्योग वाणिज्य संघ	अध्यक्ष	
२७	श्री पूर्ण प्रसाद चौलागाई	पत्रकार महासंघ	अध्यक्ष	

क्र.सं.	नाम	कार्यालय	पद	सम्पर्क नं.
२८	श्री किशोर न्यौपाने	पेस नेपाल	कार्यकारी	९८५८३२०२९६
२९	श्री सिवचन्द्र कार्की	KIRDARC Nepal	कार्यक्रम संयोजक	९८५८३२२४९८
३०	श्री मनोज जोशी	नेपाल खाद्य संस्थान जुम्ला	प्रमुख	९८५८३६६०१६
३१	श्री धन बहादुर गौतम	CAD Nepal	कार्यकारी	९८४८२७४८५०
३२	ऋषिराज वली	UNDP	क्लष्टर	९८४७८५३९४७
३३	चक्र बहादुर जिसि	UN-WFP	फिल्ड संयोजक	९८५१३७३८९२
३४	जंग बहादुर बुढा	चन्दननाथ नगरपालिका	नगर प्रहरी प्रमुख	९८४१२८६८५५

२.९ विषयगत क्षेत्रका अगुवा तथा सदस्यको विवरण

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाका लागि निर्धारण गरिएका विषयतग क्षेत्रका लागि निम्न अगुवा संस्था निर्धारण भएको छ ।

क्र.स.	क्षेत्रगत	क्षेत्रगत अगुवा निकाय	पद	मुख्य जिम्मेवार व्यक्ति	मोबाइल नं.
१	समन्वय, सूचना र खोज तथा उद्धार	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	दिपक पौडेल	९८५८३२७७७७
२	संरक्षण	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्र.जि.अ	दिपक पौडेल	९८५८३२७७७७
३	कृषि तथा खाद्य सुरक्षा	खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार क.लि.	प्रमुख	मनोज जोसी	९८५८३६६०१६
४	खानेपानी तथा सरसफाई	खानेपानी, सिचाई तथा उर्जा विकास कार्यालय	प्रमुख	अक्कल बहादुर महत	९८५८३६६५०३
५	आपतकालीन शिक्षा	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	प्रमुख	रछाने लोहार	९८५८३९१३४०
६	स्वास्थ्य तथा पोषण	जिल्ला जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय	प्रमुख	किरन कुमार शर्मा	९८४८०५०५७८
७	आपतकालीन आवास तथा गैरखाद्य सामाग्री	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, जुम्ला	उप सभापति	श्री ज्गदिश चौलागाइ	९८५८३२०४७०
८	शिघ्र पुनर्लाभ	सघन सहरी विकास तथा भवन निर्माण आयोजना	प्रमुख	श्री अरुण मल्ल ठकुरी	९८५८३२०५०३

२.९.१. समन्वय, सूचना, र खोज तथा उद्धार

मुख्य विपद्को किसिम : भूकम्प, सडक दुर्घटना, पहिरो, आगलागी, बाढी

क्षेत्रगत अगुवा : जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जुम्ला

अनुमानित अवस्था: सार्वजनिक पूर्वाधारहरूको (भवन, सडक, पुल, बिद्युत, आपूर्ति, सञ्चार) क्षती ।

- आवास तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति अस्थायी रूपमा क्षति, बालबालिका, महिला, जेष्ठ नागरिक तथा फरक क्षमता (अपाङ्गता) भएका मानिसहरू मुख्य रूपमा प्रभावित हुन सक्छन ।
- विद्यालयका कक्षा कोठा, प्रहरी चौकी र स्वास्थ्य केन्द्र जस्ता उपलब्ध सार्वजनिक संस्थाहरू माथि चाप पर्नसक्छ ।

- अस्थायी आवासमा बसेको समयमा सामुदायीक स्वास्थ्य सम्बन्धी प्रोटोकल पालनामा चुनौती हुनसक्छ ।

उद्देश्य

- विपद् पूर्व नै प्रभावित हुन सक्ने समुदायका लागि खोज तथा उद्धारका आवश्यक सामग्रीहरुको प्रबन्ध मिलाउने ।
- सूचना व्यवस्थापन तथा पूर्व सूचना प्रणालीलाई चुस्त दुरुस्त पार्ने व्यवस्था मिलाउने ।
- विपद्को कारणले जीवन जोखिममा परेका व्यक्तिहरूको क्रमश प्राथमिकतानुसार उद्धार गर्ने ।
- संकटासन्न अवस्थामा रहेका पिडीतहरूको उद्धारको क्रममा प्रभावकारी समन्वय र संयोजनको कार्यमा सक्रिय रहने ।
- विपद्को बेला हराईरहेका नागरिकहरूको विवरण तयारी गर्दै खोजी कार्य गर्ने ।
- मृतक, बेपत्ता, विस्थापित, पशु धनमा भएको क्षति लगायतको उचित रेकर्ड सहित अभिलेख व्यवस्थापन गर्ने ।
- विस्थापित व्यक्तिहरूको अस्थायी स्थानान्तरण तथा सुरक्षा प्रदान गर्ने ।
- घाईते बिरामीहरूको प्राथमिक उपचार प्राथमिकताका आधारमा गर्ने ।
- विपद्मा परेकालाई समयमै आधारभूत राहत सामाग्री वितरण गर्ने ।
- सम्पूर्ण सरोकारवाला निकायहरूले उद्धार सामाग्रीको मौज्दात एवं मर्मत गरी तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- वार्षिक रुपमा कृत्रिम नमुना घटना अभ्यास गर्ने / गराउने ।

मानवीय सहयोगका मापदण्ड

- विपद् भए लगत्तै उपकरण सहित खोजी तथा उद्धार टोली खटाउने ।
- समन्वय बैठक र प्रतिवेदनका बारेमा जानकारी गराउने ।
- सुविधाबाट एकदमै वञ्चित समूह/संकटासन्न अवस्थामा रहेका व्यक्ति लगायत सबैलाई गरिएको उद्धार र वितरण गरिएका सहयोग सम्बन्धी गतिविधिको अनुगमन गर्ने ।
- आवश्यकतानुसार प्रारम्भिक लेखाजोखा (IRA) र विस्तृत घरधुरी सर्वेक्षण टोलि खटाउने ।
- पहिलो हप्तामा परिस्थितिका बारेमा दिनहुँ र त्यसपछि हरेक दुई हप्तापछि प्रतिवेदन पेश गर्ने ।
- शिविर समन्वय तथा व्यवस्थापन (CC&CM) को अनुगमन गर्ने तथा प्रतिवेदन गर्ने संयन्त्र तयार गर्ने ।
- पहिलो हप्तामा हरेक दिन र प्रकोप भएको २४ घण्टाभित्र समाचार संचार माध्यममा पठाउने ।
- नियन्त्रण तथा मानवीय सहयोग सम्बन्धी मापदण्ड कायम गर्ने सांस्कृतिक, सामाजिक तथा आर्थिक रूपमा स्वीकार गर्न सकिने सामाग्री उपलब्ध गराउने ।
- स्थानीय विपद् उद्धार समितिलाई सक्रिय पार्ने ।

समन्वय, सूचना, र खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्रका सदस्य संस्थारनिकायहरूको सम्पर्क विवरणः

सि.नं.	निकाय	सम्पर्क बिवरण		
		प्रमुख व्यक्ति	फोन	कैफियत
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	श्री दिपक पौडेल	९८५८३२७७७७	
२	नेपाली सेना प्र.से.	श्री धिरज थापा	९८५१०६८५६०	
३	जिल्ला प्रहरी कार्यालय,	श्री रबिन बाबु रेग्मी	०८७-५२०११३ ९८५८३२५५५५	
४	स.प्र.बल नेपाल ३३ नं	श्री देव बहादुर बोहोरा	०८७-५२०५०३	

सि.नं.	निकाय	सम्पर्क बिवरण		
		प्रमुख व्यक्ति	फोन	कैफियत
	बाहिनी,		९८५११४२५४३	
५	राष्ट्रिय अनुसन्धान कार्यालय	लक्षमण चौधरी	९८५८३२२०१८	
६	जि.स.स.को कार्यालय	रोम बहादुर महत	९८४८३००१८३	
७	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	ज्गदिश चौलागाइ	९८५८३२०४७०	
८	जल तथा मौसम बिज्ञान फिल्ड कार्यालय, जुम्ला	आसामपुर कार्की	९८४८३९१२४८	
९	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र	खिम बहादुर चौधरी	०८७५२०५३०	
१०	जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय	किरन कुमार शर्मा	९८५८३२०३९०	
११	नेपाल पत्रकार महासँघ	पुर्ण प्रसाद चौलागाई	९८४८६३२२५६	
१२	गैर सरकारी संस्था महासँघ	टेक बहादुर रावल	९८५८३२०४६८	
१३	सबै स्थानीय तहका प्रमुखहरु			

२.९.२. संरक्षण

मुख्य विपद्को किसिम : भूकम्प, सडक दुर्घटना, पहिरो, आगलागी, बाढी
क्षेत्रगत अगुवा : जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जुम्ला

उद्देश्य

- विपद जोखिम न्यूनीकरण, पूर्वतयारी, तथा प्रतिकार्यका लागि समन्वय संयन्त्र तयार गरी क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
- समन्वय संयन्त्रको कार्यक्षेत्र तथा कार्ययोजना तयार गरी स्वतः स्फुर्त रुपमा विपद्को समयमा संरक्षण कार्यमा क्रियाशिल गराउने ।
- जोखिममा रहेका समुहहरूको संरक्षण सुनिश्चितताका लागि आपतकालीन सहयोगको न्यायोचित वितरणमा सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- आपतकालीन परिस्थितीबाट उत्पन्न हिंसा, उत्पीडन, शोषण, दुर्व्यवहारका जोखिमहरूलाई सम्बोधन गरी प्रकोपबाट प्रभावित मानिसहरूको संरक्षण गर्ने र त्यस्ता दुर्व्यवहारबाट प्रभावित व्यक्तिहरूका लागि आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- बालमैत्री ठाउँ तथा मनोसामाजिक परामर्श सम्बन्धी सहयोगको स्थापना गरी बालबालिका तथा महिलाहरुलाई सुरक्षित वातावरणमा राख्ने व्यवस्थाको सुनिश्चितता गर्ने ।
- बिछोड भएका बालबालीकाहरुको पहिचान गरी स्वास्थ्य सम्बन्धी जाँचका बारेमा सहयोग र त्यस्तो सहयोगपछि उपयुक्त सेवा तथा संरक्षणका सुबिधा सहित परिवारको खोजी गर्ने कार्यमा सहयोग गर्ने ।
- यौन दुर्व्यवहार तथा हिंसाका विरुद्धको अनुगमन, प्रतिवेदन तथा पैरवी गर्ने प्रणालीको स्थापना गरी यौन दुर्व्यवहार तथा शोषणको रोकथाम गर्ने ।
- विपद प्रतिकार्यको एकिकृत पद्धति भित्र रही सरकारी तथा अन्य सरोकारवाला निकायहरूबीच सहकार्य गर्ने ।

संरक्षणमा मानवीय सहयोगको न्यूनतम मापदण्ड :

थप संक्रमणलाई र जोखिम लाई मध्यनजर गर्दै स्वास्थ्य सुरक्षाका मापदण्ड तथा सामाग्रीहरुको प्रयोग गरी थप तपसिल बमोजिमका क्रियाकलापहरु गर्ने -

- प्रभावित जनसमुदायको अधिकारको कुनै पनि उल्लङ्घन, दुर्व्यवहार तथा शोषण अथवा भेदभावको अनुगमन गर्ने र प्रतिवेदन पेस गर्ने संयन्त्रको स्थापना गर्ने ।
- बिभिन्न समुदायका सदस्यहरूबाट, विशेषतः अति गरिब तथा पछाडी पारिएका समुहबाट मानवीय सहयोग तथा आधारभूत सेवा सुबिधामा समान पहुँच पाए नपाएको अनुगमन गर्ने ।
- साझेदारहरूका बीचमा अभिलेख राख्ने तथा दर्ता गर्ने प्रणालीमा एकरूपता सुनिश्चित गर्ने ।
- बाल-बालिका तथा महिलाहरूका लागि सुरक्षित स्थान र वातावरणको सिर्जना गर्ने ।
- संरक्षण सम्बन्धी सहयोग कार्यक्रममा मनो-सामाजिक सहयोगलाई एकीकरण गर्ने ।
- हेरचाह गर्ने व्यक्तिहरूबाट बाल-बालिकाहरू बिछोडिने कार्यको रोकथाममा सहयोग गर्ने ।
- विछोडिएका तथा परिवारका साथ नभएका बाल-बालिकाहरू र अन्य जोखिममा परेका समुह जस्तैः परिवार नभएका, बृद्ध, अपांगता तथा दीर्घ रोगबाट पिडीत मानिसहरूलाई हेरचाह तथा संरक्षण प्रदान गर्ने ।
- मानवीय सहयोग तथा स्थायी समाधानका बारेमा आन्तरिक रूपमा विस्थापित मानिसहरूलाई नियमित रूपमा सूचनाको प्रवाह भइरहेको छ भन्नेकुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- पुनर्स्थापना कार्यक्रम तथा स्थायी समाधानको तर्जुमा गर्ने कार्यमा आन्तरिक रूपमा विस्थापित व्यक्तिहरूलाई संलग्न बनाउन प्रयास गर्ने ।
- शिविर तथा पुनर्वासका क्षेत्रहरूमा पर्याप्त सुरक्षाका लागि पैरवी गर्ने ।

संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरुको विवरण

क्र.स.	क्षेत्रगत साझेदारको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	पद	मो.नं.
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	दिपक पौडेल	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	०८७५२०११२ ९८५८३२०३८०
२	सामाजिक विकास कार्यालय	टोप बहादुर बुढा	प्रमुख	९८५८३२०५०३
३	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	रबिन बाबु रेग्मी	प्रमुख	९८५८३२५५५५
४	जिल्ला समन्वय समिति	रोम बहादुर अधिकारी	जिल्ला समन्वय अधिकारी	९८४८३००१८३
५	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	ज्गदिश चौलागाइ	उप सभापति	९८५८३२०४७०
६	जन स्वास्थ्य सेवा कार्यालय	किरन कुमार शर्मा	प्रमुख	९८५८३२०३९०
७	नेपाल पत्रकार महासंघ	पुर्ण प्रसाद चौलागाई	प्रमुख	९८४८६३२२५६
८	क्याड नेपाल	मून गौतम		९८५८३६६२४८
९	किर्डाक जुम्ला	श्री बहादुर भण्डारी	कार्यक्रम अधिकृत	
१०	पेस नेपाल	किशोर न्यौपाने	कार्यकारी निर्देशक	९८५८३२०२९६
११	महिला सेवा केन्द्र	भगवती श्रेष्ठ		
१२	सवै स्थानीय तहका महिला तथा वालवालिका शाखा			

२.९.३. कृषि तथा खाद्य सुरक्षा

मुख्य विपद्को किसिम : भूकम्प, सडक दुर्घटना, पहिरो, आगलागी, बाढी

क्षेत्रगत अगुवा : खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार क.लि.

विपद्को अनुमानित अवस्था

- तत्काले आवश्यक खाद्यान्न अभाव हुनसक्ने ।
- भण्डारण गरिएको खाद्यान्न नष्ट भएको अवस्था रहने ।
- पारिवारीक स्तरमा खाना पकाउने ईन्धन तथा पानीको अभाव हुनसक्ने ।
- प्रभावित जनसंख्याका लागि ५ दिनको तयारी खाद्यवस्तु र थप १५ दिनको लागि नियमित खानाको लागि खाद्यान्न राहत सहयोग उपलब्ध गर्नुका साथै गर्भवती तथा स्तनपान गराउने महिलाहरुको लागि पोषणयुत्त खानाको व्यवस्था गर्नुपर्ने देखिन्छ । बाढीपहिरो बाट हुनसक्ने सम्भावित मानवीय असरहरु निम्न बमोजिम रहेका छन् -

उद्देश्यः

- प्रभावित व्यक्तिहरुका लागि समयमा नै खाद्यान्नको उपलब्धता तथा खाद्यान्नमा पहुँचको सुनिश्चितता गर्ने ।
- प्रभावित व्यक्तिहरूका लागि समयमा नै खाद्यान्नको उपलब्धता तथा खाद्यान्नमा सहज पहुँच सुनिश्चित गरी जीवन बचाउने विपद्को अवस्थाबाट जनजीवनलाई सामान्य बनाउने ।
- दैनिक जीवनयापनको लागि आवश्यक सामाग्रीहरु (खाद्य सरसामानहरु) को व्यवस्थापन गर्ने, पहिचान भएका राहत तथा उद्धार सामाग्रीको संकलन, भण्डारण र वितरण गर्ने तथा भण्डारण क्षेत्रको पहिचान र सुनिश्चितता गर्ने ।
- जीवन रक्षा सम्बन्धी रणनीतिहरूका लागि आधारभूत आवश्यकता पूर्ति गर्न खाद्य सम्बन्धी पर्याप्त स्रोतहरू उपलब्ध गराउने ।
- प्रभावित पारिवारसँग उपलब्ध स्रोतहरूलाई पुनर्लाभ तथा दीर्घकालीन आयआर्जनका गतिबिधिहरोम ा लगानी गर्न सक्षम पार्न समुदायलाई उनीहरुको आयको सुरक्षित स्थानान्तरण अथवा प्रतिस्थापन गर्ने अवसर प्रदान गर्ने ।

कृषि तथा खाद्य सुरक्षा क्षेत्रगत सदस्यहरुको विवरण

क्र.स	क्षेत्रगत साझेदारको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	फोन
१	खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार क.लि.	मनोज जोशी	९८५८३६६०१६
२	कृषि बिकास कार्यालय, जुम्ला	रामभक्त अधिकारी	०८७ - ५२००२७ [illegible]
३	विश्व खाद्य कार्यक्रम	चक्र बहादुर जि सि	
४	पेस नेपाल	किशोर न्यौपाने	
५	कृषि विकास बैंक	सुजना बुढ्थापा	९८४८३८०३२१
६	वनस्पति अनुसन्धान केन्द्र	दिनेश बराल	९८५८३२०१४२
७	खाद्य तथा गुण नियन्त्रण डिभिजन कार्यालय	डा. ईश्वर सुवेदी	
८	साल्ट ट्रेडिङ कर्पोरेशन	नगेन्द्र बहादुर थापा	९८५८३२०१८८
९	सबै स्थानीय तह पशुर कृषि शाखाहरु		

२.९.४. खानेपानी तथा सरसफाई

मुख्य विपद्को किसिम : भूकम्प, सडक दुर्घटना, पहिरो, आगलागी, बाढी
क्षेत्रगत अगुवा : संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना

उद्देश्य

- विस्थापित समुदायका लागि तत्काल सुरक्षित खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छताका सुविधाहरोम ा पहुँच सुनिश्चित गर्ने ।
- बाढी, पहिरोको कारण समुदायमा प्रदुषित खानेपानी तथा अव्यवस्थित सरसफाईका कारण प्रभावित मानिसहरूमा संक्रामक रोगहरू फैलिन नदिन सुरक्षित पिउने पानी र सरसफाईको व्यवस्था गर्ने ।
- आधारभूत स्वास्थ्यसम्बन्धी सामाग्रीको उपलब्धता खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता सँग सम्बन्धित व्यवहारिक प्रचलनहरूका बारेमा उचित रूपमा जानकारी गराउने ।
- सम्पूर्ण उपकरण तथा सुविधा उपलब्ध भए नभएको सुनिश्चितता गर्ने ।

मानवीय सहयोगका न्यूनतम मापदण्ड

- प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति न्यूनतम ४-५ लिटर स्वच्छ खानेपानि पानी उपलब्ध गराउने र पहिलो ४ हप्ताभित्र प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन उपलब्ध गराइने पानीको परिमाणलाई १५ लिटर पु-याउने ।
- शिवीरमा बस्ने विस्थापित मानिसहरूका लागि बाल्टीन र खानेपानी शुद्धगर्ने चक्की, पियुष तथा वाटर फिल्टर उपलब्ध गराउने ।
- शिवीरमा बसोबास गर्ने विस्थापित मानिसहरूका लागि उपयुक्त सरसफाईका सुविधा, अस्थायी चर्पी (हरेक २० व्यक्तिका लागि एक चर्पी र पहिलो हप्ताभित्र हरेक १० व्यक्तिका लागि एक चर्पीका दरले बढाउने गरी) निर्माण गर्ने ।
- शिवीरमा बसोबास गर्ने प्रभावित मानिसहरूलाई स्वास्थ्य र खानेपानी कार्यालयका कर्मचारी, साझेदार गैर-सरकारी संस्था, महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेवक, रेडक्रस स्वयंसेवकहरूसँग मिली स्वास्थ्य सम्बन्धी किट वितरण गर्ने, पानी शुद्ध पार्ने उचित तरिका र साबुनद्वारा हातधुन सिकाउने ।

खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरुको विवरण

क्र.सं	क्षेत्रगत साझेदारको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	खानेपानी, सिचाई तथा उर्जा विकास	अकल बहादर महत	९८५११७४४८९
२	पेस नेपाल	किशोर न्यौपाने	९८५८३२०२९६
३	किर्डाक नेपाल	श्री बहादर भण्डारी	
४	क्याड नेपाल	मन गौतम	९८५८३६६२४८
५	स्थानीय पालिका खानेपानी शाखा	लक्ष्मी न्यौपाने	९८४८३०००२७
६	द्यौलिगाड वहत खानेपानी आयोजना		
७	नेपाल रेडक्रस जिल्ला शाखा	हर्क ब. महत	९८५८३२०८२५
८	खानेपानी महांसघ जम्ला	मान वहादर रोकाया	९८४८३१४५५५
९	खलगा खानेपानी उपभोक्ता समिति	अर्जन बराल	९८४८३००३७६
१०	DWASH-CC/ प्रमख जिल्ला समन्वय	गौरी नन्द आर्चाय	९८४८३००५९९
११	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यलय	किरन कमार शर्मा	९८४८०५०५७८
१२	उद्योग वाणिज्य संघ	दिल बहादर रोकाया	९८५८३२०६७९

२.९.५ आपतकालीन शिक्षा

मुख्य विपद्को किसिम : भूकम्प, सडक दुर्घटना, पहिरो, आगलागी, बाढी
क्षेत्रगत अगुवा : शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइ, जुम्ला ।

विपदबाट सम्भावित क्षति

- लामो समय सम्म विद्यालय बन्द रहनु तथा विद्यालय खुले पनि कक्षा सञ्चालन हुन नसक्ने ।
- विद्यालय भवनहरू र शिक्षण/सिकाइका सामाग्रीहरू नष्ट हुनसक्ने ।
- आन्तरिक रूपमा विस्थापितहरूका लागि विद्यालयहरू आवासको रूपमा प्रयोग हुन सक्ने ।

आपतकालिन तथा संकटपुर्ण अवस्थामा शिक्षाका प्राथमिकताका क्षेत्रहरु

सि.न.	मुख्य क्षेत्र	मुल सिद्धान्तहरु	गतिबिधिमा आधारित मुख्य नतिजा	मुख्य जिम्मेवार
१	प्राकृतिक प्रकोप ब्यबस्थापनका लागि पुर्व तयारी सम्बोधन पुर्नउत्थान	अधिकारमा आधारित	संकटासंन्नताको मुल्याकन	जि.शि.स.ई.
		समता र समावेशीता	पुर्व तयारी	जि.शि.स.ई.
		पहुँच	स्थानीयकृत योजना	जि.शि.स.ई.
		न्याय	सचेतना तथा तालिम	जि.शि.स.ई.
		गुणस्तर र शुशासन	उत्थानशिल पुर्वाधार बिकास	जि.शि.स.ई.
		दक्षता	तत्काल संम्बोधन तथा प्रतिकार्य संयन्त्र	जि.शि.स.ई.
			पुर्न उत्थान सुदृढ निर्मार्ण	जि.शि.स.ई.
२	महामारीको समयमा स्वास्थ्य उपचार सहित शिक्षाको ब्यबस्थापन र सेवा प्रवाह तथा सिकाई निरन्तरता	स्वास्थ्य पहिलो प्राथमिकता	जनचेतना	जि.शि.स.ई.
		खाद्य सुरक्षा	पुर्व तयारी	जि.शि.स.ई.
		सिकाई समावेशि अवसर र सहभागिता	सेवा प्रवाह पुर्नत्थान बैकल्पिक सिकाई	जि.शि.स.ई.
३	युद्ध, सामाजिक द्वन्द, हिंसा, बसाईसराईको अवस्थामा पनि आभारभुत आवश्यकताको पुर्ति सहित सिकाईको निरन्तरता	बालबालिका शान्ति क्षेत्र	राजनितिक तथा सामाजिक समझदारी र घोषण	जि.शि.स.ई.
		बालबालिकालाई पहिलो प्राथमिकता	आचार संहिता कार्यान्वयन	जि.शि.स.ई.
		लैङ्गिकता तथा अपाङ्गता र सामाजिक समावेशिता	बिद्यालय र वडामा सुरक्षित सिकाई कार्य समुह	जि.शि.स.ई.
			सुरक्षित खानेकुरा र बास	जि.शि.स.ई.
			मनोसामाजिक सहयोग	जि.शि.स.ई.
			सिकाईको निरन्तरता	जि.शि.स.ई.
			बिद्यालयको प्रणालीगत सुधार र क्षमता बिकास	जिल्ला शिक्षा समन्वय ईकाई

उद्देश्य

- विद्यालय जाने उमेरका तथा प्रभावित सम्पूर्ण बिद्यार्थीहरूको गुणस्तरीय शिक्षामा निरन्तर तथा तत्काल पहुँच सुनिश्चित गर्ने ।

- बालबालिकाको बृद्धि विकास, संरक्षण प्राप्त गर्न पाउने अधिकार र सामान्य अवस्था एवं स्थायित्वमा फर्काउने कार्यको सहजीकरण गर्ने ।
- सुरक्षित सिक्ने वातावरण उपलब्ध गराएर विपद्बाट परेको मनो सामाजिक असरको सामना गर्ने कार्यमा विद्यार्थीहरू र शिक्षकहरूलाई मद्दत गर्न योगदान पुऱ्याउने ।
- प्राकृतिक विपद्बाट प्रभावित विद्यालय जाने उमेरका बालबालिकाहरू तथा शिक्षकहरूलाई गुणस्तरीय शिक्षाको निरन्तरता सुनिश्चित गर्नका लागि र उनीहरूलाई सुरक्षित रूपमा सिकाउने एवं सिक्ने वातावरण उपलब्ध गराउन नेपाल सरकार तथा स्थानीय सरोकारवालाहरूलाई सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- प्रभावकारी आपतकालीन पूर्वतयारी तथा सहयोगलाई सहजीकरण गर्नका निमित्त क्षेत्रगत समूहका सदस्यहरू बीचमा प्रभावकारी समन्वय, अनुगमन तथा सूचनाको आदान- प्रदान सुनिश्चित गर्ने ।
- आपतकालीन परिस्थितिमा पहिलो सहयोग उपलब्ध गराउने व्यक्तिका रूपमा सरोकारवालाहरूको क्षमता बढाउने ।
- आपतकालीन परिस्थितिमा सहयोग उपलब्ध गराउनका लागि रणनीतिक साझेदारी तथा अन्य साझेदार/क्षेत्रहरूसँग सम्बन्धको स्थापना गर्ने ।
- स्थानीय तहले विपद र जोखिम न्यूनीकरण योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।
- विपद र जोखिम न्यूनीकरणका सवालहरुलाई विद्यालय सुधार योजनामा समावेश गराउने ।

मानवीय सहयोग सम्बन्धी न्यूनतम मापदण्ड

- विपद् परेको पहिलो हप्ताभित्र शिक्षा सम्बन्धी क्षतिको विवरण र शिक्षा क्षेत्रमा सहयोग गर्ने संलग्न व्यक्तिहरूका बारेमा द्रुत रुपमा तथ्यांक संकलन गर्ने ।
- शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइ, स्थानीय शिक्षा शाखा र क्षेत्रगत सदस्यहरूसँगको समन्वय तथा प्रभावित समुदायहरूसँगको परामर्शमा प्रभावित वा आन्तरिक रूपमा विस्थापित बालबालिकाहरूको शिक्षालाई जारी राख्नका निमित्त अस्थायी सिकाई केन्द्र निर्माण गर्ने ।
- विद्यालयहरु पुनः खुला र शिक्षण-सिकाईका सामाग्री उपलब्ध गराई मनोरञ्जनका सामाग्रीको व्यवस्था मिलाएर पढाइ जारी राख्ने र शिक्षक तथा विद्यार्थीहरूको पुनः शिक्षण सिकाई कियाकलाप प्रारम्भ गर्ने ।
- विद्यालय बाहिर रहेका बाल-बालिकाहरू अस्थायी सिकाई केन्द्रमा भर्ना गरिएका छन् अथवा तिनको शिक्षाका लागि वैकल्पिक व्यवस्था गरिएको छ छैन भन्ने कुराको सुनिश्चित गर्ने ।
- प्रभावित बालबालिकाहरूलाई नियमित शिक्षा प्रणालीमा संलग्न गराउदै लैजाने ।
- प्रभावित वालवालिकाहरूलाई वितरण गरिने न्यूनतम शैक्षिक सामाग्रीहरु जस्तैः- झोला, पोशाक, कापी, ज्यामिती बक्स, पेन्सील बट्टा, पाठ्यपुस्तक आदि व्यवस्था गर्ने ।
- समग्र विद्यालय व्यवस्थापनमा सुधार ल्याउन विपद व्यवस्थापनबारे विद्यालय सुधार योजनामा समावेश गरी अल्पकालीन र दीर्घकालीन योजना निर्माण गर्ने ।
- विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने गैर सरकारी संघ-संस्थाहरूको पहिचान गरी प्रभावित क्षेत्रमा सेवा वितरण गर्ने ।

शिक्षा विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरुको विवरण

क्र.सं.	क्षेत्रगत साझेदारको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	रछाने लोहार	०८७ – ५२०००९
२	किर्डाक नेपाल	शिव कार्की	९८६४४६२५८०
३	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	ज्गदिश चौलागाइ	९८५८३२०४७०
४	नेपाल पत्रकार महासंघ	पुर्ण प्रसाद चौलागाई	
५	गैसस महासंघ	टेक बहादुर रावल	९८५८३२०४६८
६	पेस नेपाल	अशोक चौधरी	९८४८५३१३८०
७	सामाजिक विकास कार्यालय	टोप बहादुर बुढा	
८	सवै स्थानीय तहका शिक्षा तथा खेलकुद विकास शाखा		

२.९.६ स्वास्थ्य तथा पोषण

मुख्य विपद्को किसिम : भूकम्प, सडक दुर्घटना, पहिरो, आगलागी, बाढी
क्षेत्रगत अगुवा : जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय, जुम्ला

उद्देश्य :

- मानव जीवन सुरक्षा तथा कल्याणका लागि उच्च जोखिममा रहेका समूहको स्वास्थ्य एवं पोषण सम्बन्धी आवश्यकताहरू पुरा भए नभएको सुनिश्चित गर्ने ।
- द्रुत लेखाजोखासँग एकीकृत गरी स्वास्थ्य तथा पोषणको द्रुत सर्वेक्षण क्षमतालाई सुदृढ पार्ने ।
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरूमा निरन्तर पहुँच सुनिश्चित गर्ने, स्वास्थ्य शिविरको संचालन गर्ने र प्रभावितलाई माथिल्लो निकायमा पठाउने संयन्त्रको विकास गर्ने ।
- पर्याप्त आपतकालीन आपूर्तिहरु र आवश्यक मानवीय स्रोतसाधन जुटाउनका लागि पहल गर्ने ।
- गर्भवती तथा स्तनपान गराईरहेका महिला एवं पाँच वर्षमुनिका बालबालिका जेष्ठ नागरिकका लागि विषेश खानाको व्यवस्थापन गर्ने ।
- भिटामिन ए/जुकाको औषधि, आइरन चक्की वितरण तथा प्रभावित बालबालिकाहरूका लागि खोप सम्बन्धी गतिविधीहरू सुनिश्चित गर्ने ।

क्र.सं	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरूको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	पद	सम्पर्क नं.
१	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	किरन कुमार शर्मा	प्रमुख	९८५८३२०३९०
२.	जिल्ला समन्वय समिति	रोम बहादुर अधिकारी	जिल्ला समन्वय अधिकारी	९८४८३००१८३
३.	कर्णाली स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान	द्धन्द बहादुर शाही	प्रशासन प्रमुख	०८७५२०३५५
४.	गै.स.स महासंघ	टेक बहादुर रावल	प्रमुख	९८५८३२०४६८
५.	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	ज्गादिश चौलागाइ	उप सभापति	९८५८३२०४७०
६.	W.F.P	चक्र बहादुर जि.सि.	प्रमुख	
७	वर्ल्ड भिजन नेपाल	भेष बहादुर रावल	प्रमुख	९८५८३२०२२९

२.९.७ आपतकालिन आवास तथा गैरखाद्य सामाग्री

मुख्य विपद्को किसिमः भूकम्प, सडक दुर्घटना, पहिरो, आगलागी, बाढी
क्षेत्रगत अगुवा : नेपाल रेडक्रस सोसाइटी

अनुमानित अवस्था : विगतका विपद्हरूबाट प्रभावित भएका परिवारहरूको तथ्यांकलाई विश्लेषण गर्दा अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य सामाग्री ३ हजार घरपरिवारलाई सहयोग गर्नुपर्ने पूर्वानुमान गरी यस वर्षको विपद् प्रतिकार्य पूर्वतयारी योजना निर्माण गरिएको छ ।

उद्देश्य

- आपतकालिन आश्रयस्थलमा महिला, बालबालिका, जेष्ठनागरिक र अपांगता भएका मानिसहरुलाई आत्मसम्मान पूर्वक रहने वातावारण तयार गर्ने ।
- विपद् प्रभावित व्यक्ति/परिवारहरूका लागि समयमा नै राहत प्रतिकार्य समूहको पहूँच सुनिश्चित गरी गैरखाद्य सामाग्रीको उपलब्धता सुनिश्चित गर्ने ।
- स्थानीय स्तरमा उपलब्ध सुरक्षित स्थलहरूमा अस्थायी आवासको व्यवस्था गरी विपद्को अवस्थाबाट जनजीवन सामान्य बनाउने ।
- अस्थायी वासस्थानको लागि उपयुक्त स्थलको पहिचान गरी आवश्यकताका आधारमा विपद्मा परेका व्यक्ति तथा परिवारहरूको पहुँच सुनिश्चित गर्ने र समुदाय स्वयमलाई व्यवस्थापन गर्न प्रोत्साहित गर्ने ।

मापदण्ड

- औषतमा एक परिवारका ७ सदस्यहरूको लागि १८ फुट साईजको त्रिपाल उपलब्ध गराउने ।
- प्रति प्रभावित परिवारका ७ सदस्यका लागि न्यूनतम एक जोडा लगाउने कपडा उपलब्ध गराउने ।

- हरेक परिवारलाई खाना बनाउने भाँडा उपलब्ध गराउने ।
- विद्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरूसँग अग्रिम रूपमा आवासका लागि समन्वय तथा समझदारी गर्ने ।
- शिविरका लागि योजना तर्जुमा गर्दा सांस्कृतिक तथा सामाजिक मूल्यमान्यताहरू एवं परिस्थितिलाई ध्यानमा राखिनु पर्दछ ।
- शिविर स्थापना गर्नका लागि विगतमा प्रयोग गरिएका ठाउँहरूको विवरण हेर्ने ।
- स्थानीय सरकार लगायत सरोकारवाला निकाहरूको समन्वयमा शिविरको स्थापना गर्ने ।

आपतकालीन आवास तथा गैरखाद्य सामाग्री क्षेत्रगत सदस्यहरुको विवरण

क.सं.	क्षेत्रगत साझेदारको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	ज्गदिश चौलागाइ	९८५८३२०४७०
२	जिल्ला समन्वय समिति	रोम बहादुर महत	९८४८३००१८३
३	डिभिजन वन कार्यालय	भरत बहादुर बुढथापा	९८५८३२०५३९
४	पूर्वाधार बिकास कार्यालय	प्रभाकर प्रसाद सिंह	०८७-५२०२०७
५	वर्ल्ड भिजन	भेष बहादुर रावल	९८५८३२०२२९
६	कारितास नेपाल	जनक शर्मा	९८५८०२०९६०
७	पेस नेपाल	किशोर न्यौपाने	९८५८३२०२९६

२.९.८ शीघ्र पुनर्लाभ

मुख्य विपद्को किसिमः भूकम्प, सडक दुर्घटना, पहिरो, आगलागी, बाढी
क्षेत्रगत अगुवा : सहरी विकास तथा भवन कार्यालय

क.सं.	क्षेत्रगत साझेदारको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	सघन सहरी तथा भवन निर्माण आयोजना	अरुण मल्ल ठकुरी	९८५८३२०५०३
२	जिल्ला समन्वय समिति	रोम बहादुर महत	९८४८३००१८३
३	सडक व्यवस्थापन कार्यालय	रुप बहादुर राना	९८५१२२५७७६
४	डिभिजन वन कार्यालय	भरत बहादुर बुढथापा	९८५८३२०५३९
५	पूर्वाधार बिकास कार्यालय	पदम देवकोटा	०८७-५२०२०७
६	उद्योग तथा उपभोक्ता हित संरक्षण कार्यलय	मन्दिरनाथ योगी	९८५८३६६०२१

परिच्छेद तिन : विषयगत क्षेत्रहरु

३. विषयगत क्षेत्र र जिम्मेवारी

जुम्ला जिल्लामा विगतका ८ वटा विषयगत क्षेत्रहरूलाई पुनरावलोकन गरी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका सोही बमोजिम नै ८ वटै विषयगत क्षेत्रहरु निर्धारण गरी निम्नानुसार जिम्मेवारी निर्वाह गर्ने सहमति भएको छ । विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाका लागि निर्धारण गरिएका विषयतग क्षेत्र, क्षेत्रगत जिम्मेवारी

क्र.सं	विषयगत क्षेत्र	क्षेत्रगत जिम्मेवारीहरु
१	समन्वय, सूचना, खोज तथा उद्धार	• समन्वय, सूचना सङ्कलन, विश्लेषण र प्रवाहका विभिन्न उपायहरु प्रयोग गरी सम्वन्धित क्षेत्र र सरोकारवालालाई सही सूचना उपलव्ध गराई विपद् प्रतिकार्यलाई समन्वयात्मक बनाउने , • विपद्को समयमा सरकार, दातृ निकाय, सवै विषयगत क्षेत्रहरु (क्लष्टरहरु), सहयोगी संस्था तथा अन्य सरोकारवालाहरुबीच समन्वय कायम गर्ने , • सूचना प्रवाहको वैकल्पिक उपायहरु पहिचान गरी सूचना प्रवाहलाई सुनिश्चित गर्ने, • प्रतिकार्यका सन्दर्भमा आवश्यकता अनुसार क्षेत्र र केन्द्रमा सम्पर्क र समन्वय स्थापित गर्ने , • विपद्को अवस्थापछि प्राप्तहुने सूचनाहरुलाई एकत्रित गरी, सरोकारवाला तथा आम समुदायका लागि आवश्यक सूचना प्रवाह गर्ने , • विपद्को अवस्थामा प्रभावित व्यक्तिहरुलाई भेदभावरहित ढङ्गले उद्धार गरी सुरक्षित स्थानसम्म पु¥याउने, • बढी संकटासन्न तथा संवेदनशील अवस्थामा रहेका जस्तैः बालक, वृद्ध, महिला, अपाङगता भएका व्यक्तिको खोज तथा उद्धारमा प्राथमिकता दिने, • प्रभावितहरुको जीवन तत्काल वचाउनु प्राथमिक उपचार तथा घाईतेहरुको लागि तत्काल अस्पताल पु¥याउने व्यवस्था गर्ने,
२	संरक्षण	• महिला, वालवालिका तथा जोखिममा परेका समूहलाई हिंसा, मानसिक तनाव, शोषण, दुर्व्यवहार, तथा भेदभाव हुन नदिने अवस्थाको प्रत्याभूति दिने ।
३	कृषि तथा खाद्य सुरक्षा	• विस्थापित मानिसहरुलाई जीवनयापनको लागि आवश्यक पर्ने आपत्कालीन खाद्यसामग्री उपलव्ध गराई प्रभावितहरुको जीवनरक्षा गर्ने, • आपत्कालीन अवस्थामा खाद्यान्नको समस्यामा परेका समुदाय तथा व्यक्तिलाई खाद्य सहयोग उपलव्ध गराई खाद्यान्नमा सवैको समानुपातिक पहुँच कायम गराउने, • बढी संकटासन्न तथा संवेदनशील अवस्थामा रहेका जस्तैः वालक, वृद्ध, महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई पोषणयुक्त खाद्यान्न उपलब्ध गराउनु, • विपद्वाट प्रभावित कृषि तथा पशुपालनमा आधारित परिवारहरुका लागि घरपालुवा पशुको उद्धार, औषधोपचार गरी संरक्षणगर्ने, क्षतिग्रस्त कृषिभूमि तथा बालीको मूल्यांकन तथा जीविकोपार्जन सूचारुगर्ने कार्यमा सहयोग

क.सं	विषयगत क्षेत्र	क्षेत्रगत जिम्मेवारीहरु
		गर्ने
४	खानेपानी तथा सरसफाइ	विपद् प्रभावित तथा विस्थापित समुदायलाई शुद्ध खानेपानीको प्रवन्ध गर्ने, पानी र पानीजन्य कारणबाट हुनसक्ने महामारीजन्य रोगबाट बचाउने ,
५	आपतकालीन शिक्षा	• विपद् प्रभावित तथा विस्थापित विद्यार्थीहरुको लागि आपत्कालीन अवस्थामा नियमित अध्ययन तथा पठनपाठन गर्न पाउने अधिकारको प्रत्याभूति गर्दै आपत्कालीन समयको लागि शिक्षा प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउने , • अस्थाई सिकाई केन्द्रको सञ्चालत व्यवस्था मिलाउने ,
६	स्वास्थ्य तथा पोषण	● तत्काल घाइतको उपचार तथा स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने र आपत्कालीन अवस्थामा विशेषगरी वढी जोखिममा रहेका समूहको स्वास्थ्य तथा पोषण सम्बन्धी आवश्यकता पूरा गर्ने,
७	आपतकालीन आवास तथा गैरखाद्य सामाग्री	• आपत्कालीन अवस्थामा विस्थापितहरुको लागि सुरक्षित अस्थायी आश्रयस्थल तथा आवासको प्रवन्ध गर्ने, • विपद्मा परी विस्थापित भएका मानिसका लागि न्यूनतम मानवीय मापदण्डसहित सामाजिक तथा सांस्कृतिक रुपमा स्वीकार्य हुने अस्थायी आवासको व्यवस्थापन गरी सुरक्षित बासस्थानको प्रवन्ध मिलाउने, • पीडितहरुका लागि सुरक्षित आवासमा भेद्भावरहित पहुँच स्थापित गर्ने, • गैर खाद्य साम्रगीहरु तथा दैनिक जीवनयापनका लागि आवश्यक सामग्रीहरोम । विस्थापितहरुको समानुपातिक पहुँच पुऱ्याउने ।
८	शीघ्र पुनर्लाभ	• विपद्को कारण अवरूद्ध हुन पुगेका अत्यावश्यक सेवाहरू (जस्तैः सडक, विद्युत, खानेपानी, टेलिफोन) तत्काल सुचारू गर्ने र त्यस्ता सेवा प्रदान गर्ने निकायका कार्यालयहरूमा क्षति पुगेमा वैकल्पिक व्यवस्था गर्ने ।

३. सामान्य पूर्वतयारी योजना (सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरुको लागि)

विपद् प्रतिकार्यका कार्यहरूलाई प्रभावकारी बनाउन विषयगत क्षेत्र अनुसार सामान्य पूर्वतयारीका गतिविधिहरू निम्नानुसार योजना गरिएको छ ।

३.१ समन्वय, सूचना, खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्रको पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	जिल्ला स्तरीय विपद् व्यवस्थापन बैठक र सबै पालिका संग समन्वय गर्ने ।	२०८३ जेठ	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	हरेक पालिकामा एक पटक	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र स्थानिय विपद ब्यबस्थापन समिति
२	जिल्ला स्तरिय तथा स्थानीय स्येवक सेवक परिचालनका लागि रोष्टर तयार पार्ने	२०८३ जेठ	जिल्ला प्रशासन कार्यालय र सबै पालिकाहरुमा	हरेक वडामा एक र पालिका स्तरमा एक	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र स्थानिय विपद ब्यबस्थापन समिति
३	विपद्को क्षति, नोक्सानी मूल्याङ्कनको लागि सर्वेक्षण टोली गठन वा पुनर्गठन गर्ने । र आवश्यकता बमोजिम सर्वेक्षणका लागि सहायक टोलीहरू गठन गर्ने, तालिम आयोजना गर्ने ।	हरेक बर्ष फाल्गुनको महिना	सबै पालिकाहरुमा	पालिका को आवश्यकता अनुसार	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र स्थानिय विपद ब्यबस्थापन समिति
४	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा, क्षति लेखाजोखा गर्न विस्तृत घरधुरी सर्वेक्षण फारम तयार गर्ने ।	हरेक बर्षको बैशाखमा	जिल्ला प्रशासन कार्यालय र सबै पालिकाहरुमा	१०००० प्रति	जिल्ला प्रशासन कार्यालय र सबै पालिकाहरु
५	राहत वितरणका लागि सिफारिस फारम लगायतका कागजात तयार गर्ने ।	२०८३	जिल्ला प्रशासन कार्यालय र सबै पालिकाहरुमा	१०००० प्रति	पालिका
६	प्रकोपको प्रकृति अनुसार खोज तथा उद्धारका लागि टोली गठन गर्ने, सम्बन्धित विषयको तालिम आयोजना गर्ने र परिचालन हुने प्रक्रिया निर्धारण गर्ने ।	जेठ २०८३	वडामा	हरेक वडामा एक	विपद् व्यवस्थापन शाखा
७	खोज तथा उद्धार सामग्रीहरू खरिद, भण्डारण, मरम्मत, व्यवस्थापन गर्ने र सबै पालिका संग समन्वय गर्ने ।	निरन्तर	पालिका स्तरमा	१ पटक	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी

८	खोज तथा उद्धारका लागि प्रयोग गर्न सकिने सवारी साधनहरू र एम्बुलेन्सहरूको सम्पर्क सूची तयार गर्ने ।	निरन्तर	गाउँपालिका स्तरमा	१ पटक	विपद् व्यवस्थापन शाखा, स्वास्थ्य कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
९	बाढी पहिरोबाट बच्न र बचाउन सुरक्षित स्थान पहिचान र अद्यावधिक गर्न हरेक वडामा वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई अनुरोध गर्ने र सो को सूची तयार एवं अद्यावधिक गर्ने ।	निरन्तर	वडाअनुसार	वर्षमा १ पटक	विपद् व्यवस्थापन शाखा, पेश नेपाल, किर्डाक नेपाल
१०	आपत्कालीन अवस्थामा प्रयोग गर्ने स्थलहरूको सूची राजपत्रमा प्रकाशित भएपछि आश्रयस्थलका रुपमा प्रयोग गर्न चाहिने भौतिक पूर्वाधार र सेवाहरू निर्माण, बिस्तार गर्ने	(तत्काल शुरु गर्नु पर्नेछ)	तोकिएको मापदण्ड अनुसार	एक योजना बनाएर	भौतिक पुर्वाधार बिकास कार्यालय, विपद् व्यवस्थापन शाखा
११	प्रकोपबाट समुदायलाई बचाउन आपत्कालीन आश्रय भवनहरू निर्माण गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	जोखिममा रहेका समुदाय नजिक	१ वटा	गाउँपालिका, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
१२	बाढीपहिरो, शीतलहर, हावाहुरी, भूकम्प, चट्याङ, आगलागी आदि प्रकोपहरूबाट समुदायमा पर्नसक्ने असर र सो बाट बच्ने उपायहरूका बारेमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	निरन्तर	सञ्चालित एफ.एम. मार्फत	सिजन शुरू हुनुभन्दा अगावै कम्तिमा २ पटक	विपद् व्यवस्थापन शाखा, स्थानिय निकाय
१३	खोज तथा उद्धारलाई प्रभावकारी बनाउन प्रकोपमा आधारित कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने, गराउने ।	हरेक सिजन शुरू हुनुभन्दा अगाडी	जिल्ला र पालिका स्तरमा	मूख्य प्रकोपहरूमा आधारित रही हरेक वर्ष कम्तिमा १,१ पटक	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
१४	DEOC/LEOC को सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्ने	२०८३ ।०८३	जिल्ला र पालिका स्तरमा		जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र पालिका
१५	जिल्ला र पालिका स्तरिय विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना साथै रकम वृद्धि गर्ने	२०८३ ।०८३	जिल्ला र पालिका स्तरमा		जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र पालिका, पेश नेपाल

३.२ खाद्य सुरक्षा कृषि तथा पशु क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	मनसुन पुर्व विषयगत क्षेत्रको वैठक गर्ने	२०८३ बैशाख	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	वर्षमा २ पटक	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
२	विपद्मा खाद्यान्न खरिद तथा आपूर्तिका लागि सम्भाव्य उद्योगहरू पहिचान गर्ने । साथै सहयोग लिन सकिने कार्यालय, संस्थाहरूसँग समन्वय गर्ने ।	निरन्तर	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	वर्षको १ वा २ पटक	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
३	विपद्बाट प्रभावित हुनसक्ने जनसंख्याको आधारमा खाद्य सामग्री (चामल, दाल, तेल, नुन आदि) भण्डारण गर्ने ।	हरेक सिजन शुरू हुनुभन्दा अगाडी	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	वर्षको २ पटक	खाद्य संस्थान र सबै पालिका, बिश्व खाद्य कार्यक्रम
४	तयारी खानेकुराका लागि तत्काल खरिद गर्न सकिने गरी पसलहरू पहिचान गर्ने वा अनुवन्ध करार तथा सुचिकृत गर्ने ।	हरेक सिजन शुरू हुनुभन्दा अगाडी	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	कम्तिमा २ वटा ठूला पसलहरू वा उद्योग	खाद्य संस्थान र सबै पालिका
५	विपद्को समयमा खाद्य सामग्री वितरण गर्ने तौरतरिका/प्रक्रिया बारे यस विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू वीच छलफल तथा कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने ।	हरेक सिजन शुरू हुनुभन्दा अगाडी	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	मुख्य प्रकोपहरू देखापर्नु भन्दा पहिले कम्तिमा १ पटक	खाद्य संस्थान र सबै पालिका

३.३ स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	स्वास्थ Cluster समितिको आपतकालिन बैठक वस्ने	मनसुन पुर्व	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	१ पटक	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय
२	प्रभावितहरुलाई मनोसामाजिक परामर्श दिन स्वयंमसेवक तयार गर्ने	मनसुन पुर्व	संकटासन्नता क्षेत्रमा	१ पटक	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय, किर्डाक नेपाल, बिश्व खाद्ध कार्यक्रम
३	विपद् पश्चात तत्काल देखा पर्ने स्वास्थ्य समस्या समाधानका लागि चाहिने औषधीहरू भण्डारण गर्ने	हरेक महिना, औषधिको गुण	गाउँपालिका स्तरमा	२०० जनाको लागि	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय

	।	अनुसार			
४	द्रुत प्रतिकार्य टोली (Rapid Response Team-RRT) गठन गर्ने, क्षमता विकास र कार्यसूची अद्यावधिक गर्ने ।	स्वास्थ्य क्षेत्रको प्रोटोकल अनुसार	पालिका स्तरमा	वर्षमा १ पटक	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय
५	प्रतिकार्यको लागि आवश्यक दक्ष जनशक्ति तयार गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार तत्कालै	जिल्ला र पालिका स्तर	जिल्लामा २० जना र पालिकामा ५ जना	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय, पालिका, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, पेश नेपाल, किर्डाक नेपाल
६	स्वास्थ्य सम्बन्धी शिक्षण सामग्रीको व्यवस्था तथा स्वास्थ्य शिक्षाको लागि स्वास्थ्यकर्मीको व्यवस्था गर्ने ।	नियमित	जिल्ला भरि	हरेक पालिकामा ५ जना	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय, पालिका
७	महामारी सम्बन्धी जनचेतना अभिबृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	नियमित	हरेक पालिकाका जोखिमयुक्त बस्ती स्तरमा	वर्षमा कम्तिमा ३ पटक	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय, पालिका
८	माहामारीका लागि आश्रय स्थल छनौट गर्ने	महामारी पुर्व	पलिका	आवश्यकता अनुसार	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय, पालिका

३.४ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	परिमाण	जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	M-WASH-CC लाई सक्रिय बनाउन अभिमुखिकरण गरी जिम्मेवारी दिने	मनसुन पुर्व	नियमित	भौतिक पुर्वाधार विकास कार्यालय र खानेपानी कार्यालय, बिश्व खाद्य कार्यक्रम
२	सामान्य क्षती भएका खानेपानी संरचना हरुको मर्मत सम्भारका लागि सामाग्री ब्यवस्थापन गर्ने ।	२०८३ बैशाख जेठ	नियमित	भौतिक पुर्वाधार विकास कार्यालय र खानेपानी कार्यालय
३	विपद्को समयमा खानेपानी शुद्धिकरणको लागि आवश्यक पर्ने औषधिको उचित भण्डारण गर्ने ।	प्रकोप जोखिम अनुसार हरेक महिना	वर्षमा कम्तिमा १ पटक	भौतिक पुर्वाधार विकास कार्यालय र खानेपानी कार्यालय
४	सरसफाईका लागि आवश्यक पर्ने सामग्री तथा उपकरणहरू उपयुक्त ठाउँमा भण्डारण गर्ने ।	प्रकोप जोखिम अनुसार हरेक महिना	वर्षमा कम्तिमा १ पटक	भौतिक पुर्वाधार विकास कार्यालय र खानेपानी कार्यालय

५	खानेपानी ओसार्ने, जम्मा गर्ने र वितरण गर्ने साधनहरू मर्मत सम्भार गर्ने ।	प्रकोप जोखिम अनुसार हरेक महिना	वर्षमा कम्तिमा १ पटक	भौतिक पुर्वाधार विकास कार्यालय र खानेपानी कार्यालय, पेश नेपाल
६	आपत्कालीन अवस्थामा प्रयोग गर्न सकिने खानेपानीको श्रोतहरू पहिचान र संरक्षण गर्ने ।	निरन्तर	हरेक प्रभावित वडाहरू	भौतिक पुर्वाधार विकास कार्यालय र खानेपानी कार्यालय, किर्डाक नेपाल

३.५ आपत्कालीन शिविर आश्रय स्थल व्यवस्थापन तथा र गैर-खाद्य सामग्री क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	परिमाण	जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	आश्रय स्थल सञ्चालनका लागि आवश्यक सामाग्रीहरु पुर्व भण्डारण गर्ने	विपद् पुर्व	१ पटक	भौतिक पुर्वाधार विकास कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
२	प्रभावित जनसंख्या मध्ये फरक क्षमता भएका व्यक्ति लाई थप सामाग्रीको व्यवस्थापन गर्ने	विपद् पुर्व	१ पटक	भौतिक पुर्वाधार विकास कार्यालय
३	अस्थायी आवासका लागि स्थान छनौट गर्ने	विपद् पुर्व	१ पटक	जिल्ला प्रशासन कार्यालय
४	विपद् प्रभावितहरूको लागि अस्थायी आश्रय वा वासको व्यवस्था गर्न आवश्यक सरसामान तथा औजारहरूको बन्दोबस्ती गर्ने ।	हरेक सिजन शुरू हुनुभन्दा अगाडी	५० परिवारका लागि	सरसफाई शाखा विकास साझेदार ,नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
५	आपत्कालीन अवस्था आईपरेमा तुरून्त खरिद गर्न सकिने गरी अनुबन्ध करार गर्ने ।	आ.व.को शुरुवातमा	५० परिवारका लागि	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
६	अस्थायी आश्रय स्थल बनाउन सुविधायुक्त खुला क्षेत्रको व्यवस्था र उचित संरक्षण गर्ने ।	निरन्तर	५० परिवारका लागि	जिल्ला प्रशासन कार्यालय र सम्बन्धित पालिका
७	गैर-खाद्य सामग्री सेटहरू भण्डारण गर्ने ।	निरन्तर	कम्तिमा ५० परिवारका लागि	गाउँपालिका, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
८	विपद् प्रभावित स्थान वा शिविर खडा गर्नुपर्ने स्थान सम्म सरसामान तथा औजारहरू लैजान सवारी साधनको व्यवस्था गर्ने ।	निरन्तर	वर्षमा कम्तिमा २ पटक	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू
९	अस्थायी आश्रय वा वास निर्माणको लागि टोली गठन गर्ने र दक्षता अभिबृद्धिका लागि कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने ।	हरेक सिजन शुरू हुनुभन्दा अगाडी	हरेक पालिकामा	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी

१०	बाढीपहिरो लगायतका अन्य प्रकोपहरूले असर नगर्ने सुरक्षित स्थानमा आपत्कालीन प्रयोजनको लागि खानेपानी ट्याकि शौचालयको व्यवस्था गर्ने ।	निरन्तर	सबै पालिकाहरु	जिल्ला प्रशासन कार्यालय
११	आश्रय स्थल छनौट गर्ने	ोनियमित	सबै पालिकामा	जिल्ला प्रशासन कार्यालय

३.६ संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	परिमाण	जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र ज्येष्ठ नागरिकको संरक्षणका तरिकाहरू बारे जानकारी पुस्तिका तयार एवं प्रकाशन गर्ने ।	निरन्तर	कम्तिमा ५० प्रति	जिल्ला प्रशासन कार्यालय र पालिका
२	विपद्को समयका लागि अत्यावश्यक सेवाका लागि चाहिने सामग्रीहरू (जस्तैः डिग्निटि किट) खरिद, जाहो गरी भण्डारण गर्ने ।	निरन्तर	५० वटा	संरक्षण तथा सुरक्षा विषयगतक्षेत्रका सदस्यहरू, किर्डाक नेपाल, पेश नेपाल
३	उमेर, शारीरिक अवस्था, अपागता अनुसार गरिनुपर्ने सेवा सहयोगका लागि प्रोटोकल तयार गर्ने र लागू गर्ने ।	तत्काल	१ पटक	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, पेश नेपाल
४	विद्यालयका शिक्षकहरू र महिला स्वास्थ्य स्वयम्सेविकालाई आधारभूत मनोसामाजिक परामर्श तालिम दिने ।	निरन्तर	१ विद्यालयबाट १ जना र पालिकामा २जना	जिल्ला जनश्वास्थ्य कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
५	विपद्को समयमा परिचालन हुने विषयगतक्षेत्र- का सदस्यहरूलाई कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने ।	निरन्तर	प्रकोप अनुसार कम्तिमा १ पटक	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू
६	प्राथमिक उपचार सामाग्रीको व्यवस्थापन	निरन्तर	२० सेट	जिल्ला प्रशासन कार्यालय

३.७ आपत्कालीन शिक्षा विषयगत क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	परिमाण	जिम्मेवार निकाय,संस्था
१	मनसुन पुर्व विषयगत क्षेत्रको वैठक गर्ने	मनसुन पुर्व	१ पटक	जिल्ला शिक्षा समन्वय इकाइ, SOS
२	बाढी पहिरो ,हावाहुरीले प्रभावित गर्नसक्ने विद्यालयहरूको सूची अद्यावधिक गर्ने । सम्भावित क्षतिको आँकलन गर्ने ।	वर्षको १ पटक	सबै पालिकाका विद्यालय	जिल्ला शिक्षा समन्वय इकाइ, सम्बन्धित विद्यालय

३	आपत्कालीन शिक्षाका लागि आवश्यक पर्ने शिक्षण सामग्रीहरू तयारी अवस्थामा राख्ने ।	निरन्तर	१० वटा विद्यालयको लागि	जिल्ला शिक्षा समन्वय इकाइ, SOS
४	बाढीपहिरोबाट विद्यार्थीमा हुनसक्ने प्रभावहरूको बारेमा विद्यालयमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	निरन्तर	१० वटा	जिल्ला शिक्षा समन्वय इकाइ
५	चट्ट्याङ पर्ने समयमा त्यसबाट बच्न/जोगिन अपनाउनुपर्ने उपाय बारे विद्यालयहरूमा चेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने र एफ.एम.बाट सन्देशमूलक कार्यक्रम प्रशारण गर्ने	निरन्तर	विद्यालय र एफ.एम.बाट कम्तिमा ७ दिन (प्रकोपमा केन्द्रित भई)	जिल्ला शिक्षा समन्वय इकाइ, सम्बन्धित विद्यालय
५	प्रकोपले प्रभावित गर्ने सम्भावना भएको जानकारी प्राप्त भएमा विद्यालयमा पठनपाठन चलिरहेको बेला विद्यार्थी र शिक्षकले गर्ने क्रियाकलापहरू समेटी आपत्कालीन अवस्थाको लागि कार्यविधि बनाउने ।	निरन्तर	प्रकोपमा आधारित रही १ पटक	पालिका र जिल्ला शिक्षा समन्वय इकाई
६	विद्यालयको वार्षिक क्यालेण्डरमा वृहत विद्यालय सुरक्षा गतिविधिहरु अनिवार्य समावेश गर्ने	निरन्तर	प्रकोपको आधारमा	जिल्ला शिक्षा समन्वय इकाइ
७	सुचना संकलनका लागि आवश्यक फारम तयारी अवस्थामा रख्ने	निरन्तर	प्रकोपको आधारमा	जिल्ला शिक्षा समन्वय इकाइ

३.८ शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	परिमाण	जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	बाढीपहिरो लगायतका अन्य प्रकोपहरूले असर नगर्ने सुरक्षित स्थानमा आपत्कालीन प्रयोजनको लागि खानेपानी ट्याकी शौचालयको व्यवस्था गर्ने ।	निरन्तर	सबै पालिकाहरु	पालिका र जिल्ला प्रशासन कार्यालय
२	अत्यावश्यक सेवाहरू (जस्तैः सडक, खानेपानी, विजुली आदि) अवरूद्ध भएमा उक्त सेवा सुचारू गर्न तत्काल परिचालनका लागि प्राविधिक टोली गठन गर्ने र आवश्यक सामग्रीहरूको प्रवन्ध मिलाउने ।	निरन्तर	गाउँपालिकामा एक,	पालिका र जिल्ला प्रशासन कार्यालय

४. पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

प्रकोपको पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि सम्बन्धित विषयगत क्षेत्रले गर्नुपर्ने क्रियाकलाप निम्नानुसार रहेको छ ।

४.१ समन्वय, सूचना, खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

क.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय
१	वर्षा र आँधी/हावाहुरीको पूर्वानुमान सम्बन्धी जानकारी जल तथा मौसम विज्ञान विभाग (सिधै वा वेभपेज मार्फत) र जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रबाट आदानप्रदान गर्ने ।	सिजन अनुसार नियमित
२	अत्यधिक वर्षा भई पहिरो आउनसक्ने अवस्था वा खराव मौसमको कारण हावाहुरी आउनसक्ने सम्भावना भएमासूचना जारी गर्ने । आपत्कालीन अवस्था अपनाउन पर्ने कार्यबिधिको सन्देश प्रशारण गर्ने ।	पूर्वानुमान प्राप्तभए लगत्तै
३	विपद् हुनसक्ने सम्भावना देखिएमा सबै विषयगत क्षेत्रहरूलाई तयारी अवस्थामा रहन आग्रह गर्ने ।	पूर्वानुमान प्राप्त भए लगत्तै
४	विपद् पूर्वानुमान अनुरुप वडास्तरीय समितिलाई जानकारी गर्ने । प्रभावित हुनसक्ने समुदायलाई सुरक्षित स्थानमा सर्न आग्रह गर्ने, सघाउने ।	पूर्वानुमान प्राप्त भए लगत्तै
५	खोज तथा उद्धार टोली र क्षतिसर्वेक्षण टोली तयारी अवस्थामा राख्ने ।	पूर्वानुमान प्राप्त भए लगत्तै

४.२ कृषि तथा खाद्य सुरक्षा विषयगत क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

क.स	पूर्वानुमानमा आधारितपूर्वतयारीका कार्यहरू	समय
१	पालिका विपद् व्यवस्थापन समितिबाट विपद् हुनसक्ने सम्भावना भएको सूचना जारी भएमा यस विषयगतक्षेत्रका सदस्यहरू- लाई प्रभावित स्थानमा परिचालनका लागि विषयगत क्षेत्रको समन्वयात्मक बैठक बस्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात
२	विपद्को समयमा खाद्य सामग्रीहरू विपद् प्रभावित स्थानमा लैजान सवारी साधन तथा ओसार पसार गर्ने जनशक्ति तयारी अवस्थामा र राख्ने र भण्डारण गरिएको खाद्य सामग्रीहरूको अवस्था निरिक्षण गर्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात

४.३ स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

क.सं.	पूर्वानुमानमा आधारितपूर्वतयारीका कार्यहरू	समय
१	विपद् हुनसक्ने सम्भावना भएको सूचना प्राप्त भएपछिआवश्यक परिचालनका लागि विषयगत क्षेत्रको समन्वयात्मक बैठक । आपत्कालीन् योजना लागू गर्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात तत्कालै
२	विपद् प्रभावित स्थानमा लैजाने औषधी तथा उपकरण ठिक अवस्थामा भए नभएको निरिक्षण गर्ने	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात
३	प्राथमिक उपचार र स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउन जनशक्ति र सवारी साधन तयारी अवस्थामा राख्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात
४	विपद् प्रतिकार्यको विषयक्षेत्रगत कृत्रिम घटना अभ्यास गरी कमजोरीहरूको निराकरण गर्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात

४.४ खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

क्र.सं	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय
१	विपद् हुनसक्ने सम्भावना भएको सूचना जारी भएमा यस विषयगतक्षेत्रका सदस्यहरू- लाई प्रभावित स्थानमा परिचालनका लागि विषयगत क्षेत्रको समन्वयात्मक बैठक बस्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात
२	खानेपानी शुद्धिकरणका लागि पर्याप्त औषधि तथा प्रविधिको व्यवस्था गर्ने, तुरून्त प्रयोग गर्न सकिने गरी तैयारी अवस्थामा राख्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात
३	सरसफाईका लागि परिचालन हुन आवश्यक सवारी साधन, उपकरणहरू तयारी अवस्थामा राख्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात
४	विपद् प्रभावित स्थानमा खानेपानी वितरण र सरसफाईका लागि परिचालित हुन विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूलाई तयारी अवस्थामा राख्ने	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात

४.५ आपत्कालीन आश्रयस्थल तथा गैर-खाद्य सामग्री विषयगत क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारितपूर्वतयारीका कार्यहरू	समय
१	विपद् हुनसक्ने सम्भावना भएको सूचना जारी भएमा यस विषयगतक्षेत्रका सदस्यहरू- लाई प्रभावित स्थानमा परिचालनका लागि विषयगत क्षेत्रको समन्वयात्मक बैठक बस्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात
२	अवस्था हेरी गा पा क्षेत्रमा करिब २०० जनालाई अस्थायी रूपमा तीन दिनसम्म राख्न सकिने गरी आपत्कालीन आश्रय स्थल तयारी अवस्थामा राख्ने ।	तत्कालै
३	अस्थायी आश्रय वा आवास निर्माणका सामग्रीहरू तथा औजारहरू तयारी अवस्थामा राख्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात
४	अस्थायी आश्रय वा आवास निर्माण सामग्री तथा औजारहरू ढुवानीको लागि सवारी साधन, निर्माण जनशक्ति तयारी अवस्थामा राख्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात

४.६ संरक्षण विषयगत क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारितपूर्वतयारीका कार्यहरू	समय
१	विपद् हुनसक्ने सम्भावना भएको सूचना जारी भएमा यस विषयगतक्षेत्रका सदस्यहरू- लाई प्रभावित स्थानमा परिचालनका लागि विषयगत क्षेत्रको समन्वयात्मक बैठक बस्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात
२	विपद्जन्य घटनाबाट प्र भावितलाई परामर्श सेवा दिन परामर्श टोली तयारी अवस्थामा राख्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात
३	विपद् प्रभावित स्थान वा शिविर सञ्चालन भएको स्थानमा लैजाने सरसामानहरू (जस्तैः डिग्निटी किट) तयारी अवस्थामा राख्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात

४.७ आपत्कालीन् शिक्षा विषयगत क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

क्र.सं	पूर्वानुमानमा आधारितपूर्वतयारीका कार्यहरू	समय
१	विपद् हुनसक्ने सम्भावना भएको सूचना जारी भएमा यस विषयगतक्षेत्रका सदस्यहरू- लाई प्रभावित स्थानमा परिचालनका लागि विषयगत क्षेत्रको समन्वयात्मक बैठक बस्ने।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात
२	सबै विद्यालयलाई शिक्षण सामग्रीहरू सुरक्षित ठाउँमा राख्न अनुरोध गर्ने ।	समन्वयात्मक बैठक पश्चात
३	विपद्को समयमा अपनाउनुपर्ने सावधानी र सुरक्षाका उपाय तथा अनुशासनका बारेमा विद्यार्थीलाई सचेत गर्ने ।	तत्काल
४	विपद्को समयमा पठनपाठन निरन्तर गर्न आवश्यक तयारी गने	तत्काल

४.८ शीघ्र पुनर्लाभ विषयगत क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

क्र.सं	पूर्वानुमानमा आधारितपूर्वतयारीका कार्यहरू	समय
१	विपद् हुनसक्ने सम्भावना भएको सूचना जारी भएमा यस विषयगतक्षेत्रका सदस्यहरू- लाई प्रभावित स्थानमा परिचालनका लागि विषयगत क्षेत्रको समन्वयात्मक बैठक बस्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात
२	अत्यावश्यक सेवा सुचारू गर्नका लागि भण्डारण गरिएका आवश्यक सामग्री तथा उपकरणहरू निरिक्षण गर्ने र दक्ष जनशक्ति तयारी अवस्थामा राख्ने ।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात

५. आपतकालिन प्रतिकार्य योजना (सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरुको लागि)

५.१. समन्वय, सूचना, र खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	मुख्य जिम्मेवार निकाय
०-१ घण्टा	• सुचना प्राप्त गर्न साथ आपत्कालिन बैठक बस्ने • प्रभावित क्षेत्रको पहिचान र प्राथमिकता निर्धारण गर्ने । • खोज तथा उद्धार टोलीको परिचालन र खोज तथा उद्धार कार्यको थालनी । • स्वयम् सेवकहरु परिचालन गर्ने । • प्राथमिक उपचारक टोली परिचालन गर्ने । • DDMC का सदस्यलाई जानकारी दिने ।	जिल्ला स्थित सुरक्षा निकायहरु, DEOC, DLSA, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
१-७ घण्टा	• खोज तथा उद्धारका कार्य जारी राख्ने । • आवश्यकता अनुसार एम्बुलेन्स, हेलिकप्टर आदिको प्रयोग गरी खोज तथा उद्धार गर्ने ।	जिल्ला स्थित सुरक्षा निकायहरु, प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति, गृह मन्त्रालय र DEOC, स्थानीय निकाय
७-२४ घण्टा	• जोखिममा रहेका लाई स्थानान्तरण गर्ने • प्राथमिक उपचार गरि थप उपचारका लागि अस्पताल पठाउने । • घटना मुचुल्का तयार गर्ने, मृत अवस्थामा फेला परेमा पोष्टमार्टमको लागि अस्पताल पठाउने ।	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस सोसाइटी
२४-४८ घण्टा	• खोज तलासको क्रममा भेटिएका व्यक्ति तथा सम्पत्तीहरु सम्बन्धित परिवारहरुलाई जिम्मा लगाउने । • घटनाको द्रुत लेखाजोखालाई निरन्तरता दिने • थप भेटिएका घाईतेहरुलाई प्राथमिक उपचार गर्ने, • बेपत्ता व्यक्ति, व्यक्तिगत सम्पति, पशु चौपाय खोजी दुर्गन्ध व्यवस्थापन गर्ने । • घटनाको बारेमा DDMC मा प्रतिवेदन दिने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी नेपाल, प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय विपद् तथा वडा विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी,

५.२ संरक्षण विषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	**विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)**	**मुख्य जिम्मेवार निकाय**
० देखि २४ घण्टा	तथ्याङ्कको संकलन तथा परिस्थितिको अद्यावधिक गर्नका लागि विपद पश्चात तत्काल सम्बन्धीत क्षेत्रका सबै सदस्यहरु सँग समन्वय बैठक गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय तथा स्थानिय तह तथा क्षेत्रगत सदस्यहरु
२४ देखि ७२ घण्टा	अन्य क्षेत्रका टोलीहरुसँग मिली बहुक्षेत्रिय लेखाजोखा संचालन गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय तथा स्थानिय तह तथा क्षेत्रगत सदस्यहरु
एक हप्ता भित्र	• सर्भेबाट प्राप्त जानकारीको विश्लेषण गरि प्रारम्भिक मानविय सहयोगको योजना सहित अवस्थाको प्रतिवेदन तयार पार्ने । • तत्काल उपलब्ध गराईएका मानविय सेवाहरोम ा महिला बालबालिका ,गर्भवती तथा सुत्केरी महिला अपांगता भएका व्यक्तिहरु, वृद्धवृद्धाहरुको पहुँच भए नभएको सुनिश्चितता गर्ने । • मानविय सेवाको आवश्यक्ता देखिएको प्रभावित समुदायमा सेवा उपलब्धताको लागि पैरवि गर्ने । स्रोतहरुको परिचालन गर्नका लागी क्षेत्रगत आकस्मिक योजनाको समिक्षा गर्ने । • संरक्षणका विभिन्न क्रियाकलापका लागि विभिन्न निकायहरुबाट प्राप्त सहयोगका लागि गरिएको प्रतिवद्धताको कार्यान्वयन गर्ने • मानवीय सहयोगको प्रर्याप्तताको समिक्षा, अनुगमन र सुधारका लागि पृष्ठपोषण उपलब्ध गराउने।	स्थानीय तहमा रहेका म.तथा बा.बा.शाखा र अन्य सरोकारवाला
१ महिना सम्म	• जोखिममा रहेका समुहरुलाई पहिलो ३० दिन भित्र तत्कालिन मानविय सहयोग । • सुत्केरी र ६ महिना सम्मका बच्चाका आमाहरुका लागि आवश्यक लत्ताकपडा । • परिवार बाट विछोडिएका बालबालिकाहरुको खोजी तथा बाल पुर्नस्थापनाको व्यवस्था मिलाउने । • लैंगिकतामा आधारित हिंसामा परेका महिला तथा बालबालिका हरुलाई आवश्यक सेवा तथा सहयोगको व्यवस्था मिलाउने	स्थानीय तह, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सहयोगी/साझेदार संस्थाहरु

	● प्रभावित महिला तथा बालबालिका हरुलाइ मनोसामाजिक परामर्श उपलब्ध गराउने । ● संरक्षणको आवश्यक्ता भएका वृद्धवृद्धा ,अपांगता भएका व्यक्तिहरुलाई पुर्न स्थापना गृहमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने । ● विपद्बाट प्रभावितहरुको अभिलेख राख्ने ● नियमित बैठकहरु र समिक्षा ● अनुगमन तथा प्रतिबेदन	

५.३ कृषि तथा खाद्य सुरक्षा विषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	**विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)**	**मुख्य जिम्मेवार निकाय**
पहिलो दिन	विपद्मा परेका घरधुरी तथा जनसंख्या पहिचान र, प्रारम्भिक द्रुत सर्वेक्षण सम्पन्न गर्ने ।	सम्वन्धित स्थानीय तहका कृषि शाखाहरु
दोस्रो दिन	तथ्यांक संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने अन्य निकाय तथा समितिसंग समन्वय गर्ने	उद्योग बाणिज्य संघ, गैससहरु, उद्योग बाणिज्य/ यातायात ब्यावसायी संघ
पहिलो हप्ता	● तथ्यांक संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने ● अन्य निकाय तथा समितिसंग समन्वय गर्ने ● बजारको अवस्था मध्यनजर गरी नगद वा खाद्य सामाग्री वितरण गर्ने	उद्योग बाणिज्य संघ, नेपाल रेडक्रश, गैससहरु, उद्योग बाणिज्य/ यातायात ब्यावसायी संघ
पहिलो महिना	● बजारको अवस्था मध्यनजर गरी नगद वा खाद्य सामाग्री वितरण गर्ने (निरन्तर) ● स्फेयर मापदण्ड अनुसार तत्कालीन पुनर्स्थापनाको लागि आवश्यक अध्ययन, लेखाजोखा तथा विश्लेषण गरी बसोबास र जीविकोपार्जन जस्ता प्रमुख क्षेत्रको विकास का कार्यलाई अघि बढाउने वातावरण तयार गर्ने ● अनुगमन समितिले भईरहेको तथा भएका कार्यको अनुगमन गर्ने, विपद् घटनाको, पुनर्स्थापनाका प्रयासहरुको समग्र विश्लेषण सहित प्रतिवेदन तयार गर्ने	खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार क.लि., स्थानीय तहका कृषि शाखाहरु,उद्योग बाणिज्य संघ, विश्व खाद्य कार्यक्रम, गैससहरु
दोस्रो महिना	● आवश्यकता अनरुप जिविकोपार्जनका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने (	कृषि विकास कार्यालय, स्थानीय तहका

	कृषि र पशुपालन) ● कृषि क्षेत्रमा परेको असरको बारेमा लेखाजोखा गर्ने, तथ्यांक तयार गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने	कृषि शाखाहरु,उद्योग बाणिज्य संघ, विश्व खाद्य कार्यक्रम, गैससहरु

५.४ स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	**विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)**	**मुख्य जिम्मेवार निकाय**
० देखि २४ घण्टा	विपद्को जानकारीको सङ्कलन तथा परिस्थितिको अद्यावधिक गर्नका लागि DDMC/ स्वास्थ्य क्षेत्र(Health cluster) को वैठक गर्ने । जिल्लाको प्रकोप प्रभावित क्षेत्रमा CRRT/ Rapid Response Team - RRT)को परिचालन गर्ने । विपद् प्रभावित क्षेत्रमा शिघ्र स्वास्थ्य सर्वेक्षण गर्ने विपद् प्रभाविद क्षेत्रमा स्थानिय तहका प्रतिनिधिहरु, स्थानिय स्वास्थ्य कर्मीहरु, सेनाहरु, प्रहरीहरु र नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका स्थानिय उद्धारकर्ताहरु सँग समन्वय गरी प्राथमिक उपचार सेवा पुऱ्याउने, प्रेषण गर्ने, स्वास्थ्य शिक्षा दिने, पिउने पानी शुद्धिकरण गर्नको लागी वाटर गार्ड/प्यूस व्यवस्था गर्ने ।	DDMC, DLSA, Health cluster, स्थानिय तह, सेना, प्रहरी र स्थानिय समाजसेवीहरु
२४ देखि ७२ घण्टा	बहुक्षेत्रिय प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (MIRA) सर्वेक्षण गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने, वितरण गर्ने विपद् प्रभाविद क्षेत्रमा अस्थायी स्वास्थ्य शिविर स्थापना गरी स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने । सरसफाई पानीजन्य रोगको बारे सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय, KASH, DLSA र नेपाल रेडक्रस सासाईटी, स्थानिय तह
एक हप्ता भित्र	● आश्रय स्थलहरोम ा अस्थाई चर्पि र खानेपानीको धारा निर्माणमा सहयोग गर्ने । ● अभिलेख तथा प्रतिवेदन तयार गर्ने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, KASH, DLSA र नेपाल रेडक्रस सासाईटी, स्थानिय तह, सेना, प्रहरी र

	• अत्यावश्यकीय सेवाहरुको उपलब्धता (खोप, पोषण, क्षयरोग, प्रजजन स्वास्थ्य, मनोवैज्ञानिक परामर्श गर्ने • घाईतेहरुको आपतकालिन व्यवस्थापन	स्थानिय समाजसेवीहरु
१ महिना सम्म	• संरक्षण क्षेत्रसँग समन्वय गरी मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने • प्रभावित क्षेत्रमा स्वास्थ्य सेवा प्रवाह तथा रोग नियन्त्रण गर्ने • प्रभावित क्षेत्रमा अति जोखिमपूर्ण समुहको पहिचान गर्ने र पहिचान गरिएका अति जोखिम पूर्ण समुहलाई बिशेष निगरानी तथा स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने ।	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय, KASH र नेपाल रेडक्रस सासाईटी, स्थानिय तह, सेना, प्रहरी र स्थानिय समाजसेवीहरु किर्डाक नेपाल

५.५ खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	मुख्य जिम्मेवार निकाय
० देखि २४ घण्टा	DDMC/खानेपानी तथा स्वच्छता प्रर्वधन समितिको आकस्मिक बैठक बस्ने क्षतिको आंकलन गर्न टोली परिचालन गर्ने	संघिय खानेपानि तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना, जिल्ला समन्वय समिति, गाउपालिका, नगरपालिका
२४ देखि ७२ घण्टा	बहुक्षेत्रिय प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (MIRA) फाराम तथा निर्देशिका वितरण MIRAको बारेमा प्रशिक्षण र परिचालन पानी शुद्धिकरण सामग्री वितरण (Water Guard, Piyus, AquaTap etc), Hygiene Kit, प्लाष्टिक बाल्टी, जग वितरण पिउने पानी वितरण (टयांकर) प्रति व्यक्ति १५ लिटर	संघिय खानेपानि तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना, जिल्ला समन्वय समिति, गाउँपालिका, नगरपालिका, पेश नेपाल, किर्डाक नेपाल
७२ घण्टा देखि २ हप्ता सम्म	शिविरमा खानेपानी धारा ज्वलमउगफउजडान -प्रति धारा ३०० परिवारका लागि) शिविरमा अस्थाई शौचालय निर्माण - प्रति शौचालय १० परिवारका लागि) महिला तथा बालिकाको लागि नुहाउने स्थानको निर्माण (प्रति २० महिला) पिउने पानी वितरण, ढल तथा फोहर व्यवस्थापन	संघिय खानेपानि तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना, पेश नेपाल, किर्डाक नेपाल गा नपा

२ हप्ता देखि १ महिना सम्म	स्वास्थ्य तथा सरसफाई प्रर्वद्धनका लागि स्थानिय स्वयंमसेवक र महिला स्वास्थ्य स्वयंमसेवकहरुलाई अभिमुखिकरण स्थानिय स्वयंम सेवक र महिला स्वास्थ्य स्वयंमसेवक परिचालन -एक स्वयंम सेवक १० परिवार) स्वास्थ्य शिक्षा IEC / Media mobilization मरेका चौपायाहरुको उचित व्यवस्थापन खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धि बिग्रेका पूर्वाधारहरुको सर्भेक्षण, मर्मत, सम्भार र पुर्ननिर्माण सम्बन्धि लागत योजना तयार गर्ने ।	संघिय खानेपानि तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना, र WASH Cluster , गैसस, गापा, नपा

५.६ आपतकालिन आश्रयस्थल तथा गैर-खाद्य सामग्री विषयगत विषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	मुख्य जिम्मेवार निकाय
० देखि २४ घण्टा	• क्षेत्रगत सदस्यहरुसंग सञ्चार तथा समन्वयात्मक बैठक, तथ्यांक संकलन • तत्काल आवश्यकताको आधारमा त्रिपाल तथा • गैर खाद्य सामाग्री वितरण गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस, विषयगत शाखा
२४ देखि ७२ घण्टा	• द्रुत लेखाजोखा संचालन गर्ने • बालबालिका, विशेष परिस्थितिका महिला, अपाङ्गताका लागि सरंक्षण विषयगत क्षेत्रसंग समन्वय गर्ने ।	स्थानीय तह, जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस तथा क्षेत्रगत निकायहरु
एक हप्ता भित्र	• विस्थापितको सङ्ख्या र जानकारी लिने, पहिचान भएकालाई अस्थायी आवासमा बोसबास गराउने • विस्तृत लेखाजोखा संचालन गर्ने	स्थानीय तह, जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस तथा क्षेत्रगत निकायहरु
१ महिना सम्म	• आवश्यकता अनुसार ओछ्याउने, ओड्ने,लगाउने कपडा तथा खाना पकाउने, खाने भाँडावर्तन विनाभेदभाव वितरण गर्ने (गैह्रखाद्य सामाग्री वितरण) • आश्रयस्थल निर्माण	म्न्ऋरम्भ्इऋ, म्ऋऋ, नापी, भुमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय डिभिजन वन कार्यालय, नपा/गापा,नेपाल रेडक्रस
दोश्रो महिना	• आवास तथा गैरखाद्य सामग्री वितरणको • अनुगमन, मुल्याङ्कन र समिक्षा गर्ने	स्थानीय तह,जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस तथा क्षेत्रगत निकाय

५.७ शिक्षा विषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	मुख्य जिम्मेवार निकाय
० देखि २४ घण्टा	DDMC/ Cluster समन्वय बैठक, क्षतिको विवरण संकलन गर्ने घाईते भएका विद्यार्थीहरु र शिक्षकहरु (यदि विद्यालयमा विपद् भएको अवस्थामा) सम्बन्धमा तत्काल घटनास्थलमै उपचारको व्यवस्था मिलाउने र सिकिस्त घाईतेलाई अस्पताल पठाउने ।	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई सहयोगी क्षेत्रगत सदस्यहरु, स्थानिय तहका शिक्षा इकाईहरु
२४ देखि ७२ घण्टा	स्रोत साधनको आंकलन गर्ने (आवश्यकता, लेखाजोखा र खाडल पहिचान गर्ने) बिषयगत क्षेत्रले घटनाको बस्तुगत बिबरण तयार पार्ने ।	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ ,गाँउ र नगरपालिका, वडा समितिहरु, विद्यालय र अन्य सम्वन्धित गैर सरकारी संघसंस्थाहरु
पहिलो हप्ता	MIRA तथ्यांक विश्लेषण र सम्वन्धित निकायहरुलाई जानकारी गराई सम्भावित श्रोत(सहयोग) आंकलन गर्ने, विस्तृत शिक्षा सर्भेक्षण र प्रतिवेदन तयारी । बिद्यालय सुचारुका लागि तत्कालका लागि आबश्यक पर्ने सामग्रिहरु उपलब्ध गराउने ।	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई तथा कलस्टर सदस्यहरु, गाँउ र नगरपालिका, वडा समितिहरु, विद्यालय र अन्य सम्वन्धित गैर सरकारी संघसंस्थाहरु
२ हप्ता देखि १ महिना सम्म	पहिलाको अवस्थामा ल्याउनका लागि नियमित रुपमा प्रतिकार्यका कार्यहरु तथा अवस्था विश्लेषण गरि थप कार्यहरु सञ्चालन गर्ने । भईरहेका कार्यहरुको अनुगमन गर्ने । गरिएका कामहरुको समिक्षा बैठक गरि सिकाई तथा राम्रा अभ्यासहरु लाई दस्तावेजीकरण गर्ने ।	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई तथा कलस्टर सदस्यहरु, गाँउ र नगरपालिका, वडा समितिहरु, विद्यालय र अन्य सम्वन्धित गैर सरकारी संघसंस्थाहरु

५.८ शीघ्र पुनर्लाभ विषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	जिम्मेवार निकाय, संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने ।	विपद्को प्रकृति अनुसार तत्काल वा पश्चात	विषयगतक्षेत्र
२	भौतिक संरचनाहरू नोक्सान भई सेवा अवरूद्ध भएको स्थान पहिचान गरी तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने र तत्काल सुचारू गर्नुपर्ने सेवाहरूको प्राथमिकिकरण गर्ने	आवश्यकताअनुसार	विषयगतक्षेत्र
३	सार्वजनिक सेवा अवरूद्ध भएका भौतिक संरचनाहरूको मर्मत सम्भारका लागि टोली परिचालन गर्ने ।	आवश्यकताअनुसार	विषयगतक्षेत्र
४	विपद् प्रतिकार्यमा आईपरेका समस्या तथा सिकाईहरूको बारेमा विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू वीच समिक्षा बैठक बस्ने । निष्कर्षको आधारमा थप कार्यहरू गर्ने ।	विपद् पश्चात	विषयगतक्षेत्र
५	बजारको अवस्था मध्यनजर गर्दै कामका लागि नगद र कामका लागि खाद्यान्न गतिविधि सञ्चालन गर्ने	विपद् पश्चात वा आवश्यकता अनुसार	विषयगतक्षेत्र

६ आवश्यकताको लेखाजोखा

६.१ विषयगत स्रोत साधनको आंकलन

भण्डारण कक्ष :

क्र.स	भण्डारण कक्ष रहेको निकाय	स्थान	भण्डारण क्षमता	हाल भएको सामागी विवरण/अवस्था	कैफियत
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/DEOC	खलंगा	५००० मे.ट	राहत सामाग्री	
२	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी जिल्ला शाखा जुम्ला	खलंगा	४०० सेट	५० सेट	गैह्र खाद्य सामाग्री
३	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी उपशाखाहरु	खलंगा	१००० सेट	५० परिवार	गैह्र खाद्य सामाग्री
४	साल्ट ट्रेनिङ	खलंगा	५ लाख मे.ट.	३००० हजार मे.ट	नुन मौजात

जिल्लामा रहेका हेलीप्याड विवरण:

क्र.स.	स्थानीय तह	वडा नं.	हेलिकप्टर वस्न सक्ने स्थान	अवस्थिति
१	चन्दननाथ नगरपालिका	२	२४ नं बाहिनी	२८.१३.२४.६५ N
२	चन्दननाथ नगरपालिका	१	गण (नेपाली सेना)	
३	चन्दननाथ नगरपालिका	१	जुम्ला एयरपोर्ट	

एम्बुलेन्स सेवाको विवरण

सि.नं.	कार्यालयको नाम	चालकको नाम	सम्पर्क नं
१	चन्दननाथ न.पा	संदिप बुढा	९८४८३०५११६/९८६४३५७६१६
२	पातारासी गा.पा	खड्क बहादुर बुढा	९८६३१६३५१२
३	तातोपानी गा.पा	हरि बहादुर सार्की	९८४८३१३६०३
४	तिला गा.पा	राजेन्द्र बस्नेत	९८६४७९३५८६
५	सिजा गा.पा	नैन बहादुर रोकाया	९८४८३१३१७०
६	कनकासुन्दरी गा.पा	डम्बर बहादुर बुढा	९८६३२८४८०९
७	हिमा गाउँपालिका	सुनिल शाही	९८६९५१८९५४
८	कर्णाली स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान	विशाल रोकाया	९७६२४३६६५७
९	बौद्धमार्गी सेवा समिति	गोकर्ण कार्की	९८४८३०२९३२

जिल्लामा रहेका बारुणयन्त्र विवरण :

सि.नं.	निकाय	जिम्मेवार व्यक्ति		चलक	
		नाम	फोन नं.	नाम	सम्पर्क नं
१	चन्दननाथ नपा	लक्ष्मी चन्द्र न्यौपाने	९८४८३०००२७ ०८७ ५२००११	संदिप बुढा	९८६४३५७६१६ ९८४८३०५११६

जिल्लामा रहेका रबरबोट/मोटरबोट विवरण :

क्रस	रबरबोट/मोटरबोट रहेका स्थान	निकायको नाम	सख्या	क्षमता
१	चन्दननाथ न.पा. ५ जुम्ला	गो कर्णाली टुर एण्ड ट्रभल्स	१	८ देखी १० जना सम्म

जिल्लास्थित आपतकालिन कार्यसंञ्चालन केन्द्रको बिवरण :

सि.न	निकाय तथा अवस्थिति	सम्पर्क ब्यक्ति	सम्पर्क नम्बर	अवस्था
१	जिल्ला आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र	खिम बहादुर चौधरी	०८७५२०५३० ९८५७८९०२८३	**२४ सै घण्टा सञ्चालनमा रहेको**
२	मानवीय सहायता कक्ष	रामकृष्ण पाण्डे	९८५८३२२२१५	**सञ्चालनमा रहेको**
३	चन्दननाथ नगरपालिका	गोमा रावल	९८६६१६३३८१	**२४ सै घण्टा सञ्चालनमा रहेको**
४	पातरासी गाउपालिका			स्थापना नभएको
५	गुठीचौर गाउँपालिका			स्थापना नभएको
६	तातोपानी गाउँपालिका	ऋषी राज उपाध्याय	९८४९३३७७१२	सञ्चालनमा रहेको
७	हिमा गाउँपालिका			स्थापना नभएको
८	सिंजा गाउपालिका	**दक्षिणा रोकाया**	९८६८३८९३९३	**सञ्चालनमा रहेको**
९	कनकासुन्दरी गाउपालिका			स्थापना नभएको
१०	तिला गाउपालिका			स्थापना नभएको

आपतकालिन बिपद व्यवस्थापन कोषको विवरण :

सि.न	निकाय	मौज्दात रकम	अवस्था	कैफियत
१	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	१३४१६८५।४६	तयारी अवस्थामा रहे**को**	विपद व्यवस्थापन कोष
२	चन्दननाथ नगरपालिका	०	**०**	कोष नरहेको,
३	पातरासी गाउपालिका		कोषमा नरहेको	
४	गुठीचौर गाउँपालिका	९०००००	कोषमा रहेको	विपद व्यवस्थापन कोष
५	तातोपानी गाउँपालिका	५८,५००००	कोषमा रहेको	प्रकृति प्रकोप कोषमा रहेको
६	हिमा गाउँपालिका		कोषमा रहेको	
७	सिंजा गाउपालिका	१५,००,०००	कोषमा रहेको	विपद व्यवस्थापन कोष
८	कनकासुन्दरी गाउपालिका		कोषमा रहेको	
९	तिला गाउँपालिका		कोषमा रहेको	
जम्मा रकम		**९५,९१,६८५.४६**		

विपद्मा परिचालित हुने मानवीय श्रोत (तालिम प्राप्त जनशक्ति)

दक्ष जनशक्तिको विवरण	प्राथमिक उपचारक	विपद् जोखिम तालिम दिन सक्ने व्यक्ति	खोज तथा उद्धार गर्न सक्ने	पूर्व सूचना प्रणालिमा तालिम प्राप्त व्यक्ति	डि.डि.आर.टी	स्वयंसेवक	कैफियत
रेडक्रस	१५	८	११	२४	५	६०	
जिल्ला आपत्कालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र		१ जना	१		०	०	
जिल्ला प्रशासन	०	१	०	० ०	०	०	
नेपाल प्रहरी	१	१५	३०	०	०	५०	
सशस्त्र प्रहरी	२	२२	२००	०	०	०	
नेपाली सेना	६५०	३६	६५०	०	०	०	
कर्णाली प्रदेश प्रहरी विपद् व्यवस्थापन गुल्म, जुम्ला	१	३२	३२	०	०	०	
पेश नेपाल	०	५	०	३	०	३०	
किर्डाक नेपाल	३	१२	०	०	०	२२	
चन्दननाथ नगरपालिका	२४	५	१५	१८	२	४०	
तातोपानी गाँउपालिका	०	०	६६ जना क्याडे	०	०	०	
पातरासी गाउपालिका	२६	५	२०	०	०	५	
गुठीचौर गाउँपालिका	२२	०	०	०	०	१६	
हिमा गाउँपालिका	१०	२	०	०	०	२१	
सिंजा गाउपालिका	३०	०	०	०	०	०	
कनकासुन्दरी गाउपालिका	०	०	०	०	०	०	
तिला गाउँपालिका	०	१	०	०	०	०	

६.२ बन्दोबस्तीका सामग्रीहरुको आँकलन

क) जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र

सि.न.	*सामनको विवरण*	*संख्या*	*कैफियत*
१	*बेल्चा*	*३० थान*	*१४ बिड नभएको*
२	*साबेल सानो/ठुलो*	*५/१ थान*	
३	*स्टेचर*	*१० थान*	
४	*लाईफ ज्याकेट*	*१० थान*	
५	*मेघा फोन*	*४ थान*	
६	*अक्सिजन सिलिण्डर*	*१ थान*	
७	*रोब*	*१ थान*	
८	*लाईन डोरी*	*१ थान*	

९	रबर ट्यूव	७ थान	
१०	हाईड्रोलिक पम्प	२ थान	
११	बोल्ड कटर	१ थान	
१२	फायर स्ट्रिङ्गेसर	४ थान	
१३	म्याट्रेस	३ थान	
१४	फायर भर्याङ	३ थान	
१५	बन्चरो	२ थान	
१६	लेदर फायर	१ थान	
१७	त्रिपाल	१ थान	
१८	टेन्ट	१ थान	
१९	लक क्याराबिन	१० थान	
२०	ट्राफिक ज्याकेट	१५ थान	
२१	पुल्ली घिर्नी	५ थान	
२२	बाल्टी	३ थान	
२३	हाते आरा	५ थान	
२४	फलामे छिना	५ थान	
२५	घन	१ थान	
२६	हेम्मर	१० थान	
२७	SEFTY VISIBILITY JACKET	५० थान	
२८	EYE GLASSES	५० थान	
२९	SEFTY HELMET	१३० थान	
३०	WATER BOOT	५० थान	
३१	SAFTY GLOVES	५०,थान	

ख) नेपाल रेडक्रस सोसाईटी

S.No.	Description	Unit	Qty.
1	Safety Helmet	No.	19
2	Crowbar	No.	6
3	Pry-bar	No	6
4	Shovel (With handle)	No.	6
5	Pick (With handle)	No.	6
6	Bucket (5 Liter capacity) metal	No	18
7	Spray Paint (Orange /red Colour)	Can	1
8	Head Light	No.	18

9	Hammer (Clow Hammer)	No.	3
10	Wire Cutter	No.	2
11	Hack Saw With Blade	No.	3
12	Rain Coat	Pcs	14
13	Gum Boot	Pair	18
14	Working Gloves	Pair	18
15	Mask (3 layer)	No.	18
16	Rescue Rope cotton (10-12mm	Coil	3
17	Whistle	No	18
18	Visibility jacket	No	18
19	Tin Trunk	No	3
20	Bag Pack	No	9
21	Tumlet (Water Bottle)	No	6
22	Multy purpose Knife	No	2
23	First Aid Bag (Big)	No.	3
24	Streture	No	6

ग) आपत्कालीन गोदाम केन्द्र

SN	Item Description	Qty	S.N.	Item Description	Qty
1	MSU, wareh, soft wall, 10x32 ALU, OB Wiik/10*24, With set	2	36	Folding Chair	10
2	Pallet jack Hand Manual Forklift 1000Kg capacity	1	37	Cabinet , Filing	1
3	Empty Container 20 foot	4	38	Table folding	4
4	Plastic Pallets	100	39	Dustbin	2
5	Fumigation Sheet (15*30)	2	40	Spiral Note Book A5	20
6	Hand Pallet jack - 3000 kg/ instead 1000 kg	1	41	Stapler Pin no.24/6	5
7	Prefab – kitchen	1	42	Board Marker Snowman	10
8	Ablutions Prefab with accessories	1	43	Calculator MJ 120 Casio	5
9	Prefab – office	2	45	White Board with Stand	1
10	Medicine Kit (First aid bag icine)	4	46	Clip board file	20
11	Toolkits for prefab	1	47	Battery AAA, Maxell	20
12	Aircond for office /living unit	2	48	Battery AA, Maxell	20
13	Generator 16 kva (Wheel Movement)/8KVA	1	49	Water Tank 1000Ltrs	1
14	Fuel Bladder with set 7500 ltrs - includes, pump, pipes etc	1	50	Fobers, Water Purifier Machine	1
15	Fuel dispenser	1	51	Water boiler	1

16	Individual Kit (GO BAG)	4	52	Forks	4
18	Ladders	2	53	Spoons	4
19	Weighing scales 300 kg	1	54	Knives	4
20	Sewing machine	1	55	Tea Cups	4
21	Tarpauline (4*6 m)	10	56	Plates melamine (big size)	5
22	Labour Shoes-Pair	10	57	Cooking pots (pressure cooker 5 ltr)	1
23	Labour Helmet	10	58	Cooking pots (Aluminium Dekchi 10ltrs)- 12 Inch diameter with lid	1
24	Workers Dress	10	59	Pans (Frying pan 32cm) with lid	1
25	Rain Suit	20	60	Portable gas cooking stove (Indian two burner)	1
26	4.5 Kg. Fire Extinguisher (EVERSAFE)	4	61	100 L Refrigerator LG	1
27	9 Kg. ABC Fire Extinguisher	2	62	Water Bucket- 20 Lit	5
28	Fire Extinguisher 50 KG	1	63	Water bucket with Tap & Lid (20-25ltrs)	1
29	Spade with Varnish Ash and Grip	5	64	Water bucket (15 litre no lid)	1
30	Shovel	1	65	Plastic Water mug 1 litre	1
31	Brooms	2	66	Toilet Soap Bar 75-85 Gram)	5
32	Gloves	100	67	Plastic water basin	1
33	Identity Card Holder	20	68	Liquid Soap, Dettol	5
34	Safety Belts	2	69	Lypsol antiseptic	11
35	Prolypopelene Rope 8 mm	2	70	Toilet paper (packet	4

घ) नेपाली सेना, देविदत्त गण

सि.न	विवरण	एकाई	भएको	थप आवश्यक पर्ने	कै.
1	सेप्टी हार्नेस	गोटा	5	5	
2	जुमर	गोटा	6	4	
3	क्याराविना	गोटा	9	1	
4	डबल पुल्ली	गोटा	4	6	
5	क्रो वार	गोटा	5	5	
6	वायर कटर	गोटा	2	3	
7	ब्याटन स्टिक	गोटा	1२	8	
8	ब्याटन सिल्ड	गोटा	13	7	
9	वाटर पम्प व्याग	गोटा	2	8	
10	फेस माक्स	गोटा	8	-	
11	केस ब्याटन सुट	गोटा	11	9	
12	ट्राफिक भेष्ट	गोटा	5	15	

13	डाईनामिक रोप	मिटर	-	200	
14	स्टाटिक रोप	मिटर	-	२00	
15	Rescue Throw Bags	गोटा	-	5	
16	Prussic Chord	गोटा	-	5	
१७	Figure Eight Carabineer	गोटा	-	5	
१८	Concrete cutter	गोटा	-	५	

ङ) नेपाल प्रहरी

जिल्ला प्रहरी कार्यालय जुम्लामा मौज्दात रहेका विपद उद्धार सामाग्रिहरु:

सि.नं.	उद्धार सामाग्रिको नाम	परीमाण (साबुत)	कै.	सि.नं.	उद्धार सामाग्रिको नाम	परीमाण(साबुत)	कै.
१	गैटी	४० थान		**१४**	Fire E.		
२	बेल्चा	१० थान		**१५**	First aid kit box	**१० वटा**	
३	साबेल	१७ थान		**१६**	हंसिया	**५ वटा**	
४	पँहेलो हेलमेट	१५ वटा		**१७**	फलामको बाल्टिन	**२ वटा**	
५	लाईन डोरी	३ रोल		**१८**	**पंजा**	**४० थान**	
६	लाईभ ज्याकेट	१५ थान		**१९**	पानी बर्षादी	**०**	
७	चस्मा	२० वटा		**२०**	घन	**४ वटा**	
८	बन्चरो	४ वटा		**२१**	आरा	**५ वटा**	
९	छिनो	५ वटा		**२२**	हेण्ड लाईट	**५ वटा**	
१०	गम बुट	२० जोर		**२३**	सर्च लाईट	**५ वटा**	
११	स्टेचर	२० थान		**२४**	Chinsow		
१२	ट्र्युव	३ थान		**२५**	सिढि (भऱ्याङ)		
१३	क्रोबर	१ थान		**२६**	ट्र्युव ब्यारिङ		

जिल्ला प्रहरी कार्यालय जुम्ला तथा मातहत समेतका उद्धार सामाग्रिको विवरण-:

सि.नं.	सामाग्रिको नाम	परीमाण	कैं.	सि.नं.	सामाग्रिको विवरण	परीमाण	कै.
१	पिकअप गाडि (जीप)	२ वटा		१४	ट्र्युव ब्यारिङ	३ थान	
२	Fire Extinguisher	५ थान		१५	स्टेचर	२५ थान	
३	सर्च लाईट	१० थान		१६	लाईन डोरी	८ रोल	
४	हेण्ड लाईट	५ थान		१७	पानी बर्षादी	२० थान	
५	First aid kit box	५ थान		१८	Chin sow(Makita)	१ थान	

६	सेफ्टि हेल्मेट	३५ थान		१९	सिढि (भऱ्याङ)	१ थान	
७	गम बुट	३० थान		२०	फरुवा	१० थान	
८	फलामको बाल्टिन	१० थान		२१	लाईफ ज्याकेट	२५ थान	
९	सावेल	३२ थान		२२	हंसिया	५ थान	
१०	घन	५ थान		२३	आरा	५ थान	
११	बेल्चा	३० थान		२४	हिंउमा प्रयोग हुने चस्मा	४० थान	
१२	गैटि	८० थान		२५	पंजा	२० थान	
१३	बन्चरो	१३ थान		२६	ट्युव	८ थान	

च) सशस्त्र प्रहरी बल

सशस्त्र प्रहरी बल घघ .नेपाल नं ,गण हेत्रिपुरा जुम्ला .क्वा.

१.Collapsed Structure Search and Rescue Equipment (CSSR)

सि.नं.	सामाग्रीको नाम	साबुत संख्या	बेसाबुत संख्या	बेसाबुत हुनुको कारण	कै.
१.	Telescope Ladder (3.8)	1 pic			
२.	Rescue Torch Light Model: DT 600 A	2 pic		१ थान ब्याट्री डयामेज भएको	
३.	Chain saw Gasoline	-	1 pic	ईन्जिनमा समस्या	
४.	Helmet Mercury Group Bela Brand	2 pic			
५.	Petrol Chain Saw	2 pic			मिति २०८२/०५/२९ गते 1 Pic मजकुर नं. ६ बाहिनीबाट प्राप्त
६.	Four Stroke Power Cutter (Rotary Rescue Saw)	1 pic			
७.	Electric Chain Saw	1 pic			
८.	Bolt Cutter	2 pic			मिति २०८२/०५/२९ गते 1 Pic मजकुर नं. ६ बाहिनीबाट प्राप्त
९.	Rotary Hammer Drill	1 pic			
१०.	Demolition Hammer	1 pic			
११.	Collapsible Ladder	1 pic			
१२.	Hydraulic Hand Operated Combination Tool	1 pic			
१३.	Reciprocating Saw	2 pic			

१४.	Spare blade 6"	30 pic			
१५.	Spare blade 9"	30 pic			
१६.	Spare blade 12"	30 pic			
१७.	Folding stretcher	1 pic			
१८.	Rechargeable Led Torch	2 Pic			
१९.	Chipping Hammer	1 Pic			
२०.	Read Jacket	3 Pic			
२१.	पिग	10 Pic			
२२.	सावेल	10 Pic			
२३.	स्ट्रेचर	2 Pic			
२४.	फस्ट एण्ड बक्स	2 Pic			
२५.	गल	2 Pic			

२.Water Rescue Equipment

सि.नं.	सामाग्रीको नाम	साबुत संख्या	बेसाबुत संख्या	बेसाबुत हुनुको कारण	कै.
१.	Throw Bag	2 pic			मिति २०८२/०५/२९ गते 1 Pic मजकुर नं. ६ बाहिनीबाट प्राप्त
२.	Rappelling mitten Bela Brand	2 pic			
३.	Life Jacket Nepal Made	20 pic			
४.	Ventilation	1 Pic			मिति २०८२/०५/२९ गते मजकुर नं. ६ बाहिनीबाट प्राप्त
५.	BA Set With Axygen Cylinder	1 Pic			
६.	ट्यूव	2 Pic			

३.Rope Rescue Equipment

सि.नं.	सामाग्रीको नाम	साबुत संख्या	बेसाबुत संख्या	बेसाबुत हुनुको कारण	कै.
१.	Rescue Rope static Bela Brand	100 mtr			
२.	Auto Lack Carabineer Bela Brand	2 pic			
३.	Ascension Right-Handed Rope clamp Pretzel Brand	1 pic			
४.	Flat Slings (prussic) 18 mm 150 cm Bela Brand	1 pic			

५.	Rescue Helmet	4 pic	4 pic		
६.	Mitten Gloves	3 pic			

४.Fire Fire Fighting Equipment

सि.नं.	सामाग्रीको नाम	साबुत संख्या	बेसाबुत संख्या	बेसाबुत हुनुको कारण	कै.
१.	Fire Swatter	5 pic	1 Pic		
२.	Fire Rake M Gela Brand	2 pic			
३.	SRI Brand Fire Blanket 4×6	2 pic			
४.	6 kg SRI Brand ABC Stored pressure type fire extinguishers	2 pic			
५.	Fire Aluminized Proximity Suit	2 Pic			
६.	Fire Fighting Boot	3 Set			मिति २०८२/०५/२९ गते मजकुर नं. ६ बाहिनीबाट प्राप्त
७.	Smoke Detector	1 Pic			
८.	Gas Mask	2 Pic			
९.	Fire Suit	3 Pic			
१०.	Fire Swatter	12 Pic			मिति २०८२/१२/०६ गते डिभिजन वन कार्यालय जुम्लाबाट प्राप्त
११.	Rake with iron handle	24 Pic			
१२.	कटन जम्प सुट	12 Pic			
१३.	Sefty helmet	12 Pic			
१४.	Sefty masks	12 Pic			
१५.	Gloves	12 Set			

5.अन्य विपद् उद्धार सामाग्री

सि.नं.	सामाग्रीको नाम	साबुत संख्या	बेसाबुत संख्या	बेसाबुत हुनुको कारण	कै.
१.	बन्चरो	1 Pic			
२.	फरुवा	5 Pic			
३.	हसियाँ	15 Pic			
४.	आल्मुनियम बाल्टी	10 Pic			
५.	घन	2 Pic			
६.	हतौडा	2 Pic			

सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल ,विपद् ब्यवस्थापन वेश हिमा गा पा.बड्की

सि.नं.	सामाग्रीको नाम	साबुत संख्या	बेसाबुत संख्या	बेसाबुत हुनुको कारण	कै.
१.	Rope	1 Roll			

२.	Carabineer	8 Pic			
३.	Jummer	1 Pic			
४.	Seat Harness	2 Pic			
५.	Prusik	1 Pic			
६.	Figure Eight Carabineer	3 Pic			
७.	Plastic Helmet	2 Pic			
८.	Seat Harness	2 Pic			मिति २०८३/०१/१४ गते मजकुर नं. ६ बाहिनीबाट प्राप्त
९.	Prusik	1 Pic			
१०.	Rescue Helmet	2 Pic			
११.	Figure Eight Carabineer	2 Pic			
१२.	Plastic Helmet	8 Pic			
१३.	Head Lamp	2 Pic			
१४.	Working Gloves	20 Set			
१५.	Folding Stretcher	1 Pic			
१६.	Life Jacket	10 Pic			
१७.	Water Boot	5 Set			
१८.	Rescue Throw Bag	2 Pic			
१९.	Waist Bag	2 Pic			
२०.	Fire Suit Complete	2 Pic			
२१.	Auto Lock Carabiner	2 Pic			
२२.	Ascending Right Handed Rope Clamp	1 Pic			

छ) जिल्ला स्थित स्थानीय तहमा रहेका विपद् सामाग्री

१. चन्दननाथ नगरपालिका

अ) मौज्दात सामाग्री

(क) मनसुन जन्य विपद् प्रतिकार्यका लागि मौज्दात उद्धार सामग्रीहरुको विवरण :

क्र.स	उद्धार सामग्रीको नाम	परिमाण	कैफियत
१	गैटि	१० वटा	
२	विल्छा	१० वटा	
३	क्यारेविन डोरी (१० –१२एम एम)	२ रोल २००	
४	वाल्टी(स्टिल)	१० वटा	
५	सिटी	२५ वटा	
६	लाईट ज्याकेट	५ वटा	
७	हेड लाईट	५ वटा	
८	भर्याङ(फोल्डिङ)	१वटा	
९	हाते माईक	३ वटा	
१०	जेनेरेटर	१ वटा	
११	पन्जा	५ वटा	

ख) भत्किाएका सँरचनामा गरिने सम्वन्धि जन्य विपद् प्रतिकार्यका लागि मौज्दात उद्धार सामग्रीहरुको विवरण :

क्र.स	उद्धार सामग्रीको नाम	परिमाण	कैफियत
१	डोजर	१ वटा	सूचारु
२	एम्वुलेन्स	१ वटा	सूचारु

३	द्यमकल	१ वटा	
४	श्ववाहन	१ वटा	सूचारु
५	फायर वाईक	२ वटा	

विपद् व्यवस्थापन तथा प्रतिकार्यका लागि आवश्यक पर्ने थप उद्धार सामग्रीहरुको विवरण :

(क) मनसुन जन्य विपद् प्रतिकार्यका लागि मौज्दात उद्धार सामग्रीहरुको विवरण :

क.स	उद्धार सामग्रीको नाम	परिमाण	कैफियत
१	गैटि	१० वटा	
२	विल्छा	१० वटा	
३	क्यारेविन डोरी (१० –१२एम एम)	२ रोल २००	
४	वाल्टी(स्टिल)	१० वटा	
५	सिटी	२५ वटा	
६	लाईट ज्याकेट	५ वटा	
७	हेड लाईट	५ वटा	
८	भर्याङ(फेल्डिङ)	१वटा	
९	हाते माईक	३ वटा	
१०	जेनेरेटर	१ वटा	
११	पन्जा	५ वटा	

(ख) आगलागी जन्य विपद् प्रतिकार्यका लागि मौज्दात उद्धार सामग्रीहरुको विवरण :

क.स	उद्धार सामग्रीको नाम	परिमाण	कैफियत
१	अग्नि नियन्त्रण यन्त्र	४ वटा	
२	फायर वल	१४ वटा	
३	फायर ब्लाङकेट	५ वटा	
४	फायर वुट	५ वटा	
५	पानी फाल्ने दमकल पाईप	२ (१२० मि)	
६	फायर वाईक (मेटरसाईकल)	२ वटा	
७	मोटर	१ वटा	
८	वाल्टिन (फलाम)	२२ वटा वटा	

(घ) भत्किाएका सँरचनामा गरिने सम्वन्धि जन्य विपद् प्रतिकार्यका लागि मौज्दात उद्धार सामग्रीहरुको विवरण :

क.स	उद्धार सामग्रीको नाम	परिमाण	कैफियत
१	डोजर	१ वटा	सूचारु
२	एम्वुलेन्स	१ वटा	सूचारु
३	द्यमकल	१ वटा	
४	श्ववाहन	१ वटा	सूचारु
५	फायर वाईक	२ वटा	

(२) विपद् व्यवस्थापन तथा प्रतिकार्यका लागि आवश्यक पर्ने थप उद्धार सामग्रीहरुको विवरण :

क.स	उद्धार सामग्रीको नाम	सँख्या	संक्षिप्त कार्यात्मक स्पेशिपिकेशन	कैफियत
१	अस्थायी आवासमा प्रयोग गरिने टेन्ट(पाल	५ वटा	वाढीमा उद्धारको लागि	
२	ि्रपाल	५० वटा		
३	र्याफ्टिङ वोट	१ वटा	वाढीमा उद्धारको लागि	
४	ट्यूव	५ वाट	वाढीमा उद्धारको लागि	
५	लाईफ जाकेट	१५ वटा	वाढीमा उद्धारको लागि तैरिन	
६	सेफ्टी वुड	१०	वाढीमा उद्धारको लागि सुरक्षित हुन	
७	हेल्मेट	१५ वटा	खोज उद्धार कर्ताको सुरक्षाको लागि	
८	रेन कोट	१५ वटा	खोज उद्धार कर्ताको सुरक्षाको लागि	

९	डोरी क्यारेविन	५००	खोज उद्धार कर्ताको सुरक्षाको लागि	विभिन्न(साईज (एमएम)
१०	टर्च लाईट	१५ वटा	खोज उद्धार कर्ताको उज्यालोका लागि	

(ख) आगलागी सम्वन्धि प्रतिकार्यका लागि आवश्यक सामग्रीहरुको विवरण :

क.स	उद्धार सामग्रीको नाम	सँख्या	संक्षिप्त कार्यात्मक स्पेशिपिकेशन	कैफियत
१	गैटी	१५वटा	आगलागी स्थलमा खन्नको लागि	
२	विल्छा	१५ वटा	आगलागी स्थलमा माटो फाल्न को लागि	
३	फायर सुट	१५ वटा	खोज उद्धार कर्ताको सुरक्षाको लागि	
४	फायर एक्टिजर (ए बी सी)	२० वटा	आगलगी नियन्त्रको लागि	
५	फायर हेल्मेट	१५ वटा	खोज उद्धार कर्ताको सुरक्षाको लागि	
६	फायर सेफ्टी व्याग	१० वटा	खोज उद्धार कर्ताको सुरक्षाको लागि	
७	फायर एक्स (वन्चरो)	१० वटा	काट्ने कामको लागि	
८	डाले आँसी	५ वटा	काट्ने कामको लागि	
९	प्राथमिक उपचार वाकस	५ वटा	प्राथमिक उपचार का लागि	
१०	कपडा (कम्वल, डसना सिरक, तन्ना सेट	१५ सेट	तत्काल प्रभावितहरुका लागि	
११	भाँडाकुडा	१५ सेट	तत्काल प्रभावितहरुलाई वितरण गर्न	

(ग) वन डढेलो व्यवस्थापन सम्वन्धि प्रतिकार्यका लागि आवश्यक सामग्रीहरुको विवरण :

क.स	उद्धार सामग्रीको नाम	सँख्या	संक्षिप्त कार्यात्मक स्पेशिपिकेशन	कैफियत
१	फायर मल्टि पर्पोज सामग्री F0XWOLL	१० वटा	वन डढेलो नियन्त्रण गर्न	
२	डाले आँसी	१० वटा	काट्ने कामको लागि	
३	फायर एक्स (वन्चरो)	१० वटा	काट्ने कामको लागि	
४	गैटी	५ वटा	खन्ने कार्यको लागि	

(घ) भत्किाएका सँरचनामा गरिने सम्वन्धि प्रतिकार्यका लागि आवश्यक सामग्रीहरुको विवरण :

क.स	उद्धार सामग्रीको नाम	सँख्या	संक्षिप्त कार्यात्मक स्पेशिपिकेशन	कैफियत
१	सरिया काट्ने मेसिन	५ वटा	सरिया काट्ने कार्यको लागि	
२	ड्रिल मेसिन	५ वटा	ढलान सरिया फुटाउने काट्ने कार्यको लागि	
३	सब्वल	१५ वटा	भारी वस्तु उठाउन गलको रुपमा प्रयोग गर्न	
४	ढलान कटर मेसिन	५ वटा	ढलान र सरिया काट्ने कार्यको लागि	
५	ध्न	५ वटा	ढलान फुटाउन	
६	अन्य सामग्रीहरु			

२. पातारासी गाँउपालिका

सि.नं.	सामाग्रीहरुकोविवरण	सामाग्रीसंख्या
१.	बेल्चा	३
२.	हेल्मेट	७
३.	गम बुट	३
४.	स्टेचर	९
५.	मेगा फोन	१
६.	स्टिगईरस फाएर	१
७.	टोचन	२
८.	रेन बुट	१०

९.	त्रिपाल	१०
१०.	रेनकोट	१०
११.	लाईफ ज्याकेट	१०

३. गुठिचौर गाँउपालिका

सि न	विपद् सामाग्री	संख्या	कैफियत
१	एम्बुलेन्स	१ वटा	संचालनमा रहेको
२	डोजर	१ वटा	संचालनमा रहेको
३	ट्याक्टर	१ वटा	बिग्रको
४	स्टेचर	५ वटा	खरिद प्रकृयामा रहेको
५	गैटी बेल्छा र साबेल	१५/१५/१५	खरिद प्रकृयामा रहेको
६	सिटी	५ वटा	खरिद प्रकृयामा रहेको
७	डोरी	५०० मिटर	खरिद प्रकृयामा रहेको
८	होडीङ्ग बोर्डहरु	७ वटा	सबै वडामा
९	लाइफ जाकेट	५ वटा	खरिद प्रकृयामा रहेको
१०	पालहरु	१५ वटा	सबै वडाको लागि
११	घन	३ वटा	सचालनमा रहेको
१२	बन्चरो	३ वटा	सचालनमा रहेको

४. तातोपानी गाँउपालिका

सि .न.	सामानको नाम	संख्या	कै.
१	बेल्चा	८ वटा	
२	एम्बुलेन्स	१ वटा	
३	साबेल	११ थान	
४	स्ट्रेचर	५ थान	
५	लाईफ ज्याकेट	१५ थान	
६	माइक	७ थान	
७	अक्सिजन सिलिण्डर	१ थान	
८	रोब	१ थान	
९	डोरी	८ थान	
१०	रबर ट्रयुब	१ थान	
११	बाउसो	१९ थान	
१२	पाल	२ थान	
१३	फायर स्ट्रिङगेसर	५ थान	
१४	म्याट्रेक्स	१० थान	
१५	फायर भर्याङ	२ थान	
१६	बन्चरो	२ थान	
१७	फरुवा	५ थान	
१८	फायर जाकेट	४ थान	

१९	त्रिपाल	१ थान	
२०	पानी जाकेट	१९ थान	
२१	First Aid box	३ थान	
२२	र्यानकोट	६ थान	
२३	र्‍य बुट	२० थान जोर	
२४	सेप टोपी	४२ थान	
२५	बाल्टी	३ थान	
२६	हाते आरा	३ थान	
२७	लाइफ जाकेट	१५ थान	
२८	घन	१ थान	
२९	वूडकुटर	१ थान	
३०	गैटि	६ थान	
३१	Sefty Gloves	१५ थान	
३२	सेनिटाईजर	१ पेटी	
३३	Sefty Gloves	१५ थान	
३४	सेनिटाईजर	१ पेटी	

५. तिला गाउँपालिका

सि.नं.	सामाग्रीहरुको नाम	संख्या/ईकाइ	कैफियत
१	गैटी ५ थान	५ थान	
२	काठको ह्यान्डिल	५ थान	
३	आरी	५ थान	
४	तार	५ थान	
५	डोरी	२०० मिटर	१०० मिटर मात्रै काम लाग्ने
६	स्टिल कटर	५ थान	
७	सिटि	२ पीस	
८	पंजा	७ जोडी	
९	हेलमेट	७ पीस	
१०	साबेल	७ पीस	
११	स्टेचर	५ पीस	
१२	गल	४ पीस	
१३	नाईक	१ पीस	
१४	हेडलाईट	५ पीस	
१५	म्याट्स	५ पीस	
१६	कम्बल	७ पीस	
१७	टर्चलाइट	२ पीस	
१८	सेफ्टी ज्वाकेट	१० पीस	
१९	फायर रेक	३ पीस	
२०	पावर चैन	१ पीस	
२१	प्राथमिक उपचार बक्स	३ सेट	

सि.नं.	सामाग्रीहरुको नाम	संख्या/ईकाइ	कैफियत
२२	लाइभ ज्याकेट	१५ पीस	
२३	अग्नि सुरक्षा सुट	४ पीस	
२४	बुट	१० जोडी	
२५	बन्चरो	२ पीस	
२६	बाँदर भगाउने बन्दुक	३ पीस	
२७	रेनकोट	१० पीस	

६. हिमा गाँउपालिका

सि.नं.	सामाग्रीहरुको विवरण	संख्या	कै.
१.	हेलमेट	४	
२.	बन्चरो	४	
३.	कैंची	४	
४.	पञ्जा	३ जोर	
५.	माईक	१	
६.	घन	३	
७.	छिना	२	
८.	हेक्सा बेलेट	२	
९.	ग्यास फायर	२	
१०.	स्टेचर	२	
११.	ज्याकेट	२	
१२.	सिटी	२	
१३.	कालो कपडा	१० मिटर	
१४.	बेल्चा	२	
१५.	गैटी	२	
१६.	सबल	१	

७. सिजा गाँउपालिका

सि.नं.	सामाग्रीहरुको विवरण	सामाग्री संख्या
१.	त्रिपाल	७ सेट
२.	सावेल	११ वटा
३.	विल्चा	१० वटा
४.	बुट	३० वटा
५.	प्राथमिक उपचार वाकस	६ वटा
६.	लाइफ ज्याकेट	११ वटा
७.	लाइट ज्याकेट	२९ वटा
८.	हेल्मेट	३० वटा

९.	स्टेचर	७ वटा
१०.	डोरी	७ वटा
११.	ग्यास फायर (अग्नि नियन्त्रक)	७ वटा

८. कनकासुन्दरी गाँउपालिका

सि.नं.	सामाग्रीहरुको विवरण	संख्या	कै.
१.	डोरी	५ वटा	
२.	माईक	१ वटा	
३.	रेन्ची	२ वटा	
४.	रवरका चस्मा	१ बक्स	
५.	फायर ब्लाङ्केट	२ वटा	
६.	ड्रिल मेसिन	१ थान	
७.	टर्च लाईट	३ वटा	
८.	गम बुट	११ जोर	
९.	आरी	४ वटा	
१०.	हेक्सा ब्लेट	४ वटा	
११.	टुल बक्स	१ वटा	
१२.	First Aid Box	३ वटा	
१३.	Wood Cutter	१ वटा	
१४.	Fire Extinguisher	१० वटा	
१५.	लाईफ ज्याकेट	९ वटा	
१६.	स्टेचर	१३ वटा	
१७.	भर्‍याङ	१ वटा	
१८.	म्याट	२ रोल	
१९.	कम्बल	२५ पिस	
२०.	हेल्मेट	१ बोरा	

६.३ अन्य आवश्यकताहरु र अनुमानित लागत

सामग्री	संख्या	अनुमानित लागत	कैफियत
ऱ्याप्लिङ रोप	२००० मिटर	१० लाख	
ऱ्याप्लिङ पञ्जा	१०० जोर	१ लाख	
आगलागी रहित पोशाक	४० सेट	१३ लाख ५० हजार	
मनोसामाजिक परामर्शकर्ता	१० जना	५० हजार	
क्याड्रे स्वयम्सेवक	५० जना	२० लाख	
खाद्य सामग्री	१०० परिवार	१० लाख	
गैरखाद्य सामग्री	२०० परिवार	२० लाख	
अस्थायी सिकाइ केन्द्र	२० वटा	२० लाख	

६.४ आर्थिक स्रोत उपलब्ध हुने विधि संयन्त्र

विपद् व्यवस्थापनमा आईपर्ने खर्चहरूका लागि जिल्ला विपद व्यवस्थापन कोष तथा स्थानिय तहहरोम ा विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना गरिएको छ। थप आवश्यकता परिपुर्तिका लागी प्रदेश विपद व्यवस्थापन कोष तथा केन्द्रिय विपद व्यवस्थापन कोषबाट समेत आर्थिक सहयोग माग गर्नका साथै बिकास साझेदारहरुबाट समेत आवश्यक बजेट समेत परिचालन गरिनेछ।

जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिको आफनो क्षमताले नभ्याउने भएको अवस्थामा प्रदेश विपद् व्यवस्थापन परिषद/प्रदेश सरकारबाट विपदको घोषणा संगै सहयोग अपिल गरिने छ। सो अपिल पश्चात सरकारी तथा बिकास साझेदारहरु मार्फत सहयोग संकलन गरि विपद प्रतिकार्यका लागी आवश्यक बन्दोबस्तिका कार्यहरु गरिने छ भने स्थानिय तहमा रहेका आकस्मिक कोष, जिल्ला विपद व्यवस्थापन कोष लगायत प्रदेश विपद व्यवस्थापन कोषको रकम समेत वृद्धि गरि प्रतिकार्यमा परिचालन गर्न पहल गरिने छ।

७ .अन्य निकायहरुसँगको समन्वय र सहकार्य

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति जुम्लाले विभिन्न विषयगत क्षेत्र तथा सरोकारवालाहरुसँग सामान्य अवस्थामा पनि पूर्वतयारीका लागि नियमित तथा आकस्मिक प्रतिकार्यका लागी जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, जुम्लाले स्थानिय सरकार, प्रदेश सरकार लगायत संयुक्त राष्ट्रसंघीय निकायहरु, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी लगायत बिकास साझेदारहरु संग सहयोग, समन्वय र सहकार्यमा वृद्धि गर्ने छ। त्यसै गरी प्रदेश सरकार तथा स्थानीय सरकार संग भएका क्षमता तथा साधन स्रोतहरुको प्रयोग मार्फत प्रभावकारी विपद प्रतिकार्य गरिनेछ। आवश्यकताअनुसार विपद प्रतिकार्यमा निजी तथा सार्वजनिक क्षेत्रलाइसमेत संगै लगिने रणनीति लिनेछ।

८. लैङ्गिक समानता, अपाङ्गगता र सामाजिक समावेशीकरण प्रवर्द्धन

जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिले विपद प्रतिकार्यलाई समावेशी र प्रतिकार्यका लागी गरिने सम्पुर्ण क्रियाकलापहरोम ा लैंङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई उच्च महत्व दिएर प्रतिकार्यको पुर्वतयारीका गतिविधी देखि नै समावेशीकरणका लागी सबैको समान सहभागीता सुनिश्चित गरिनेछ। राहत वितरण तथा आवास व्यवस्थापनका कार्यहरु संचालन गर्दा लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण सुनिश्तिता गरिनेछ। विशेष गरि संरक्षण विषयगत क्षेत्रलाई सशक्त र प्रभावकारी तुल्याईनेछ भने राहत वितरण तथा आवास व्यवस्थापनका कार्यहरु संचालन गर्दा बालमैत्री, महिलामैत्री, अपाङ्गतामैत्री तथा सामाजिक समावेशितालाई सुनिश्तिता गरिनेछ।

विपद् आउनु अघि नै समुदायमा लैङ्गिक तथा सामाजिक असमानता विद्यमान हुने गर्छन्। महिला, पुरुष, बालबालिका, अपांगता भएका व्यक्ति तथा वृद्धवृद्धाको हैसियत र भूमिका समाजमा फरक फरक हुने हुनाले, कुनै पनि प्रकोप र मानवीय संकट आइपर्दा, त्यसले उनीहरूलाई फरक फरक तरिकाले प्रभाव पार्छन्। लैंगिक असमानताका कारण संकटको समयमा हुने उच्च जोखिम र प्रभावलाई अपांगता, उमेर, अवस्था, लैंगिकता, धर्म, जाति, र भौगोलिक स्थान लगायतका अन्य अन्तर विषयक कारकहरूले थप जटिल बनाउन सक्छ। वर्षा याममा यी विद्यमान असमानताहरू थप जटिल भएर उपलब्ध स्रोत र सेवाहरूमा सीमान्तकृत समूहहरूको पहुँच थप संकुचित हुन सक्छ।

योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र विश्लेषण गर्ने क्रममा लिंग, उमेर र अपांगताको खण्डीकृत तथ्याङ्क संकलन गर्नु लैंगिक, अपाङ्गता र सामाजिक समावेशीकरणको पूर्व सर्त हो । आवश्यकताहरूको लेखाजोखा, पूर्वतयारी र सहायता वितरण गर्दा महिला, पुरुष, किशोर तथा किशोरी र लैंगिक अल्पसंख्यक व्यक्तिहरू, सीमान्तकृत समूहहरू, साथै विभिन्न उमेर समूह, अपांगता, पृष्ठभूमि र पहुँच गर्न कठिन स्थानका मानिसहरूका विभिन्न आवश्यकताहरूलाई विचार गर्नुपर्छ । पूर्वतयारी र प्रतिकार्य सम्बन्धी जानकारीमा पहुँच बढाउनको लागि, लक्षित समुदायका लागि उपयुक्त विविध माध्यमहरू प्रयोग गरेर ती जानकारी स्थानीय रूपमा बुझिने भाषाहरूमा उपलब्ध गराउनु महत्त्वपूर्ण हुन्छ । स्तनपान गराउने महिला, शिशु, बालबालिका, वृद्धवृद्धा र दीर्घकालीन रोग लागेका व्यक्तिहरूको आवश्यकतालाई राहत प्याकेजमा सम्बोधन गरिनुपर्छ, साथै संकटासन्न समूहहरू (महिला-घरमुली भएका घरपरिवार, एकल महिला, गर्भावस्थाको अन्तिम चरणमा रहेका महिला, अपांगता भएका व्यक्ति र वृद्धहरूले राहतमा पहुँच पाउने सुनिश्चित गर्न विशेष प्रयासहरू गरिनुपर्छ । खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताका सुविधाहरूमा पर्याप्त डस्टबिन र महिलाहरूको लागि मर्यादित सामाग्री लगायतका प्रवन्ध सहित अपांगता भएका व्यक्तिहरूको सुरक्षा र पहुँच सम्बन्धी आवश्यकतालाई ध्यानमा राखेर बनाइनु पर्छ ।

९. अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाइ योजना

९.१ लक्ष्य र सुचक

सि. न	सूचक	आधार रेखा (२०८१)	लक्ष्य (२०८३)
१	जिल्ला/गा.पा./न.पा. स्तरमा विपद्बाट हुने मृत्यु दर उल्लेख्य मात्रामा कम गर्ने		
१.१	विपद्बाट मृत्यु हुनेको संख्या (सडक दुर्घटना बाहेक)	७	०
१.२	सडक दुर्घटनाबाट मृत्यु हुनेको वार्षिक औसत संख्या	४	०
२	जिल्ला/गा.पा./न.पा. स्तरमा विपद्बाट प्रभावित व्यक्तिहरूको संख्या उल्लेख्य मात्रामा कम गर्ने		
२.१	विपद्बाट प्रत्यक्ष प्रभावित हुने परिवारहरूको वार्षिक औषत संख्या	२१५	०
२.२	विपद्बाट घाईते हुने व्यक्तिहरूको वार्षिक औसत संख्या	४५०	०
२.३	सडक दुर्घटनाबाट घाईते हुने व्यक्तिहरूको वार्षिक औसत संख्या	१५०	०
२.४	विपद्बाट क्षति हुने घरहरूको वार्षिक औसत संख्या	५०	०
३	जिल्ला/गा.पा./न.पा. स्तरमा कूल गार्हस्थ्य उत्पादनमा विपद्को कारण हुने वार्षिक औसत प्रत्यक्ष आर्थिक क्षति (प्रतिशत)	५	०

सि. न	सूचक	आधार रेखा (२०८१)	लक्ष्य (२०८३)
४	संघ, प्रदेश र स्थानीय तहहरू र सरोकारवालाहरू बीच अन्तर तथा परस्पर समन्वय र साझेदारी अभिबृद्धि गर्न संयन्त्र विकास गर्ने । (प्रतिशत)	६०	८०
. ५	बहुप्रकोप पूर्वसूचना प्रणाली र विपद् जोखिम सूचना तथा आंकलनको उपलब्धता र पहुँचमा उल्लेख्य बृद्धि गर्ने		
५.१	कूल क्षेत्रफलको अनुपातमा बहुप्रकोप अनुगमन तथा पूर्वसूचना प्रणाली स्थापना र संचालन भएको क्षेत्रफलको प्रतिशत	३०	९०
५.२	विपद् प्रभावित क्षेत्रको जनसंख्याको अनुपातमा स्थानीय वा राष्ट्रिय सूचना प्रणाली मार्फत पूर्वसूचना प्राप्त गर्ने जनसंख्याको प्रतिशत	५० प्रतिशत (स्थानिय रेडियो र फोन नेटवर्कको कभरेजको आधारमा	८०
५.३	विपद् जोखिमयुक्त क्षेत्रहरूमा पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी कार्यविधि लागु भएका स्थानीय तहहरू	०	७
५.४	स्थानीय स्तरमा उपयोगी विपद् जोखिमसम्बन्धी सूचना तथा जानकारी एवं आंकलन जनसमुदायलाई उपलब्ध गराउन सक्ने स्थानीय तहहरु	७	८
५.५	पूर्वसूचना प्राप्त भएपछि विपद् प्रभावित क्षेत्रबाट सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण (प्रतिशत)	५०	१००

(स्रोत : सामुहिक छलफलबाट)

९.२ अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई संयन्त्र

यस जिल्ला विपद पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई प्रत्येक वर्ष मनसुन पश्चात समीक्षा गरिने छ । यसरी गरिने समीक्षामा योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन, विषयगत क्षेत्रहरु लाई गरेको मार्गदर्शन तथा कार्यमा सहजताका सन्दर्भमा छलफल तथा सम्भावित विपदका कारण हुन सक्ने मानविय तथा आर्थिक क्षति न्युनिकरणमा यस योजनाले कत्तिको सहजता पुऱ्यायो र सुधारका पक्षहरु समेत समेटेर जिल्लाका विषयत क्षेत्रहरुको सक्रियता मानवीय सहयोग पुगाउन सकेको योगदानका बारेमा छलफल गरिने छ ।

९.३ क्षमता विकास

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नका लागि विषयगत क्षेत्र तथा क्षेत्रगत निकायहरुको सहयोगमा देहायका क्रियाकलापहरू गरिनेछ ।

(क) विषयगत क्षेत्रहरूलाई उक्त क्षेत्रसँग सम्बन्धित आवश्यक अभिमुखिकरण, तालिम, अभ्यास गराइने छ ।

(ख) विपद प्रतिकार्य दल - खोज तथा उद्धार, पुर्वसुचना संग सम्बन्धीत जल तथा बर्षा मापक हरु र सरोकारवालाहरुको क्षमता वृद्धि गरिने छ ।

(ग) बिषयगत क्षेत्रको क्षमतावृद्धि र आपतकालिन अवस्थाको पुर्वतयारीका लागि वर्षको कम्तीमा १ पटक कृत्रिम घटना अभ्यासहरु संचालन गरिने छ ।

९.४ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पुनरावलोकन तथा पृष्ठपोषण

९.४.१ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कियाशील हुने

यो विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना जिल्ला स्तरको विपद् व्यवस्थापनका लागि उपलव्ध भौतिक, मानविय र आर्थिक श्रोतहरुलाई आंकलन गरी साथै नेपाल सरकारको विपद् जोखिम ब्यवस्थापनको रणनीति र उद्धारका न्यूनतम आधारभूत पक्षहरुलाई दृष्टिगत गरी तयार भई जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिबाट अनुमोदन भएको हो । जिल्ला भित्र विपद् सम्बन्धी कुनै घटना घटेको जानकारी हुनासाथ यस योजनामा उल्लेखित बिषयगत समितिहरु तथा फोकल व्यक्तिहरु र सरोकारवालाहरु स्वतः सक्रिय हुनेछन् ।

९.४.२ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयन योजना

जिल्लामा कार्यरत मानवीय सहायतामा संलग्न साझेदार निकायहरूले विभिन्न विषयगत क्षेत्रमा आवद्ध रहि यो विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयन गर्न सघाउने छन् । साथै गाँउपालिका तथा नगरपालीका र त्यहाँ कार्यरत संघसंस्थाहरूले पनि बिषयगत योजनाहरू कार्यान्वयन गर्न स्वयंसेवक परिचालन गरि आवश्यक सहयोग गर्नेछन् । जिल्ला विपद् प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयनका लागि जिल्लाका सरोकारवालाहरुसंग समन्वय र सहकार्य जिल्ला विपद् प्रतिकार्य समितिले गर्ने यसको नियमित जानकारी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा गरिने छ ।

९.४.३. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको नियमित समीक्षा तथा अद्यावधिक

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले यसका पदाधिकारीहरू मध्येबाट उपयुक्त व्यक्तिहरू छनौट गरी एक कार्यदल बनाइ विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्ययोजना कार्यान्वयनको समग्र अनुगमन गर्नेछ । प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी बनाउन नियमित समिक्षा गरिनेछ । समीक्षाका आधारमा सिकाइलाई मध्यनजर गर्दै अद्यावधिक गरिनेछ । प्रत्येक वर्ष जिल्ला अगुवा सहयोगी संस्था, बिषयगत क्षेत्र अगुवा संस्था तथा अन्य सरोकारवालाहरुको सहयोगमा जिल्ला विपद् प्रतिकार्य जिल्ला विपद् प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गरीनेछ । जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिबाट अनुमोदन भई सकेपछि जिल्लाको प्रतिकार्यको औजारको अङ्गको रुपमा रहनेछ ।

१०. अनुसुचीहरु

अनुसुचि १ विपद पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्यका लागि सम्पर्क व्यक्तिहरुको विवरण

१. जिल्ला स्तर

सि.नं	क्षेत्रगत साझेदारको नाम	प्रमुख व्यक्ति	फोन
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्र.जि.अ. श्री दिपक पौडेल	९८५८३२७७७७
	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, फोकल पर्सन	स.प्र.जि.अ. श्री बिष्णु महत	
२	नेपाल आर्मी गण परिमलाचौर, जुम्ला	प्रमुख सेनानी श्री धिरज थापा	९८४१८४४९९७
३	स.प्र.बल नेपाल नं ३३ गण, त्रिपुरा, जुम्ला	स.प्र.उ. श्री देव बहादुर बोहोरा	०८७–५२०५०३
४	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्र.ना.उ.श्री रबिन बाबु रेग्मी	९८५८३२५५५५
५	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र	खिम बहादुर चौधरी	०८७ ५२०५३०

२. स्थानीय तह

क्र.सं.	स्थानीय निकाय	नम	पद	सम्पर्क नं.	विपद सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	चन्दननाथ नपा	श्री राजु सिंह कठायत	मेयर	९८५८३२२२३०	लक्ष्मीचन्द्र न्यौपाने	९८४८३०००२७
		श्री रामदेवी खड्का	उपमेयर	९८५८३२२२३१		
		श्री नवराज जैसी	प्रमुख प्र.अधिकृत	९८५८३९११११		
२	पातारासी गापा	पूर्णसिंग बोहरा	अध्यक्ष	९८४९३३८१३८	दिप बहादुर महतारा	९८४८१६७७१६
		जनमाया रोकाया	उपाध्यक्ष	९८४८३८२५११		
		निश्चल न्यौपाने	प्रमुख प्र.अधिकृत	९८५८३६६४११		
३	गुठीचौर गापा	दान बहादुर बुढा	अध्यक्ष	९८६६९७३०६५	अंम्बर राज गिरी	९८५८३६८६००
		शान्ती कुमारी मल्ल भण्डारी	उपाध्यक्ष	९८४८०३२३४३		
		टेक बहादुर बुढ्थापा	प्रमुख प्र.अधिकृत	९८४८३००१८३		
४	हिमा गापा	लक्ष्मण बहादुर शाही	अध्यक्ष	९८५८३२०७११	लोक प्रसाद उपाध्याय	९८४८३०२०६२
		सुर्पना शाही	उपाध्यक्ष	९८५८३२०८११		
		जालन्धर भुसाल	प्रमुख प्र.अधिकृत	९८४९६३३५१३		
५	सिंजा गापा	पूर्ण प्रसाद धिताल	अध्यक्ष	९८५८३२०५७०	दक्षिणा रोकाया	९८६८३८९३९३
		सीतली रोकाया	उपाध्यक्ष	९८६७०६२३३४		
		टेक बहादुर शाही	प्रमुख प्र.अधिकृत	९८५८०५५६५५		
६	तातोपानी गापा	नन्द प्रसाद चौलागाई	अध्यक्ष	९८६८३५६५३८	ऋषिकेश उपाध्याय	९८४९३३७७१२
		रेवती रावल	उपाध्यक्ष	९८६०९०६८६१		
		तिर्थ बहादुर कठायत	प्रमुख प्र.अधिकृत	९८६८९०२१११		
७	कनकासुन्दरी गापा	दामोदर प्र. आचार्य	अध्यक्ष	९८४८०८३४१६	झरना वली	९८४८३१९३११
		प्रेमकली बुढा	उपाध्यक्ष	९७४८०६२८८८		
		दिपेन्द्र भण्डारी	प्रमुख प्र.अधिकृत	९८५८३६६२६८		
८	तिला गापा	मोतीलाल रोकाया	अध्यक्ष	९८५८३२२२५६	खड्ग बहादुर रावत	९८६२८०३९०२
		गोरीकला बुढा	उपाध्यक्ष	९८४८२४१५३६		
		विष्णु बहादुर रावल	प्रमुख प्र.अधिकृत	९८४८१३४०१३		

अनुसुचि २. विपद प्रतिकार्यका लागि सक्रिय सञ्चार क्षेत्रहरु

क्र.स.	कार्यालय तथा सञ्चार केन्द्र	पद	नम	सम्पर्क नम्बर
१	रेडियो नेपाल	सम्वाददाता	सागर परियार	९८४८३५७३५९
२	गोरखापत्र दैनिक, उज्यालो नेटवर्क	सम्वाददाता	नेत्र बहादुर शाही	९८४८३००८६८
३	विविसि नेपाली सेवा	सम्वाददाता	कृष्णमाया उपाध्याय	९८४८३१३९२७
४	रेडियो कर्णाली	मेनेजर	गोरख बहादुर थापा	९८५८३२०२३९
५	रेडियो खुला आकास	मेनेजर	मान बहादुर कुंवर	०८७५२००४४, ९८६८३२४३१८
६	रेडियो नारी आवाज	स्टेशन मेनेजर	लक्ष्मी न्यौपाने	९८६९६६४९५९
७	माउण्टेन एफएम	कार्यक्रम संयोजक	नौरते नेपाली	९८४८३१९२०३
८	सिंजाखोला एफएम	प्रमुख	मोहन बिक्रम शाही	९८६४७९६८६२

अनुसुचि ३ जिल्लामा रहेका सुरक्षित स्थानहरु :

क) चन्दननाथ नगरपालिका

सि.नं.	खुलास्थानकोनाम	खुलाक्षेत्ररहेकोवडा	कै.
१.	टुँडिखेल	४	
२.	राजासिमखेलमैदान	५	
३.	चेरेचौर	३	
४.	धिमीचौर	३	
५.	बसपार्कछिनासिम	६	
६.	कार्तिकस्वामीविद्यालयक्षेत्रबाहिर	६	
७.	मिचाचौर	७	
८.	लाग्नाचौर	१०	
९.	धुपिढुस्का विद्यालय मैदान	९	

ख) कनकासुन्दरी गाउँपालिका

सि.नं.	खुला स्थानको नाम	खुला क्षेत्र रहेको वडा	कै.
१.	सिप्टि चौर	१	
२.	रोत चौर	२	
३.	काँफल चौर	३	
४.	मन्जाउ चौर	४	
५.	लासिपाटन चौर	५	
६.	गोरुचौर	६	
७.	खिच्चने चौर	७	
८.	काफल चौर ,बोके चौर	८	

ग) सिँजा गाउँपालिका

सि.नं.	खुला स्थानको नाम	खुला क्षेत्र रहेको वडा	कै.
१	मालिका माधापा .वि.	१	
२	चंकु चाँगा खेलकुद मैदान	२	
३	त्रिवेणी चौर र गैरीमुल	३	
४	दहचौर र बारे खेल मैदान	४	

५	फोई चौर र छालाचौर	५	
६	दात र दिलौरीचौर	६	

घ) हिमा गाउँपालिका

सि.नं.	खुला स्थानको नाम	खुला क्षेत्र रहेको वडा	कै.
१.	देवारगाउँ टापु	१	
२.	आचार्यालिही माझज्यूला टापु	१	
३.	फुल चौर	२	
४.	राहदेव मा.वि.चौर	४	
५.	वाविरा थान चौर	४	
६.	बाजागाडा पारि चौर	५	
७.	कलाफू ज्यूला	६	
८.	ऐडाकोट रंगशाला	६ र ७	
९.	सिम्कोट चौर	७	
१०.	मागलगाईने चौर	७	

ङ) तिला गाउँपालिका

सि.नं.	खुल्ला स्थानको नाम	खुला क्षेत्र रहेको वडा	कैफियत
१	सिता मा. वि. रारालिही, महादेव आ. वि. बाईसथाप्ला, दहचौर।	१	
२	भुगेडी विद्यालय, भैयरदेवी स्थान, रुमपाट।	२	
३	कुडारी बजारको खाँडे खोला खेल मैदान,दानीबाडा टापु दानीबाडा,	३	
४	तरापी, तारागाउँ, पुरुकाँध दहचौर, गाडापारी नाभीडाँडा	४	
५	ढिमकोट भुतमारे, डुङ्ग्रीको धुपीनाउला चुलाकोटको मानचौरा	५	
६	माल्चीना चौर, रिपी स्कुल, सुडी विद्यालय जनजागृती मा.वि. घोडे	६	
७	बुनधारा, चौद, पारिबेन्ना मडापोला गुठी र तुले बेन्ना।	७	
८	राहदेव , लिम्भी, देउथान र डाबा।	८	
९	डुसिल्या चौर राँसा मालापानी	९	

च) गुठिचौर गाउँपालिका

सि.नं.	खुला स्थानको नाम	खुला क्षेत्र रहेको वडा	कै.
१.	देपालगाउँ टापु	५	
२.	महतारा चौर	१	
३.	पंचकोशी आ.वि.को चौर	२	
४.	गुठिचौर	२	

५.	सिमाचौर	३	
६.	धवलमुडी	४	
७.	शहिद पार्क	५	

छ) तातोपानी गाउँपालिका

सि.नं.	खुला स्थानको नाम	खुला क्षेत्र रहेको वडा	कै.
१.	तराफी	वडा नं. १	
२.	लाछु जीउलो	वडा नं. २	
३.	गापा चौर	वडा नं. ३	
४.	ह्मकु चौर	वडा नं. ४	
५.	चौर	वडा नं. ५	
६.	धौलापानी	वडा नं. ६	
७.	ताम्ती मा वि	वडा नं. ७	
८.	कालिका मावि	वडा नं. ८	

ज) पातारासी गाउँपालिका

सि.नं.	खुलास्थानकोनाम	खुलाक्षेत्ररहेकोवडा	कै.
१.	माथाचौर	**वडा नं. १**	
२.	सरस्वती मा वि तल्फी	वडा नं २	
३.	मालिका मा वि लोडचौर	वडा नं ३	
४.	ऋणमोक्ष मा वि डिल्लिचौर	वडा नं ४	
५.	लासी मैदान शंकर मावि लोर्पा	वडा नं ५	
६.	भगवती आ वि उर्थु चौतारा तथा गौरी आ वि बाता	वडाम नं ६	
७.	सरस्वती मा वि रिनी महादेव आ वि पटमारा	वडा नं ७	

अनुसुचि ४ विभिन्न समयको पूर्वानुमान र सम्भाव्यता स्तरको ट्रिगर मेनु

पूर्वानुमान (समय)	उच्च सम्भाव्यता	मध्यम सम्भाव्यता	न्यून सम्भाव्यता
सिजनल	सामान्य भन्दा माथि	सामान्य	सामान्य भन्दा कम
१५ दिन	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली खतरा स्तरको सम्भाव्यता (>७०%)	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली खतरा स्तरको सम्भाव्यता (५०(७०)%	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली खतरा स्तरको सम्भाव्यता (<५०%)

१० दिन	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली खतरा स्तरको सम्भाव्यता (>७०%) वर्षाको सम्भाव्यता ३०० मिलिमिटर भन्दा बढी (>७०%)	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली खतरा स्तरको सम्भाव्यता (५०(७०)% वर्षाको सम्भाव्यता ३०० मिलिमिटर भन्दा बढी (५०(७०)% १५० मिलिमिटर भन्दा बढी ९>७०%	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली खतरा स्तरको सम्भाव्यता (<५०%) वर्षाको सम्भाव्यता ३०० मिलिमिटर भन्दा बढी ९<५०%० १५० मिलिमिटर भन्दा बढी (५०(७०)%
३ दिन	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली खतरा स्तरको सम्भाव्यता (>७०%) क्षेत्रीय एकीकृत बहु(प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/ जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/गणितीय मौसम भविष्यवाणी कुनै पनि दिन २४ घण्टा भित्रको वर्षा >१४० मिलिमिटर ३ दिनको संचित वर्षा >१८० मिलिमिटर	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली खतरा स्तरको सम्भाव्यता (५०(७०)% क्षेत्रीय एकीकृत बहु(प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/ जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/गणितीय मौसम भविष्यवाणी कुनै पनि दिन २४ घण्टा भित्रको वर्षा >(६० (१४०) मिलिमिटर ३ दिनको संचित वर्षा >(१४०(१८०) मिलिमिटर	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली खतरा स्तरको सम्भाव्यता (<५०%) क्षेत्रीय एकीकृत बहु(प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/ जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/गणितीय मौसम भविष्यवाणी कुनै पनि दिन २४ घण्टा भित्रको वर्षा <६० मिलिमिटर ३ दिनको संचित वर्षा ६० मिलिमिटर
१ दिन	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली खतरा स्तरको सम्भाव्यता (>७०%) क्षेत्रीय एकीकृत बहु(प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/गणितीय मौसम भविष्यवाणी वर्षा ९<१४००मिलिमिटर वर्षा निगरानी ● >६० मिलिमिटर १ घण्टा ● >८० मिलिमिटर ३ घण्टा ● >१०० मिलिमिटर ६ घण्टा ● >१२० मिलिमिटर १२ घण्टा ● >१४० मिलिमिटर २४ घण्टा नदी निगरानी पानीको सतह सतर्कता स्तरभन्दा माथि र बढिरहेको संभाव्य पूर्वानुमान मोडेल	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली खतरा स्तरको सम्भाव्यता (५०(७०)% क्षेत्रीय एकीकृत बहु(प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/ जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/ गणितीय मौसम भविष्यवाणी वर्षा >(६०(१४०) मिलिमिटर वर्षा निगरानी ● ३०(६० मिलिमिटर १ घण्टा ● ६०(८० मिलिमिटर ३ घण्टा ● ८०(१०० मिलिमिटर ६ घण्टा ● १००(१२० मिलिमिटर १२ घण्टा ● १२०(१४०मिलिमिटर २४ घण्टा नदी निगरानी पानीको सतह > सामान्य बढिरहेको पानीको सतह खतराको स्तरभन्दा कम तथा बढिरहेको (५०(७०)%	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली खतरा स्तरको सम्भाव्यता (<५०%) क्षेत्रीय एकीकृत बहु(प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/ जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/ गणितीय मौसम भविष्यवाणी वर्षा ९श्र६००मिलिमिटर वर्षा निगरानी ९>६००मिलिमिटर नदी निगरानी पानीको सतह सामान्य र स्थिर संभाव्य पूर्वानुमान मोडेल पानीको सतह खतराको स्तरभन्दा कम तथा घटिरहेको (<५०%)

	पानीको सतह खतराको स्तरभन्दा माथि तथा बढिरहेको (>७०%)		

अनुसुचि ५ : जिल्ला अगुवा सहयोगी संस्था (DLSA) को कार्यशर्त निर्देश

जिल्ला अगुवा सहयोगी संस्थाको मुख्य भूमिका जिल्लामा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यसम्बन्धी क्रियाकलाप गर्न जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्ने सिलसिलामा जिल्लामा कार्यरत सवै निकायका वीच छलफल गर्न साझा मञ्च प्रदान गरी आवश्यक सहजकर्ताको कार्य गरी यस कार्यमा जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिलाई सहयोग प्रदान गर्नु हो ।

मुख्य भूमीका यसप्रकार हुनेछ :

१. सवै निकायहरुको सहकार्यमा जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमामा सहयोग गर्ने ।

२. जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिसंग समन्वय गरी अन्तिम कार्यशाला गर्नु अघि वैठकहरु संचालन गर्ने ।

३. प्राविधिक तथा वित्तिय, द्वितिय स्रोतबाट विपद्सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन, प्रकोप जोखिम विश्लेषण आदि कार्यमा समन्वय गर्ने वा सहयोग प्रदान गर्ने ।

४. प्रभावकारी प्रतिकार्य पूर्वतयारीको लागि मुख्य सिद्धान्त वा न्यूनतम मापदण्डका वारेमा समन्वय गर्ने

५. गतवर्षमा अनुभवको आधारमा सफलता, चुनौति तथा खाडल पहिचान गर्ने ।

६. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा प्रकृयामा सवै विषयगत क्षेत्रका अगुवा तथा सदस्य संस्थाहरुलगायत अन्य सरोकारवालाहरुको सहभागिता सुनिश्चित गर्ने ।

७. अन्तिम कार्यशालाको नतिजा तयार गर्ने र जिल्लामा कार्यरत मानवीय सहायतामा संलग्न निकायहरोम झ्र प्रवाह गर्ने । क्षेत्रीय तथा केन्दीय तहमा प्रतिवेदन दिने साथै नपा/गा.पा. स्तरसम्म जानकारी गराउने आदि ।

अनुसुचि ६ प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम (Initial Rapid Assessment, IRA)

नेपाल सरकार

गृह मन्त्रालय

प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम (Initial Rapid Assessment, IRA)

१. घटनास्थलको जानकारी

प्रदेशको नाम :	जिल्लाको नाम :	गाउँ/नगरपालिकाको नाम :
वडा नम्बर :	सूचना संकलन मिति :	गते/महिना/साल :

२. घटनास्थलको वस्तुस्थिति

विपद्को प्रकार	घटना घटेको मिति	घटना घटेको समय

मौसमको वर्तमान अवस्था कस्तो छ ?	☐ सामान्य ☐ प्रतिकुल
सदरमुकामबाट अनुमानित दुरी	

मृतकसंख्या	बेपत्तासंख्या	घाइते संख्या	जम्मा प्रभावित (अनुमानित घरधुरी संख्या) :	जम्मा विस्थापित (अनुमानित घरधुरी संख्या) :
महिला :	महिला :	महिला :		
पुरुष :	पुरुष :	पुरुष :		
वालवालिका :	वालवालिका :	वालवालिका :		
अन्य :	अन्य :	अन्य :		
जम्मा :	जम्मा :	जम्मा :		

खोज तथा उद्धारको अवस्था	☐ भइरहेको ☐ नभएको ☐ उद्धार संख्या	
विस्थापितहरु हाल बसिरहेको ठाँउ/संरचना	☐ विद्यालयः संख्या .... ☐ सार्वजनिक भवन संख्या .... ☐ सडक छेउ संख्या .... ☐ वन क्षेत्रः संख्या .... ☐ आफन्त/छिमेकीः संख्या .... ☐ अन्य (उल्लेख गर्ने) संख्या	

अहिले प्रभावित स्थानसम्म आवत-जावतको अवस्था	☐ ठिक छ ☐ कठिन छ ☐ वन्द छ	सामान्य अवस्थामा यातायात सेवाको पहुँच ☐ छ	सवारी साधन/यातायात सेवा	☐ अवरुद्व भएको ☐ अवरुद्व नभएको

		☐छैन		
नजिकै चालु हेलीप्याडको अवस्था ☐चालु ☐अवरुद्ध ☐छैन				

संचार सेवा	☐अवरुद्ध भएको ☐अवरुद्ध नभएको
विधुत सेवा उपलब्ध	☐अवरुद्ध भएको ☐अवरुद्ध नभएको
प्रभावित परिवारको संचित खाद्य सामग्री	☐क्षति भएको (घरधुरी संख्या ....) ☐क्षति नभएको (घरधुरी संख्या ....)
स्वास्थ्य सेवा	☐सञ्चालनमा भएको (संख्या ....) ☐सञ्चालनमा नभएको (संख्या......) तत्काल उपचारका लागि स्थानान्तरण गर्नुपर्ने भएमा, संख्याः .....
सञ्चालित स्वास्थ्य सेवाकोलागि आवश्यक औषधी	☐उपलब्ध छ ☐उपलब्ध छैन
बिद्यालय	☐सञ्चालनमा भएको (संख्या) ☐सञ्चालनमा नभएको (संख्या) प्रभावित विद्यार्थीहरुको संख्या ....
खानेपानीको आपूर्ती	☐सुचारु (पर्याप्त) (संख्याः ...) ☐अपरियार्प्त (संख्याः ...) प्रभावित धरधुरी संख्याः ...
भौतिक संरचना	
निजी घर	☐पूर्ण क्षति (संख्या ....) ☐आशिंक क्षति (संख्या ....)
सरकारी कार्यालय / भवन	☐पूर्ण क्षति (संख्या ....) ☐आशिंक क्षति (संख्या ....)
सामुदायिक भवन	☐पूर्ण क्षति (संख्या ....) ☐आशिंक क्षति (संख्या ....)

कृषि बालीको क्षति	☐ क्षति (अनुमानित क्षेत्रफल ... (विघा / रोपनी
पशु चौपाया क्षति	☐ (अनुमानित संख्या..........)
पंक्षी क्षति	☐ (अनुमानित संख्या..........)
अन्य क्षति	☐ पूर्ण क्षति (संख्या ....) ☐ आशिंक क्षति (संख्या ....)

फोहोर मैला व्यवस्थापनको अवस्था कस्तो छ ?	☐ सामान्य छ ☐ महामारीको संभावना छ
शौचालयको व्यवस्था छ ?	☐ सामान्य ☐ थप व्यवस्था गर्नुपर्छ (घरधुरी संख्या ......)

विशेष आवश्यकता (Special Requrement) भएका प्रभावितहरुको अनुमानित संख्या	
गभर्वती तथा सुत्केरी महिलाहरुको लागि आवश्यक सामग्रीहरु (मर्यादा सामग्री (Dignity kit) अन्य सेवा आवश्यक..................................	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.............
५ वर्षसम्मका बालबालिकाको लागि आवश्यक पौष्टिक आहारा तथा सामग्रीहरु	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या..................
५ वर्ष भन्दा माथिका बालबालिकाको लागि आवश्यक सामग्रीहरु - (जस्तै शैक्षिक तथा वालमैत्री स्थल (Child friendlyspace)	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या..................
ज्येष्ठ नागरिकहरुका लागि आवश्यक सहयोग	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या..................
अपांगता भएकाहरुका लागि आवश्यक सहयोग	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या..................
असहाय/अशक्त विरामीको संख्याः	

३. हालसम्म भएको राहत वितरणको अवस्था

राहत वितरण गर्ने तह/संघ-संस्था/निकायको नाम :	
राहत वितरण गरिएका सामग्रीहरुको नाम र परिमाण (पाल, त्रिपाल, चामल, कपडा, भाडाकुडा आदि)	

नगद/राहत वितरण गर्ने तह/संघ-संस्था/निकायको नाम :	
राहत (नगद/राहत सामग्री) पाउने परिवार संख्या :	
राहत (नगद/राहत सामग्री) नपाएका प्रभावित परिवार संख्या :	

४. तत्काल गर्नुपर्ने

स्थानान्तरण गर्न	☐ आवश्यक पर्ने संख्या .... ☐ आवश्यक नपर्ने	
खाद्य तथा गैरखाद्य सामाग्री	☐ परिवार (Family) टेन्ट संख्या...... ☐ त्रिपाल संख्या..... ☐ गुन्द्री (म्याट्रेस) संख्या........ ☐ कम्वल संख्या.... ☐ कपडा संख्या..... ☐ भाडाकुँडा संख्या...... ☐ तयारी खाना (दालमोठ, चिउरा, भुजा, चाउचाउ, विस्कुट कतिजना)	☐ खाद्यान्न (दाल, चामल, नून, तेल) परिमाण...............कति जना ☐ पिउने पानी............ ☐ अन्य..............
प्रभावित क्षेत्रमा कुनै अवाञ्छित गतिविधि	☐ भएको ☐ नभएको ☐ भए प्रभावित व्यक्तिको अनुमानित संख्या	
लैङ्गिक हिंसा, यौन हिंसा	☐ भएको ☐ नभएको ☐ भए प्रभावित व्यक्तिको अनुमानित संख्या	
चोरी, लुटपाट)	☐ भएको ☐ नभएको ☐ भए प्रभावित व्यक्तिको अनुमानित संख्या	
राहतकालागि नगद सहयोग गर्न उपयुक्त अवस्था	☐ छ ☐ छैन	

५ सूचना संकलनहरुको विवरण

क्र.सं.	नाम, थर :	पद /संस्था :	सम्पर्क नम्बर :	सूचना संकलन गरेको समयावधि (मिति र समय)	हस्ताक्षर
१.	टोली प्रमुख				
२.	सदस्य				
३.	सदस्य				
४	सदस्य				

६ टोलीको थप Observation

७. फारम भर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु

१. एउटा घटना/वडाको लागि एउटा लेखाजोखा फारमको प्रयोग गरिने छ।
२. विपद् भएको २४ घण्टा भित्र स्थानिय तह, सम्बन्धित वडा तथा नगरपालिकाका प्रतिनिधि, नेपाल प्रहरी तथा स्थानीय रेडक्रसका प्रतिनिधि रहेको (लेखाजोखा) टोलीले फारम भर्नुपर्ने छ।
३. टोलीले प्रभावित क्षेत्रको अवलोकन गरी सकेसम्म प्राथमिक सूचना संकलन गर्नुपर्ने छ। द्धितिय सूचनाका लागि घटनाका जानकारसंग अन्तरवार्ता लिइ सूचना सकंलन गर्नुपर्ने छ। यस टोलीमा तालिम प्राप्त सदस्य सेवक समावेश समेत गरिन सक्नेछ।
४. प्राप्त सूचनामा द्धिविधा भएमा टोलीले छलफल गरी अवस्थाका आधारमा अनुमानित विवरण फारममा भर्नुपर्ने छ।
५. माथि उल्लिखित विकल्प बाहेक अन्य कुरा भर्नुपर्ने भए टोलीले भर्न सक्ने छ।

सुरक्षित जुम्ला, समृद्ध जुम्ला
तयारी हाम्रो, भविष्य सुरक्षित हाम्रो

हाम्रो तयारी, हाम्रो सुरक्षा

समन्वय | सूचना | उद्धार | राहत | पुनर्स्थापना | सुदृढीकरण

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
जुम्ला
कर्णाली प्रदेश, नेपाल

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी · PACE-NEPAL · KIRDARC · CARITAS NEPAL · World Vision · PLAN INTERNATIONAL Until we are all equal